

LEGEA ȘI VIAȚA

Publicație științifico-practică
ISSN 1810-309X

Întreprindere de stat
Fondator – Agenția Proprietății Publice
Certificat de înregistrare
nr. 10202264 din 11.02.1993

Publicație acreditată de Consiliul
Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al
Academiei de Științe a Moldovei prin Hotărârea nr.
169 din 21.12.2017

În proces de acreditare

Asociați: Curtea Constituțională, Curtea Supremă de Justiție, Institutul de Științe Penale și Criminologie Aplicată, Institutul de cercetări Juridice și Politice al Academiei de Științe a Moldovei, Academia „Ștefan cel Mare” a MAI, Universitatea de Stat „B. P. Hasdeu” (Cahul), Universitatea Slavonă, Universitatea „Spiru Haret” (Constanța), Universitatea „Petre Andrei” (Iași), Universitatea de Stat din Herson (Ucraina).

Se editează din ianuarie 1991

Ediție specială, 2021

Redactor-șef: Radion Cojocar, dr., prof. univ.

Colegiul de redacție

din Republica Moldova: **Iu. Larii**, dr. în drept, prof. univ.; **V. Cușnir**, dr. hab. în drept, prof. univ.; **Gh. Costachi**, dr. hab. în drept, prof. univ.; **Gh. Gladchi**, dr. hab. în drept, prof. univ.; **V. Bujor**, dr. în drept, prof. univ.; **Șt. Belecciu**, dr. în drept, prof. univ.; **T. Osoianu**, dr. în drept, prof. univ.; **Ig. Trofimov**, dr. în drept, conf. univ.; **D. Ostavciuc**, dr. în drept, conf. univ.; **C. Rusnac**, dr. în drept, conf. univ.; **A. Năstase**, dr. în drept, conf. univ.; **V. Ionașcu**, dr. în drept, conf. univ.; **Gr. Ardelean**, dr. în drept, conf. univ.

din străinătate: **Gh. Alecu**, dr. în drept, prof. univ. (Constanța, România); **C. Voicu**, dr. în drept, prof. univ. (București, România); **G.-M. Țical**, dr., prof. univ. (Constanța, România); **M. David**, dr. în drept; **C. Peța**, dr., prof. univ. (Constanța, România); **V. Komarnițchi**, dr. hab. în drept, prof. univ., rector al Universității Naționale „E.A. Didorenko” a Ministerului Afacerilor Interne din Lugansk, Ucraina; **Iu. Șcaplerov**, dr. în drept, conf. univ., prim-prorector al Institutului Ministerului Afacerilor Interne, or. Mogileov, Republica Belarus; **V. Abroschin**, dr. în drept, conf. univ., rector al Universității Naționale a Ministerului Afacerilor Interne din Odesa, Ucraina; **A. Politova**, dr. în drept, conf. univ., Universitatea Națională „E.A. Didorenko” a Ministerului Afacerilor Interne din Lugansk, Ucraina.

Tehnoredactare & machetare:
Maria Bondari

Adresa redacției:
Casa presei, et. 5
str. Pușkin 22, mun. Chișinău, MD - 2012,
Republica Moldova
Tel.: 022-234 132 (contabilitatea)
Index: RM 77030
© Legea și viața
Pagina web: www.legeazakon.md
www.legeasiviata.in.ua

LEGEA ȘI VIAȚA

EDIȚIE SPECIALĂ

CONSACRATĂ JUBILEULUI DE 80 DE ANI AL PROFESORULUI GHEORGHE COSTACHI

3 MAI, 2021

CUPRINS

CUVÂNT INTRODUCATIV	3

PARTEA A I-A

VIAȚA ȘI ACTIVITATEA PROFESORULUI GHEORGHE COSTACHI	5
Scurte secvențe biografice	5
Formarea ca savant	10
Opera științifică	12
Contribuția la pregătirea cadrelor științifice de calificare înaltă	83
Aprecierea meritelor și a rezultatelor obținute	92
Un bun soț, părinte, gospodar și creștin	96

PARTEA A II-A

CRÂMPEIE DIN OMAGIILE ADUSE ÎN TIMP PROFESORULUI GHEORGHE COSTACHI	99
CUVÂNT DE ÎNCHEIERE ȘI RECUNOȘTINȚĂ	155

PROFESORUL GHEORGHE COSTACHI – PERSONALITATE NOTORIE A ȘTIINȚEI JURIDICE DIN REPUBLICA MOLDOVA

CUVÂNT INTRODUCȚIV

Procesul democratizării profunde ce a cuprins societatea moldovenească deja de câteva decenii, reliefează în mod deosebit actualitatea multiplelor probleme de maximă importanță subordonate conceptului „edificarea statului de drept în Republica Moldova”.

În contextul general al cunoașterii, explicării și interpretării dreptului, a evoluției relației stat-drept în condițiile democratizării, a edificării și consolidării statului de drept în Republica Moldova, tot mai frecvent, în mediul nostru academic și nu doar, este invocat un nume devenit deja sonor – profesorul **Gheorghe Costachi**, fiind considerat un adevărat fondator al teoriei edificării statului de drept în Republica Moldova.

Autor și coautor al numeroaselor lucrări fundamentale în domeniul dreptului, fondator al unei adevărate Școli Științifice, preocupată de problemele democratizării societății noastre, consolidării statalității moldovenești și edificării statului de drept, domnia sa a pus bazele cercetării fenomenului juridic în condițiile noilor realități, contribuind enorm implicit și la perfecționarea metodologiei juridice în domeniul dat de investigație.

Pe cale de consecință, la moment, a devenit incontestabil aportul teoretic solid al profesorului **Gheorghe Costachi** la dezvoltarea științei juridice, care s-a consacrat în totalitate investigației diferitor elemente ce formează edificiul „statului de drept”.

În general, sunt necesare numeroase cuvinte pentru a face portretul acestei personalități notorii și pentru a reconstitui traseul pe care l-a parcurs până în prezent și pe care îl va parcurge într-o strălucire crescândă acest OM, irepetabil atât în gândire, cât și în fapte, deoarece multe, foarte multe ar fi de spus despre profesorul **Gheorghe Costachi**. Sintetizând, vom sublinia puternica dumisală personalitate, caracterizându-l ca fiind un reprezentant destoinic al acestui meleag, fiind înzestrat cu un intelect deosebit, cu o inepuizabilă energie creatoare și putere de muncă, cu o vocație aleasă de savant, jurist, manager și dascăl.

Toate aceste momente, ne-au motivat în această primăvară frumoasă, în care sărbătorim **jubileul domniei sale de 80 de ani**, să realizăm prezenta cronologie, urmărind înveșnicirea celor mai remarcabile evenimente din viața domniei sale, legate în special de ascensiunea sa profesională, rezultatele inedite obținute pe parcursul vieții, precum și omagiile ce i-au fost aduse în timp în calitate sa de savant, jurist, manager, dascăl, soț, părinte și bunel.

VIAȚA ȘI ACTIVITATEA PROFESORULUI GHEORGHE COSTACHI

SCURTE SECVENȚE BIOGRAFICE

Născut la 3 mai 1941 pe frumoasele meleaguri sorocene, în satul Rublenița, într-o familie de țărani cu mulți copii, profesorul Gheorghe Costachi aparține generației care și-a petrecut copilăria în anii războiului, iar apoi a supraviețuit calvarului foametei din anii 1946-1947. În pofida acestor greutăți, pe unii dintre acești copii soarta vitregă i-a călit, le-a permis să-și mențină dorința nestrămutată de a trăi și învăța, i-a făcut să înainteze cu îndârjire pe calea spinoasă a perfecționării intelectuale și spirituale. Cu certitudine dl profesor este unul dintre reprezentanții de vază ai acestei generații.

Nu întâmplător îl regăsim și pe paginile volumului „*Soroceni de dincolo de Soroca*” Referințe biografice¹, lucrare ce vine să accentueze cea mai mare bogăție a meleagurilor sorocene – oamenii lui: „oamenii care i-au făurit istoria, i-au făcut cultura, i-au făcut glorie, l-au cântat – astfel exprimându-și venerația”. Pentru a respecta jertfa acestor Oameni, pentru a cinste izbânzile și valorile plămădite de înaintași și contemporani, lucrarea urmărește două obiective majore: în primul rând, de a demonstra susținere și a promova faptele personalităților, care s-au născut la Soroca, dar locuiesc și activează sau au activat dincolo de hotarele Sorociei și, în al doilea rând,

¹ „*Soroceni de dincolo de Soroca*” Referințe biografice. Soroca: Biblioteca Publică Raională „Mihail Sadoveanu”, 2011, p. 60-63.

menținerea legăturii între contemporani și înaintași: transmiterea faptelor demne de urmat a înaintașilor generației tinere.

Pe bună dreptate una dintre personalitățile înveșnicite în filele acestui volum bibliografic este profesorul Costachi Gheorghe – un destoinic reprezentant al meleurilor sorocene și al neamului, lucru confirmat de drumul vieții parcurs cu demnitate și perseverență, plin de realizări frumoase și fapte bune.

Venind pe lume într-o familie de țărani, săracă și numeroasă, copilul Costachi Gheorghe a fost crescut și educat doar de mamă, tatăl său decedând la sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial. În pofida acestui fapt, totuși, el a reușit să treacă cu curaj prin școala vieții și să devină un adevărat om, o personalitate, să atingă cele mai înalte culmi ale virtuții și omeniei. Acest fapt însă nu l-a împiedicat să păstreze în inima și sufletul său dragostea față de pământ și față de munca de țaran.

În anul 1956, la vârsta de 15 ani, Gheorghe Costachi absolvă școala din satul natal. Viața grea și neajunsurile din familie îl determină să se încadreze la muncă alături de mama sa în colhozul „Luceafărul roșu”. Ca oricare tânăr la început de carieră, a descoperit repede că *Vita est nobis aliena magistra* (*Viața este o învățătoare severă*), făcând din muncă legea supremă a existenței sale.

După satisfacerea serviciului militar este ales ca secretar al organizației comsomoliste de colhoz, care întrunea 800 de persoane. În anul 1963, prin decizia Biroului Comitetului Central al Partidului Comunist al Moldovei, este trimis la învățătură în Școala sovietică de partid din Odesa, pe care o absolvă în anul 1966. Revenit de la studii este repartizat la muncă în comitetul raional de partid Râșcani, în calitate de instructor.

Din anul 1967 până în 1971 urmează studiile la *Institutul Juridic din Harkov*. Chiar din primii ani ai studenției manifestă capacități deosebite, interesul față de munca de cercetare științifică, încadrându-se în activitatea societății științifice studentești.

După absolvirea cu succes a acestei instituții prestigioase, este îndreptat în organele procuraturii Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești, unde lucrează până în anul 1978, deținând diferite funcții, ulterior fiind transferat în aparatul Comitetului Central al Partidului Comunist al Moldovei.

La finele anului 1979, prin hotărârea Biroului Comitetului Central al Partidului Comunist al Moldovei este îndreptat la consolidarea organelor afacerilor interne, fiind numit șef-adjunct al *Direcției penitenciarelor a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești*, acordându-i-se gradul militar de locotenent-colonel. Tot aici exercită concomitent funcția de șef *Secției politică pentru munca educativă în rândurile deținuților*.

Pentru rezultate înalte și munca cu dăruire de sine în acest sector important, deja peste un an, ministrul Afacerilor Interne al Uniunii Sovietice îi acordă gradul de colonel. A activat în acest post până în a doua jumătate a anului 1989.

În condițiile restructurării gorbacioviste și a reorganizării activității organelor afacerilor interne, la inițiativa ministrului de interne (la acea vreme Vladimir NicolaeVICI Voronin), un șir de structuri ale Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești (Secția pașapoarte, Secția Vize și Înregistrări, Secția Paza ordinii publice), au fost comasate, formând *Direcția Generală a Pazei Ordinii Publice a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești*. Prin ordinul ministrului, în anul 1989, șef al acestei Direcții a fost numit colonelul Gheorghe Costachi.

În anul 1990, domniei sale i-a fost încredințată pregătirea cadrelor pentru organele afacerilor interne ale republicii. Timp de cca 8 ani, până în anul pensionării, domnia sa a fost comandant al Școlii de Miliție de Sergenți, comandant al Colegiului de Poliție „Dmitrie Cantemir” și comandant al Școlii de Miliție a Ministerului Afacerilor Interne al Uniunii Sovietice cu sediul în Chișinău.

Exercitând aceste funcții, colonelul Gheorghe Costachi a adus un aport inestimabil la dezvoltarea învățământului juridic din Republica Moldova, la formarea profesională a cadrelor de juriști din

cadrul Ministerului Afacerilor Interne, servind drept un bun exemplu ca organizator, manager și profesionist.

În aceste funcții, precum și după pensionare, colonelul Gheorghe Costachi duce o muncă didactico-științifică activă, ale cărei rezultate nu s-au lăsat mult așteptate, materializându-se în obținerea titlului didactico-științific de *conferențiar universitar* (în anul 1998) și a celui de *profesor universitar* (în anul 1999).

În paralel, desfășoară o amplă activitate științifică, fiind preocupat în special de problemele fundamentale ale dreptului. În anul 1997, domnia sa este invitat să exercite funcția de prorector pentru activitatea științifică la Universitatea Liberă Internațională din Moldova (ULIM), an din care începe o nouă etapă în biografia savantului.

FORMAREA CA SAVANT

Vorbind despre viața și activitatea savantului jurist Gheorghe Costachi trebuie menționat chiar de la început faptul că aceasta poate fi divizată, convențional, în două etape: prima – formarea tânărului savant în condițiile perioadei sovietice; a doua – etapa cercetărilor științifice și activității practice a savantului cu renume în condițiile tânărului stat independent Republica Moldova.

Astfel, munca juristului Gheorghe Costachi în organele interne a fost reușit suplimentată cu activitatea de cercetare științifică. Fiind animat de știință și mai ales de cercetările științifice, în anul 1982, în cadrul Academiei de Științe Sociale de pe lângă Comitetul Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice (or. Moscova) domnia sa susține cu succes teza pentru conferirea gradului științific de candidat în științe juridice (doctor în drept) cu tema „*Dezvoltarea constituțională a Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești în perioada socialismului dezvoltat*”, sub conducerea științifică a doctorului în științe juridice, profesor, membru corespondent al Academiei de Științe a URSS – Djanghir Abbasovici Kerimov.

În acest context este important de menționat că în procesul elaborării tezei competitorul Gheor-

ghe Costachi a reușit să depășească viziunea unilaterală, mărginită, asupra aspectelor privind rolul și valoarea Constituției în statul sovietic, determinată de ideologia regimului totalitar. Ca mărturie în acest sens stau obiectivele tezei, după cum urmează²: determinarea esenței și trăsăturilor caracteristice dezvoltării constituționale a Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești; elucidarea factorilor obiectivi și subiectivi ce au determinat necesitatea adoptării Constituției Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești din 1978; studierea mecanismului de realizare a Constituției în perioada dată; generalizarea practicii activismului normativ al marșilor și argumentarea rolului culturii juridice în ridicarea nivelului acestui activism; formularea de recomandări practice referitoare la optimizarea legislației republicane, în special, a celei constituționale.

O serie de teze importante expuse în lucrarea de doctorat au fost publicate în cuprinsul unor așa lucrări ca:

- Костаки Г., Иванов В. Конституция СССР и вопросы правового воспитания. Кишинёв: Издательство «Картя Молдовеняскэ», 1978. 166 р. (10 с.а.).

- Костаки Г., Иванов В. Конституционное развитие МССР. Кишинёв: Издательство «Картя Молдовеняскэ», 1979. 295 р. (18,5 с.а.).

- Costachi Gh., Ivanov V. Dezvoltarea constituțională a RSSM. Chișinău: „Картя Молдовеняскэ”, 1981. 353 р. (22 с.а.).

- Costachi Gh. Constituția Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești – triumf al democrației socialiste. Chișinău, 1983. 128 р. (8 с.а.).

- Костаки Г., Тодыка Ю. Образ жизни населения в условиях развитого социализма. Кишинёв: «Штиинца», 1984. 193 р. (12 с.а.).

- Костаки Г., Батку И. Молодежь: морально-правовой потенциал личности. Кишинёв, Издательство «Картя Молдовеняскэ», 1989. 223 р. (14 с.а.).

- Костаки Г., Иванов В. XXVII Съезд КПСС о демократии. Кишинёв: Издательство «Картя Молдовеняскэ», 1989, 352 р. (22 с.а.).

² Костаки Г. Конституционное развитие Молдавской ССР в период зрелого социализма. Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Специальность 12.00.02. Москва, 1982, р. 9-10. (199 р.)

În toate aceste lucrări, cercetătorul insistă asupra rolului deosebit al Constituției în viața statului, a societății și a cetățeanului, necesitatea corespunderii legislației cu Legea Fundamentală, ridicării nivelului de cultură juridică a populației și a funcționarilor publici pentru realizarea acesteia, idei care rămân actuale și astăzi, fiind reflectate și în numeroasele studii științifice mai recente ale autorului.

Merită subliniat că dl doctor în drept a intuit foarte bine necesitatea revizuirii stereotipurilor adânc înrădăcinate în conștiința maselor despre „caracterul democratic” al organizării politice a statului sovietic, caracter stipulat în Constituția Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste din 1977 și în Legea Supremă a Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești din 1978. Era clar în viziunea sa că accentul trebuia pus deja pe schimbarea paradigmei doctrinare în condițiile luptei pentru obținerea independenței statale.

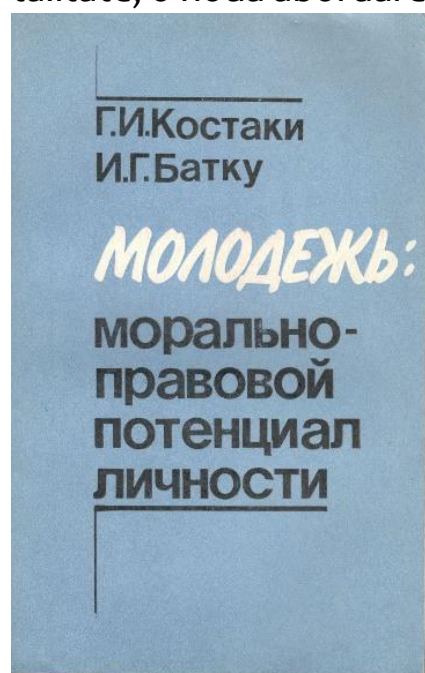
În continuare, un alt subiect de care s-a preocupat doctorul în drept Gheorghe Costachi a fost problema drepturilor și libertăților omului, a statutului juridic al acestuia în cadrul statului, cercetarea fundamentală a căreia a devenit posibilă odată cu începutul perioadei reformelor.

În continuare, un alt subiect de care s-a preocupat doctorul în drept Gheorghe Costachi a fost problema drepturilor și libertăților omului, a statutului juridic al acestuia în cadrul statului, cercetarea fundamentală a căreia a devenit posibilă odată cu începutul perioadei reformelor.

Pentru mulți savanți noile condiții ale timpului erau greu de conceput. În pofida dificultăților, dl doctor în drept Gheorghe Costachi dă dovadă de o nouă mentalitate, o nouă abordare a realității ceea ce-i asigură posibilitatea de a privi sub un alt unghi aspectele acestei probleme, pe cât de complicate, pe atât de importante.

Ca rezultat, savantul susține teza de doctor în științe juridice (teza de doctor habilitat în drept) cu tema „Problemele democratizării statutului juridic al cetățenilor sovietici în condițiile renovării socialismului” în cadrul Institutului Stat și Drept al Academiei de Științe a Republicii Sovietice Socialiste Ucraineană (or. Kiev, 1990), devenind primul doctor habilitat în drept din țara noastră.

Ideea centrală a studiului rezidă în formularea și promovarea unei noi concepții asupra statutului juridic al omului și cetățeanului în cadrul statului, determinată

de democratizarea societății, reformarea sistemului politic al statului și emanciparea persoanei³. Autorul accentuează, în special, importanța eficienței statului juridic al persoanei, determinată ca fiind posibilitatea reală de realizare în practica relațiilor sociale a drepturilor, libertăților și obligațiilor omului consacrate de legislația statului.

În viziunea justă a domniei sale, edificarea statului de drept presupune, în primul rând, plasarea persoanei în centrul dezvoltării social-politice a statului și a societății, asigurarea cu condiții de viață decente, promovarea echității sociale, libertății politice, a posibilităților dezvoltării multilaterale a persoanei.

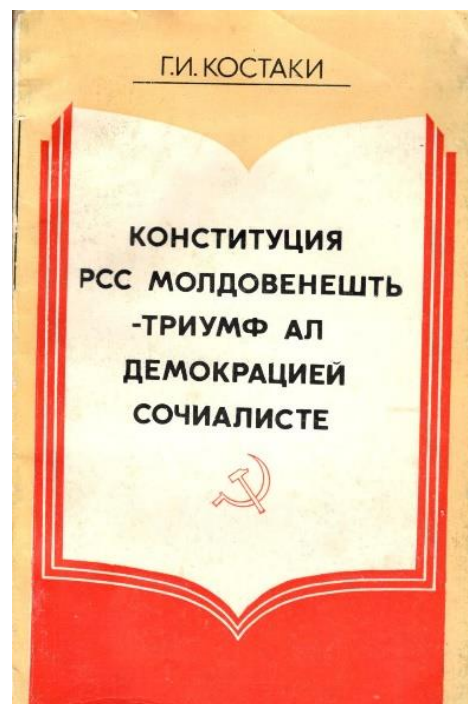
Un element semnificativ al concepției statutului juridic al persoanei îl reprezintă egalitatea și umanismul ca principii fundamentale ale raporturilor dintre stat și cetățean, societate și persoană.

În mod deosebit, doctorul habilitat în drept Gheorghe Costachi insistă asupra principiului egalității, susținând necesitatea ca: toți cetățenii statului să dispună de aceeași capacitate juridică generală; să facă uz în mod egal de drepturi și libertăți, să dispună și de obligații egale; lipsa oricăror privilegii în exercitarea drepturilor și libertăților, precum și în îndeplinirea obligațiilor; egalitatea în fața legii și a instanței de judecată; garantarea reală a egalității în drepturi a cetățenilor.

Merită atenție în contextul dat faptul că domnia sa susține destul de argumentat necesitatea luării în considerație la stabilirea noului statut juridic al persoanei a celor mai importante aspecte ale drepturilor și libertăților omului și cetățeanului valorificate pe plan internațional, întrucât tratarea îngustă națională a drepturilor omului deja cedează (trecând pe planul doi) priorității valorilor general-umane.

Privită în ansamblu, lucrarea doctorului habilitat în drept Gheorghe Costachi se dovedește a fi o piatră de temelie importantă pentru reformele ce au marcat statul nostru la acea perioadă, pentru încercările și eforturile societății noastre privind democratizarea statului și edificarea unui stat de drept.

Majoritatea ideilor consemnate de domnia sa rămân a fi actuale și astăzi, fiind

³ Костаки Г. *Проблемы демократизации правового статуса советских граждан в условиях обновления социализма*. Диссертация на соискание ученой степени доктора юридических наук. Специальность 12.00.02. Киев, 1990, р. 6-8. (40 р.)

destul de frecvent invocate și dezvoltate de teoreticieni și practicieni. Valoarea actuală a acestora este recunoscută în același timp și de către discipolii săi, care, preluându-le și dezvoltându-le în conținutul studiilor lor științifice, argumentează indispensabilitatea lor și pentru consolidarea democrației și a statului de drept în Republica Moldova de astăzi.

Prin esență, lucrarea de doctor habilitat în drept a inițiat o nouă etapă în activitatea științifică a savantului Gheorghe Costachi. Prin abordarea acestei problematice dumnealui s-a lansat într-o amplă și temeinică cercetare a bazelor statului de drept, democratic, a etapelor consolidării acestuia, dezvoltării sistemului politic, a principiilor care asigură funcționarea societății civile, cât și a principiilor de organizare și funcționare a puterii în statul de drept (în special, principiul separației puterilor în stat la etapa de tranziție).

Aceste probleme au devenit pentru următoarele decenii principalele direcții de cercetare științifică ale profesorului, moment destul de bine reflectat în numeroasele publicații semnate de domnia sa, care în ansamblul lor conturează o impunătoare operă științifică.

OPERA ȘTIINȚIFICĂ

Vorbind despre opera științifică a savantului Gheorghe Costachi, chiar de la bun început trebuie reiterat că la moment, aceasta numără aproximativ 40 de monografii, manuale și culegeri și circa 450 de articole științifice și comunicări în cadrul conferințelor științifico-practice naționale și internaționale, după cum urmează:

Monografii:

1. Costachi Gh. *Cetățeanul și puterea în statul de drept*. Monografie. Chișinău: S.n., 2019 (Tipogr. "Print Caro"). 863 p.
2. Costachi Gh. și alții. *Dezvoltarea cadrului juridic al Republicii Moldova în contextul necesităților de securitate și asigurare a parcursului european*. Monografie colectivă; red. șt. Valeriu Cușnir. Vol. II. Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, 2019 (F.E.-P. "Tipografia Centrală"). 264 p.
3. Costachi Gh. și alții. *Dezvoltarea cadrului juridic al Republicii Moldova în contextul necesităților de securitate și asigurare a parcursului european*. Monografie

- colectivă; red. șt. Valeriu Cușnir. Vol. I. Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, 2019 (F.E.-P. "Tipografia Centrală"). 591 p.
4. Костаки Г., Султанов Р. *Участие граждан в осуществлении государственной власти*. Кишинэу: Б. и., 2018 (Tipogr. "Print Caro"). 520 p.
 5. Costachi Gh. *O viață dedicată dreptului și științei*. Chișinău: S.n., 2016. 944 p.
 6. Costachi Gh. *Cultura și educația juridică – condiții necesare pentru edificarea statului de drept*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2014, 672 p.
 7. Costachi Gh. *Prin știință spre un stat de drept. Volum omagial*. Chișinău, 2011. 864 p.
 8. Costachi Gh., Hlipcă P. *Organizarea și funcționarea puterii în statul de drept*. Ediția a II-a, revăzută și completată. Chișinău: Tipografia Centrală, 2011, 664 p.
 9. Костаки Г., Новрузов В. *Демократические преобразования общества и власти в переходном периоде*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2011, 392 p.
 10. Costachi Gh., Hlipcă P. *Organizarea și funcționarea puterii în statul de drept*. Brașov: Tipografia Universității „Transilvania” din Brașov, România, 2010, 623 p.
 11. Costachi Gh. *Direcții prioritare ale edificării statului de drept în Republica Moldova*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2009, 327 p.
 12. Costachi Gh. *Spre o statalitate democratică și de drept*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2007, 212 p.
 13. Costachi Gh., Guceac I. *Fenomenul constituționalismului în evoluția Republicii Moldova spre statul de drept*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2003, 342 p.
 14. Costachi Gh., Potîngă A. *Asigurarea drepturilor omului în lume*. Chișinău: Tipografia Epigraf, 2003, 608 p.
 15. Costachi Gh., Bantuș A., Grama D., Balmuș V. s.a. *Probleme ale edificării statului de drept în Republica Moldova. Vol. I*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2003, 538 p.
 16. Costachi Gh., Bantuș A., Grama D., Balmuș V. s.a. *Probleme ale edificării statului de drept în Republica Moldova. Vol. II*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2006, 480 p.
 17. Costachi Gh., Cușmir M. *Probleme ale proprietății asupra pământului în Republica Moldova*. Chișinău: Tipografia Sirius, 2001, 396 p.
 18. Costachi Gh., Cușmir V. *Probleme ale statului de drept și administrării democratice*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2001, 288 p.
 19. Costachi Gh. *Statul de drept: între teorie și realitate*. Chișinău, 2000, 244 p.
 20. Costachi Gh. *Constituția Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești – triumf al democrației socialiste*. Chișinău, 1983, 128 p.

21. Costachi Gh., Ivanov VI. *Dezvoltarea constituțională a RSSM*. Chișinău: „Картя Молдовеняскэ”, 1981, 353 p.
22. Костаки Г., Батку И. *Молодежь: морально-правовой потенциал личности*. Кишинёв: Издательство «Картя Молдовеняскэ», 1989, 223 p.
23. Костаки Г., Иванов В. *XXVII Съезд КПСС о демократии*. Кишинёв: Издательство «Картя Молдовеняскэ», 1989, 352 p.
24. Костаки Г., Тодыка Ю. *Образ жизни населения в условиях развитого социализма*. Кишинёв: «Штиинца», 1984, 193 p.
25. Костаки Г., Иванов В. *Конституционное развитие МССР*. Кишинёв: Издательство «Картя Молдовеняскэ», 1979, 295 p.
26. Костаки Г., Иванов В. *Конституция СССР и вопросы правового воспитания*. Кишинёв: Издательство «Картя Молдовеняскэ», 1978, 166 p.

Manuale și culegeri:

1. *Международные акты о правах человека: Сборник / Ин-т демократии*; авт.-сост.: Костаки Г., Захария С., Боршевский А. Комрат: Institutul pentru Democrație, 2018 (Editura «EVITAMAG» S.R.L.). 328 p.
2. Костаки Г. *Хартия совета Европы о воспитании демократической гражданственности и образовании в области прав человека /Г. Костаки, С. Захария, А. Боршевский*; пер.: Костаки Г., Якуб И. Комрат: Institutul pentru Democrație, 2017. 128 p.
3. Костаки Г. *Международное законодательство по противодействию пыткам: Сборник = Legislația internațională pentru combaterea torturii: Culegere*. Комрат: Institutul pentru Democrație, 2016 (F.E.P.I. „Info Handi” SRL). 96 с.
4. Костаки Г. *Соглашение об ассоциации между Европейским Союзом и Республикой Молдова*. Комрат: Институт демократии, 2015. 264 p.
5. Костаки Г. *Судебная власть в Республике Молдова: Сборник законов*. Комрат: Институт демократии, 2014. 168 p.
6. Костаки Г. *Торговля людьми: Рекомендации ВОЗ по вопросам соблюдения этики и обеспечения безопасности при проведении интервью с женщинами, пострадавшими от торговли людьми*. Комрат: Institutul pentru Democrație, 2014. 64 p.
7. Костаки Г. *Основы предпринимательства. Сборник законов*. Комрат: Институт демократии, 2014. 272 p.

8. Костаки Г., Боршевский А. *Хартия о воспитании демократической гражданственности и образовании в области прав человека*. Комрат: Институт демократии, 2014. 104 р.

9. Костаки Г. *Домашнее насилие. Сборник нормативных актов*. Кишинев: Институт демократии, 2012. 112 р.

10. Костаки Г. *Торговля людьми: международное и национальное законодательство. Сборник нормативных актов*. Комрат: Институт демократии, 2012. 160 р.

11. Costachi Gh., Borșevschi A. *Carta Consiliului privind educația pentru cetățenie democratică și educația pentru drepturile omului*. Chișinău: Institutul Național al Femeilor din Moldova „Egalitate”, 2012. 60 р.

12. Костаки Г., Аникин В., Боршевский А. и др. *Построение правового государства: необходимая предпосылка соблюдения прав еврейского населения Молдовы*. В: Институт Иудаики. Сб. научных трудов Института Иудаики. Кишинев: „Elan INC” SRL, 2011. 84 р.

13. Костаки Г. *Конституционное право зарубежных стран. Методическое пособие*. Одесса: Типография национального морского университета, 2007, 40 р.

14. Костаки Г., Игнатъев В., Кушмир В. *Административное право*. Кишинев: Типография „Prag”, 2002, 470 р.

Monografii și lucrări editate sub redacția științifică a prof. Gh. Costachi:

1. Cozma D. *Răspunderea judecătorului în România și Republica Moldova*. Red. șt.: prof. Gh. Costachi. Chișinău: S.n., 2019. 488 р.

2. Enicov V. *Elemente de teorie a securității juridice a persoanei*. Red. șt.: prof. Gh. Costachi. Chișinău: S.n., 2018. 264 р.

3. Micu V. *Răspunderea parlamentară: teorie și practică*. Red. șt.: prof. Gh. Costachi. Chișinău: S.n., 2017 (ÎS FEP “Tipografia Centrală”). 304 р.

4. Micu V. *Culegere de studii științifice la tema tezei de doctor în drept*. Red. șt.: prof. Gh. Costachi. Chișinău: S.n., 2017 (Tipografia „Print-Caro” SRL). 160 р.

5. Tataru Gh. *Culegere de studii științifice la tema tezei de doctor în drept*. Volumul I. Red. șt.: prof. Gh. Costachi. Chișinău: S. n., 2017 (Tipogr. "Print-Caro"). 147 р.

6. Cozma D. *Culegere de studii științifice la tema tezei de doctor în drept*. Red. șt.: prof. Gh. Costachi. Chișinău: S. n., 2017 (Tipogr. "Print-Caro"). 160 р.

7. Diaconu M. *Legalitatea administrării publice. Studii științifice*. Red. șt.: prof. Gh. Costachi. Chișinău: S. n., 2017 (Tipogr. "Print-Caro"). 269 p.
8. Railean P. *Mecanismul jurisdicțional de asigurare a legalității în statul de drept*. Sub red. șt. a prof. Gh. Costachi. Chișinău: S.n., 2015 (Tipografia Centrală), 600 p.
9. Мишин С. *Конституционная характеристика парламентаризма в Республике Молдова – сравнительно-правовой анализ*. Кишинев: С. п., 2013. 252 p.
10. Diaconu M. *Mecanismul asigurării legalității actelor administrative în Republica Moldova*. Monografie. Chișinău: S.n., 2013 (Tipografia Centrală). 552 p.
11. Влах И. *Права человека: учебно-методические рекомендации*. Comrat: Institutul pentru democrație, 2011. 160 p.
12. Злобин С. *Конституционные аспекты формирования правовой культуры в Республике Молдова в переходном периоде*. Chișinău: S.n., 2006. 260 p.
13. Balmuș V., Muntean V. *Elemente de drept polițienesc*. Chișinău: Tipografia Academiei de Științe, 2006. 240 p.
14. Трагира В. *Конституционное право человека и гражданина на предпринимательскую деятельность в Республике Молдова*. Chișinău: S.n., 2006. 232 p.
15. Проценко В. *Агентский договор: проблемы, законодательное обеспечение, перспективы*. Кишинэу: ИПП «ПАПФ», 2006. 166 p.
16. Mariț A. *Forme, modalități și grade de manifestare a vinovăției penale*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2005. 286 p.
17. Mariț A. *Evoluția conceptelor și a reglementărilor cu privire la vinovăția penală*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2005. 269 p.
18. Денчук Е. *Конституционный строй Республики Молдова и Украины (сравнительно-правовой анализ)*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2005. 302 p.
19. Corcenco A. *Răspunderea minorilor pentru săvârșirea contravențiilor administrative*. Rezina: Tipografia orașului Rezina, 2005. 142 p.
20. Corj M. *Diplomația lui Otto von Bismarck în unificarea Germaniei & dreptul tratatelor*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2005. 367 p.
21. Corj M. *Bazele constituționale ale impozitării de stat*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2003. 240 p.
22. Мишин В. *Проблемы разделения властей в государстве в переходном периоде*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2003. 186 p.
23. Șterbeț V. *Probleme ale controlului constituționalității legilor (studiu comparativ)*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2003. 192 p.

24. Balmuș V., Guțuleac V. *Problemele administrării de stat*. Chișinău: Tipografia Draghiște, 2002. 308 p.
25. Baurciulu A. *Controlul asupra activității organelor administrative în dreptul comparat*. Chișinău: Tipografia Draghiște, 2002. 256 p.
26. Ursu N. *Rolul, locul și funcțiile procuraturii*. Chișinău: Draghiște, 2002. 222 p.
27. Kazmalî I. *Statul de drept și administrația publică în dreptul comparat*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2001. 158 p.
28. Țâmbaliuc V. *Probleme ale procesului constituțional în Republica Moldova la etapa actuală*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2001. 128 p.
29. Вельчев А. *Подросток и правонарушение*. Кишинев, 1990, 220 p.

Studii științifice

2020

1. Costachi, Gh., Gherghelegiu T. *Răspunderea constituțională – garanție a regimului constituționalității*. În: *Relații Internaționale Plus*, 2020, nr. 2, p. 92-101.
2. Costachi, Gh. *Tranziția societăților contemporane: particularități și perspective*. În: *Legea și Viața*, 2020, nr. 1, p. 17-24.
3. Costachi, Gh. Cozma, D. *Răspunderea penală a judecătorului în România și Republica Moldova: particularități procedurale*. În: *Legea și Viața*, 2020, nr. 2, p. 16-22.
4. Costachi, Gh., Railean, P. *Reflecții asupra accepțiunilor justiției ca fenomen și valoare socială*. În: *Legea și Viața*, 2020, nr. 3, p. 8-12.
5. Costachi, Gh., Micu, V. *Răspunderea disciplinară a parlamentarilor*. În: *Jurnalul Juridic Național: teorie și practică*, 2020, nr. 1, p. 22-30.
6. Costachi, Gh., Butucea, E. *Crearea dreptului în statul de drept*. În: *Jurnalul Juridic Național: teorie și practică*, 2020, nr. 2, p. 4-9.
7. Costachi, Gh., Iacub, I. *Ordinea de drept și ordinea publică: fundamente ale securității persoanei în statul de drept*. În: *Administrarea publică în domeniul asigurării ordinii de drept – una dintre sarcinile prioritare ale statului (Conferință științifică dedicată jubileului de 80 ani de viață și 63 ani de activitate profesională a profesorului universitar Victor Guțuleac)*. Chișinău, 2020, p. 177-185.
8. Costachi, Gh. *Mesaj aniversar pentru savantul, profesorul și Cavalerul „Ordinului Republicii” – Victor Guțuleac*. În: *Administrarea publică în domeniul asigurării ordinii de drept – una dintre sarcinile prioritare ale statului (Conferință științifică dedicată jubileului de 80 ani de viață și 63 ani de activitate profesională a profesorului universitar Victor Guțuleac)*. Chișinău, 2020, p. 317-318.

9. Costachi, Gh., Iacub, I. *Principiile acțiunii legii în timp – fundament al securității juridice a persoanei*. În: Particularitățile adaptării legislației Republicii Moldova și Ucrainei la legislația Uniunii Europene, materialele Conferinței internaționale științifico-practice din 27-28 martie 2020. Chișinău: S. n., 2020 (Tipogr. «Tipocart Print»), p. 8-20.

10. Costachi, Gh., Iacub, I. *Uniformitatea practicii judecătorești – indicator al calității justiției*. În: Sistemul judiciar în Republica Moldova: reforme, realități și perspective, materialele Conferinței științifice internaționale din 21 mai 2020. Chișinău: S.n., 2020.

11. Costachi, Gh. *Misiunea justiției constituționale în statul de drept*. În: Revista Națională de Drept, nr. 4-6, 2020, *Ediție specială* ce cuprinde materialele Conferinței științifico-practice internaționale din 5 iunie 2020 „Jurisdicția constituțională din Republica Moldova: abordări, probleme și perspective”. Chișinău: S.n., 2020, p. 41-52.

12. Костачи, Г. *Обеспечение права на защиту от пыток: основа безопасности человека в правовом государстве*. В: Противодействие пыткам, научная конференция. Комратский государственный университет. Комрат: 2020.

13. Costachi, Gh. *Statutul judecătorului între imunitate și răspundere*. În: Jurnal Juridic Național: teorie și practică, 2020, nr.6, p. 4-11.

14. Costachi, Gh., Iacub, I. *Securitatea Constituției – obiectiv major al reformei constituționale din Republica Moldova*. În: Legea și Viața, 2020, nr. 9, p. 4-10.

2019

1. Костачи, Г. *Противодействие пыткам как условие обеспечения безопасности человека*. În: Legea și viața, 2019, nr. 7, p. 4-12.

2. Costachi, Gh. *Recenzie asupra monografiei: „Justiția constituțională: Analiză, studiu de caz, cercetare științifică”*, autori: conf. univ., dr. Victor Pușcaș și lector univ., dr. Valeriu Kuciuk. În: Legea și viața, 2019, nr. 6, p. 48-49.

3. Costachi, Gh. *Republica Moldova: de la parlamentarism la prezidențialism*. În: Legea și viața, 2019, nr. 1, p. 4-12.

4. Costachi, Gh., Micu V. *Imunitatea penală a statului și a autorităților acestuia*. În: Legea și viața, 2019, nr. 2, p. 4-8.

5. Costachi, Gh. *Probleme reale și soluții constituționale pentru consolidarea securității juridice a cetățenilor în materia exercitării dreptului de vot*. În: Legea și viața, 2019, nr. 3, p. 10-14.

6. Costachi, Gh. *Legalitatea constrângerii juridice - factor de asigurare a securității persoanei*. În: Revista de Filosofie, Sociologie și Științe Politice, 2019, nr. 1, p. 181-191.
7. Costachi, Gh. *Aplicarea uniformă a legii – factor de realizare a principiului securității juridice*. În: Jurnalul Juridic Național: teorie și practică, 2019, nr. 3, p. 4-9.
8. Costachi, Gh. *Valoarea juristului și a științei juridice în statul de drept*. În: Legea și viața, 2019, nr. 9, p. 14-23.
9. Костаки, Г. *Конституция – основа безопасности личности в правовом государстве*. În: Legea și viața, 2019, nr. 6, p. 4-8.
10. Costachi, Gh. *Securitatea constituțională în Republica Moldova la 25 de ani de existență a Legii Fundamentale*. În: Legea și viața, 2019, nr. 8, p. 4-9.
11. Costachi, Gh. *Neretroactivitatea legii – element al principiului securității juridice*. În: Particularitățile adaptării legislației Republicii Moldova și Ucrainei la legislația Uniunii Europene, Materialele Conf. șt. internaț. din 22–23 martie 2019. Chișinău: S.n., 2019, p. 9-17.
12. Costachi, Gh. *Eficiența și legitimitatea puterii de stat – garanții ale securității persoanei*. În: Rolul instituțiilor democratice în asigurarea protecției drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, materiale ale mesei rotunde din 6 decembrie 2018, desfășurate în cadrul Academiei de Administrare Publică. Chișinău: AAP, 2019, p. 24-32.
13. Костаки, Г. *Принцип законности – основа безопасности личности*. În: Teoria și practica administrării publice, materialele Conferinței științifice internaționale din 17 mai 2019. Chișinău: Academia de Administrare Publică, 2019, p. 326-330.
14. Costachi, Gh. Iacub, I. *Scurte reflecții asupra unor dimensiuni ale securității (securitatea națională vs securitatea statului)*. În: Teoria și practica administrării publice, materialele Conferinței științifice internaționale din 17 mai 2019. Chișinău: Academia de Administrare Publică, 2019, p. 349-354.
15. Костаки, Г., Якуб, И. *Научный подход к юридической безопасности*. В: Защита прав человека в периоды внешнеполитической напряженности, материалы Международной научно-практической конференции (Саранск, 19 апреля 2019 г.): в 2 ч. /; Средне-Волжский институт (филиал) ВГУЮ (РПА Минюста России). Саранск, 2019, Ч. 1, p. 172-183.

2018

1. Костаки, Г. *Права человека и их защита в Молдове: право на защиту от пыток*. În: Legea și Viața, 2018, nr. 2, p. 4-11.

2. Costachi, Gh. *Rolul major al criminologiei și criminologului în asigurarea securității statului*. În: Jurnalul juridic național: teorie și practică, 2018, nr. 1, p. 22-26.
3. Costachi, Gh. *Securitatea persoanei reflectată în concepția internațională a securității umane și Strategia securității naționale a Republicii Moldova*. În: Jurnalul juridic național: teorie și practică, 2018, nr. 3, p. 4-9.
4. Costachi, Gh. *Limitele suveranității în contextul garantării drepturilor omului*. În: Mecanisme de protecție a drepturilor omului, materiale ale mesei rotunde cu participare internațională din 6 decembrie 2017. Chișinău: AAP, 2018, p. 11-20.
5. Костаки, Г. *Безопасность человека как элемент политики безопасности государства*. В: Particularitățile adaptării legislației Republicii Moldova și Ucrainei la legislația Uniunii Europene, materiale ale Conferinței internaționale științifico-practice din 23–24 martie 2018. Chișinău, 2018, p. 106-113.
6. Costachi, Gh. *Valoarea drepturilor omului în contextul edificării statului de drept în Republica Moldova*. În: Защита прав человека, materialele Conf. șt. din 26 octombrie 2017, desfășurată în cadrul Universității de Stat din Comrat. Comrat: 2018, p. 93-108.
7. Costachi, Gh. *Tipologia formelor de răspundere a autorităților administrației publice locale*. În: Teoria și practica administrării publice, materiale ale Conferinței științifice internaționale din 17 mai 2018. Chișinău: AAP, 2018, p. 264-271.
8. Costachi, Gh., Carp S. *Dreptul la un proces echitabil*. În: Teoria și practica administrării publice, materiale ale Conferinței științifice internaționale din 17 mai 2018. Chișinău: Academia de Administrare Publică, 2018, p. 310-313.
9. Costachi, Gh., Enicov, V. *Garantarea securității juridice a persoanei în sistemul de drept al Republicii Moldova*. În: Jurnalul juridic național: teorie și practică, 2018, nr. 5, p. 4-9.
10. Costachi, Gh. *Cetățeanul și societatea civilă ca obiect și subiecți ai politicii de securitate*. În: Legea și viața, 2018, nr. 7, p. 6-11.
11. Costachi, Gh. *Principiile fundamentale ale dreptului – garanții ale securității juridice în statul de drept*. În: Legea și viața, 2018, nr. 9, p. 4-11.
12. Costachi, Gh., Cozma, D. *Răspunderea penală a judecătorului din România pentru infracțiuni contra justiției*. În: Legea și viața, 2018, nr. 10, p. 4-10.
13. Costachi, Gh., Donos, V. *Aleșii poporului în sistemul funcționarilor publici ai statului*. În: Legea și viața, 2018, nr. 11, p. 4-9.

14. Костаки Г., Боршевский, А. *Продвижение прав женщин на равное участие в политической жизни Молдовы через обучение лидерству*. În: Revista științifică internațională Supremația Dreptului, 2018, Ucraina, nr. 3, p. 5-15.

15. Costachi, Gh. *Necesitatea culturii juridice în activitatea legislativă ca factor de asigurare a securității juridice în cadrul statului*. În: Revista științifică internațională Supremația Dreptului, 2018, Ucraina, nr. 3, p. 38-42.

16. Костаки Г. *Право на защиту от пыток в Молдове*. În: Revista științifică internațională Supremația Dreptului, 2018, Ucraina, nr. 1, p. 90-101.

17. Costachi, Gh., Railean P. *Trăsăturile legalității ca garanție a securității juridice a persoanei*. În: Jurisprudența – componenta de bază a proceselor de integrare și a comportamentului legal modern, materiale ale Conferinței științifice internaționale din 2-3 noiembrie 2018. Chișinău: S.N., 2018, p. 62-66.

18. Costachi, Gh., Carp, S. *Corelația necesară dintre stat și drept ca premisă necesară pentru securitatea persoanei*. În: Jurisprudența – componenta de bază a proceselor de integrare și a comportamentului legal modern, materiale ale Conferinței științifice internaționale din 2–3 noiembrie 2018. Chișinău: S.n., 2018, p. 9-15

19. Costachi, Gh. *Dreptul – factor de ordonare a societății și de asigurare a securității persoanei*. În: Legea și viața, 2018, nr. 12, p. 4-9.

20. Costachi, Gh., Cozma, D. *Răspunderea penală a judecătorului pentru infracțiuni de corupție. Luarea de mită*. În: Международный научный журнал Верховенство Права, 2018, Украина, nr. 4, p. 82-91.

21. Костаки Г., Якуб, И. *Основные права человека и субъективные права личности: сущность и соотношение понятий*. В: Обучение правам человека, Выпуск №1, 2018, p. 48-52.

2017

1. Costachi Gh. *Factorii ce influențează realizarea Constituției și consolidarea regimului constituționalității în statul de drept*. În: Международный научный журнал Верховенство Права, 2017, Украина, nr. 1, p. 43-47.

2. Костаки Г. *Правовое воспитание – основа гражданского воспитания*. В: Обучение в области прав человека. Сборник статей. Chișinău, 2017, p. 90-94.

3. Костаки Г., Злобин С. *Правосознание и правовое воспитание: необходимость и значение в современном обществе*. В: Обучение в области прав человека. Сборник статей. Комрат, 2017, p. 237-247.

4. Costachi Gh. *Consolidarea statului de drept prin prisma activismului juridic al cetățenilor*. În: *Legea și Viața*, 2017, nr. 8, p. 4-9.
5. Костаки Г. *Формы реализации прямой демократии на местном уровне*. În: *Știința juridică în condițiile de integrare europeană a Ucrainei și Moldovei: repere moderne de dezvoltare juridică*, Materialele Conferinței internaționale științifico-practice din 24–25 martie 2017 din Chișinău. Chișinău: S.n., 2017, p. 81-89.
6. Costachi Gh. *Stabilitatea Constituției – garanție indispensabilă statalității Moldovei*. În: *Statalitatea Moldovei: continuitatea istorică și perspectiva dezvoltării*, materialele Conferinței științifice din 24-25 martie 2017 din Chișinău. Chișinău, 2017, p. 600-610.
7. Костаки Г. *Необходимость и способы вовлечения граждан в процессе принятия решений*. În: *Jurnalul Juridic Național: teorie și practică*, 2017, nr. 2, p. 4-8.
8. Costachi Gh. *Democrația – condiție indispensabilă afirmării societății civile și a cetățeanului în statul de drept*. În: *Международный научный журнал Верховенство Права*, 2016, Украина, nr. 2, p. 5-9.
9. Костаки Г. *Конституционное правосудие – фактор обеспечения повышения правовой культуры общества*. În: *Jurnalul Juridic Național: teorie și practică*, 2017, nr. 4, p. 4-10.
10. Костаки Г. *Право человека на безопасность*. În: *Legea și Viața*, 2017, nr.6, p. 16-20.
11. Costachi Gh. *Garantarea inviolabilității persoanei – factor indispensabil securității acesteia*. În: *Международный научный журнал Верховенство Права*, 2017, Украина, nr. 4, p. 36-43.
12. Костаки Г., Боршевский А. *Обучение демократической гражданственности и роль гражданского общества в этом процессе*. În: *Legea și Viața*, 2017, nr. 9, p. 4-10.
13. Costachi Gh. *Activismulul juridic al cetățenilor – factor necesar pentru implicarea acestora în elaborarea și realizarea politicii de securitate*. În: *Legea și Viața*, 2017, nr. 8, p. 4-9.
14. Костаки Г., Боршевский А. *Право на образование и система образования на двух берегах Днестра*. În: *Международный научный журнал Верховенство Права*, 2017, Украина, nr. 3, p. 5-13.
15. Костаки Г. *Конституционное правосудие – фактор обеспечения законности и повышения правовой культуры общества*. În: *Международный научный журнал Верховенство Права*, 2017, Украина, nr. 3, p. 51-58.

16. Costachi Gh., Arnăuț V. *Procedura legislativă în contextul procedurilor parlamentare*. În: *Международный научный журнал Верховенство Права*, 2017, Украина, nr. 5, p. 14-20.

17. Костаки Г., Боршевский А. *Демократическая гражданственность и роль гражданского общества в ее продвижении*. În: *Международный научный журнал Верховенство Права*, 2017, Украина, nr. 4, p. 13-21.

18. Costachi Gh., Cozma D. *Securitatea persoanei prin prisma culturii juridice a funcționarului public*. În: *Revista Națională de Drept*, 2017, nr. 9, p. 8-13.

19. Costachi Gh. *Societatea civilă și organizațiile nonguvernamentale ca subiecți ai democrației și ai politicii de securitate*: În: *Revista Națională de Drept*, 2017, nr. 11, p. 3-7.

2016

1. Costachi Gh. *Echilibrul dintre stabilitatea și dinamica constituției – garanție importantă a regimului constituționalității*. În: *Международный научный журнал Верховенство Права*, 2016, Украина, nr. 3, p. 106-110.

2. Костаки Г. *Концепция безопасности человека в системе национальной безопасности Республики Молдова*. В: *Международный научный журнал Верховенство Права*, 2017, Украина, nr. 2, p. 75-81.

3. Costachi Gh. *Asigurarea securității persoanei prin educația pentru drepturile omului și dezvoltarea culturii drepturilor omului*. În: *Revista Națională de Drept*, 2016, nr. 1, p. 15-19.

4. Costachi Gh. *Funcțiile Constituției – factor important de configurare a regimului constituțional contemporan*. În: *Legea și Viața*, 2016, nr. 7, p. 4-9.

5. Костаки Г. *Правовая и политическая культура – необходимые условия для демократизации общества и консолидации конституционно-правового режима*. В: *Legea și Viața*, 2016, nr. 10, p. 4-9.

6. Costachi Gh. *Realizarea Constituției – fundament al regimului constituționalității în statul de drept*. În: *Rolul instituțiilor democratice în protecția drepturilor omului*, materialele mesei rotunde din 11 decembrie 2015. Chișinău: AAP, 2016.

7. Costachi Gh. *Valoarea legii și a cetățeanului în statul de drept*. În: *Teoria și practica administrării publice*, materialele Conferinței științifice internaționale din 20 mai 2016, desfășurată la Academia de Administrare Publică. Chișinău: AAP, 2016.

8. Costachi Gh. *Libertatea de exprimare în Republica Moldova: conținut juridic, garanții și restricții în lumina exigențelor europene*. În: *Europa în derivă. De la uni-*

tate în diversitate, la diversitate fără unitate. Efecte juridice, sociale, politice, economice și culturale, materialele Conferinței internaționale desfășurată în cadrul Universității Petrol-Gaze din Ploiești, din 10 iunie 2016. Ploiești, 2016.

9. Костаки Г. *Роль Конституции в построение правового государства и защиты прав человека*. В: Conceptul de dezvoltare a statului de drept în Moldova și Ucraina în contextul proceselor de eurointegrare, materialele Conferinței științifico-practice internaționale, din 4–5 noiembrie 2016. Chișinău: 2016, p. 68-75.

10. Costachi Gh., P. Țurcanu. *Recenzie la studiul „Sînt un simplu cetățean & Prin știință și credință spre adevăr”*, Chișinău, Academia de Științe a Moldovei, Institutul de Cercetări Juridice și Politice, Institutul de Creație Legislativă „Lex Scripta”, 2015, 964 p. Autor: Mihai Corj, doctor în drept, conferențiar universitar, decan al Facultății de Drept a Institutului Nistean de Economie și Drept, președinte al Institutului de Creație Legislativă „Lex Scripta”. În: *Legea și Viața*, 2016, nr. 3, p. 56-58.

11. Costachi Gh., Țurcanu P. *Recenzie la „Sunt un simplu cetățean & Prin știință și credință spre adevăr”*. Autor: M. Corj. În: *Revista Națională de Drept*, 2016, nr. 4, p. 66-68.

12. Костаки Г.И., Боршевская Л.Н. *Юридические аспекты противодействия пыткам как необходимая предпосылка для построения правового государства в Республике Молдова*. В: *Международный научный журнал Верховенство Права*, 2016, Украина, vol. 1, p. 117-124.

13. Костаки Г. *Противодействие дискриминации в правовом государстве – фундаментальное условие соблюдения прав еврейского населения Молдовы*. В: *Сборник научных трудов Института Иудаики*. Ред. кол.: Аникин В., Арони С., Костаки Г. [и др.]. Кишинев: Institutul Iudaic, 2016, p. 15-24.

14. Костаки Г., Боршевская Л. *Противодействие пыткам в Республике Молдова и построение правового государства*. În: *Legea și Viața*, 2016, nr. 6, p. 4-9.

15. Костаки Г., Боршевский А. *Вклад евреев в развитие молдавской академической науки и роль Владимира Аникина в этом процессе*. В: *Сборник научных трудов Института Иудаики*. Ред. кол.: Аникин В., Арони С., Костаки Г. [и др.]. Кишинев: Institutul Iudaic, 2016, p. 103-108.

16. Костаки Г., Боршевский А. *Вклад евреев – юристов в развитие юридической науки и практики Бессарабии и Молдовы (XIX-XX века)*. В: «Роль национальных меньшинств в развитии молдавской государственности», Республиканская Конференция, 22 мая 2016 / ред. кол.: Аникин В. [и др.]. Кишинев: Институт иудаики, 2016 (F.E.P.I. „InfoHandi” SRL), p. 128-140.

1. Костаки Г., Злобин С. *Квоты – необходимая мера обеспечения гендерного баланса в политике*. В: Закон и Жизнь, 2015, №2, р. 4-8.
2. Costachi Gh., Albu V. *Reflecții asupra culturii juridice în activitatea legislativă*. În: Legea și Viața, 2015, nr. 2, р. 4-7.
3. Костаки Г., Еников В. *Безопасность личности и право человека на безопасность как конституционно-правовые категории*. În: Legea și Viața, 2015, nr. 3, р. 4-8.
4. Costachi Gh. *Reflecții asupra dezvoltării societății civile în Republica Moldova*. În: Revista Națională de Drept, 2015, nr. 2, р. 23-27.
5. Костаки Г., Якуб И. *Необходимость взаимосвязи между государством и права для построения правового государства*. В: Закон и Жизнь, 2015, №5, р. 4-10.
6. Costachi Gh., Iacub I. *Reflecții asupra securității juridice în statul de drept*. În: Legea și Viața, 2015, nr. 5, р. 4-9.
7. Costachi Gh., Railean P. *Rolul justiției în contextul asigurării legalității procesului electoral*. În: Legea și Viața, 2015, nr. 6, р. 4-9.
8. Costachi Gh., Kuciuk V. *Finanțarea separatismului – factor de periclitate a securității naționale a Republicii Moldova*. În: Legea și Viața, 2015, nr. 7, р. 4-11.
9. Костаки Г. *Характеристика судебной власти и ее роли в правовом государстве*. În: Право и Политология, 2015, № 32, р. 6-11.
10. Costachi Gh. *Mesaj aniversar savantului și Cavalerului „Ordinului Republicii” Victor Guțuleac la jubileul de 75 de ani*. În: Jurnalul Juridic Național: teorie și practică, 2015, nr. 1, р. 8.
11. Costachi Gh. *Cuvînt introductiv la monografia semnată de P. Railean: Mecanismul jurisdicțional de asigurare a legalității în statul de drept*. Chișinău: S.n., 2015, р. 7-18.
12. Costachi Gh. *Cuvînt de încheiere la monografia semnată de P. Railean: Mecanismul jurisdicțional de asigurare a legalității în statul de drept*. Chișinău: S.n., 2015, р. 543-554.
13. Costachi Gh., Munteanu A. *Eficiența și legitimitatea puterii*. În: Legea și Viața, 2015, nr. 8, р. 4-9.
14. Costachi Gh., Iacub I. *Cultura juridică a funcționarului public – garanție a securității persoanei în statul de drept*. În: Jurnalul Juridic Național: teorie și practică, 2015, nr. 5, р. 17-23.

15. Costachi Gh. „Mecanismul jurisdicțional de asigurare a legalității în statul de drept” (autor Petru Railean) – o lucrare importantă și utilă pentru fiecare. În: *Legea și Viața*, 2015, nr. 10, p. 55-58.

16. Costachi Gh. *Socializarea juridică – factor de dezvoltare a culturii juridice și asigurare a securității persoanei în statul de drept*. În: *Jurnalul Juridic Național: teorie și practică*, 2015, nr. 4, p. 4-8.

17. Костаки Г. *Борьба с дискриминацией*. В: *Закон и Жизнь*, 2015, №9, p. 4-9.

18. Costachi Gh., Ungureanu C. *Rolul organizațiilor nonguvernamentale în contextul democratizării societății*. În: *Особенности адаптации законодательства Молдовы и Украины к законодательству европейского союза*, Международная научно-практическая Конференция, 27-28 марта 2015. Ч. 1. Кишинев, 2015, p. 41-46.

19. Costachi Gh. *Dreptul omului la educație – un drept indispensabil edificării statului de drept*. În: *Teoria și practica administrării publice, materialele Conferinței științifice internaționale din 22 mai 2015*. Chișinău: AAP, 2015, p. 204-208.

20. Костаки Г. *Республика Молдова: на пути к европейской интеграции*. В: *Интеграция Молдовы и Украины в Европейский Союз: правовой аспект*, Международная научно-практическая Конференция, 6-7 ноября 2015 г. Chișinău: 2015, p. 288-291.

21. Costachi Gh., Iacub I. *Cultura juridico-morală a subiecților puterii în contextul respectării demnității umane*. În: *Interferența dreptului intern și internațional în realizarea protecției drepturilor și libertăților fundamentale ale omului*, materialele Mesei rotunde cu participare internațională consacrată zilei adoptării Declarației Universale a Drepturilor Omului, din 10 decembrie 2014. Chișinău: AAP, 2015, p. 32-45.

2014

1. Костаки Г.И. *Формирование правового государства как условие для эффективного противодействия пыткам*. В: *Европейські перспективи Науково-практичний журнал*, Київ, Україна, 2014, №7, p. 48-53.

2. Costachi Gh. *Libertatea de exprimare: conținut juridic, garanții și restricții*. În: *Jurnalul Juridic Național: teorie și practică*, 2014, nr. 1, p. 4-8.

3. Costachi Gh., Gabureac A. *Reflecții asupra acțiunii și realizării Constituției*. În: *Legea și Viața*, 2014, nr. 1, p. 4-10.

4. Costachi Gh., Iacub I. *Reflecții asupra necesității și exigențelor revizuirii Constituției Republicii Moldova*. În: *Legea și Viața*, 2014, nr. 2, p. 4-7.
5. Costachi Gh., Muruianu I. *Delictul constituțional ca temei al răspunderii constituționale*. În: *Jurnalul Juridic Național: teorie și practică*, 2014, nr. 3, p. 4-12.
6. Костаки Г., Райлян П. *Роль конституционного правосудия в обеспечении законности и повышения правовой культуры общества*. În: *Legea și Viața*, 2014, nr. 3, p. 9-14.
7. Костаки Г., Райлян П. *Конституционный суд Республики Молдова: актуальные проблемы и перспективы*. В: *Закон и Жизнь*, 2014, №3, p. 4-7.
8. Costachi Gh., Iacub I. *Conceptul și semnificația contemporană a cetățeniei active*. În: *Legea și Viața*, 2014, nr. 7, p. 4-9.
9. Костаки Г., Султанов Р. *Правовая и политическая культура – необходимые элементы демократического общества*. В: *Закон и Жизнь*, 2014, №7, p. 4-10.
10. Костаки Г., Еников В. *Безопасность человека в системе национальной безопасности*. В: *Jurnalul Juridic Național: teorie și practică*, 2014, nr. 4, p. 8-13.
11. Costachi Gh. *Principiile dreptului în contextul democratizării societății*. În: *Legea și Viața*, 2014, nr. 9, p. 4-10.
12. Costachi Gh., Railean P. *Menirea justiției constituționale în statul de drept contemporan*. În: *Legea și Viața*, 2014, nr. 10, p. 4-9.
13. Costachi Gh., Pogoneț G. *Suveranitatea: între ficțiune și realitate*. În: *Legea și Viața*, 2014, nr. 11, p. 5-10.
14. Костаки Г. *Основные права человека и субъективные права личности*. В: *Закон и Жизнь*, 2014, №10, p. 4-9.
15. Костаки Г. *Конституционно-правовое обеспечение построения правового государства и защиты прав человека*. В: *Закон и Жизнь*, 2014, №11, p. 9-13.
16. Costachi Gh., Iacub I. *Educația cetățeniei active: conținut și valoare*. În: *Закон и Жизнь*, 2014, №8-9, p. 55-61.
17. Costachi Gh., Pînzaru T. *Reflecții asupra activismului juridic al cetățenilor*. În: *Закон и Жизнь*, 2014, №8-9, p. 21-28.
18. Костаки Г. *Концепция и условия построения правовой государственности*. В: *Закон и Жизнь*, 2014, №8-9, p. 4-9.
19. Costachi Gh. *Cultura drepturilor omului și educația pentru drepturile omului*. În: *Mecanisme naționale și internaționale de protecție a drepturilor omului*,

Materiale ale Mesei rotunde consacrată aniversării a 65-a de la adoptarea Declarației Universale a Drepturilor Omului, 11 de-cembrie 2013. Chișinău: AAP, 2014, p. 59-69.

20. Costachi Gh., Iacub I. *Nihilismul juridic – reversul culturii juridice*. În: Правовые реформы в постсоветских странах: достижения и проблемы: Материалы Международной научно-практической конференции, г. Кишинев, Республика Молдова, 28-29 марта 2014 г. Кишинев: Славянский университет, 2014, p. 16-19.

21. Costachi G., Muruianu I. *Raportul răspunderii constituționale cu alte forme de răspundere*. În: Teoria și practica administrării publice, materialele Conferinței internaționale științifico-practice, din 23 mai 2014. Chișinău: AAP, 2014, p. 170-175.

22. Costachi Gh., Railean P. *Reflecții asupra imunității judiciare și a răspunderii judecătorilor*. În: Teoria și practica administrării publice, materialele Conferinței internaționale științifico-practice, din 23 mai 2014. Chișinău: AAP, 2014, p. 146-152.

23. Costachi Gh., Iacub I. *Activismul juridic al persoanei: esență și valoare într-un stat de drept*. În: Правовые реформы в Молдове, Украине и Грузии в контексте евроинтеграционных процессов, Международная научно-практическая конференция, г. Кишинев, Республика Молдова, 7-8 ноября 2014 г. Кишинев: Iulian, 2014. p. 12-15.

2013

1. Costachi Gh. *Cuvînt introductiv*. În: *Mecanismul asigurării legalității actelor administrative în Republica Moldova*. / Autor: Diaconu M. Chișinău: S.n., 2013, p. 6-12.

2. Costachi Gh., Pînzaru T. *Rolul legii și al cetățeanului în statul de drept*. În: *Revista Națională de Drept*, 2013, nr. 3, p. 21-23.

3. Костаки Г., Султанов Р. *Демократия и способы участия граждан в осуществлении государственной власти*. În: *Закон и Жизнь*, 2013, №, p. 4-9.

4. Костаки Г., Нягу А. *Право на осуществление местного самоуправления*. În: *Закон и Жизнь*, 2013, №4, p. 4-7.

5. Costachi Gh., Chetruș U. *Rolul dreptului în intermedierea constrîngerii exercitate de către stat*. În: *Legea și Viața*, 2013, nr. 4, p. 4-9.

6. Костаки Г., Якуб И. *Воспитательная функция права*. În: *Право и Политология*, 2013, №22, p. 6-9.

7. Costachi Gh., Arseni Al. *Mandatul parlamentar – împuternicire politico-juridică întru realizarea suveranității naționale prin reprezentare*. În: Revista Națională de Drept, 2013, nr. 4, p. 15-20.

8. Костаки Г., Нягу А. *Прямая (непосредственная) демократия на местном уровне: формы и законодательное обеспечение*. În: Закон и Жизнь, 2013, №5, p. 4-8.

9. Costachi Gh., Iacub I. *Responsabilitatea ministerială – instituție indispensabilă Republicii Moldova ca stat de drept*. În: Legea și Viața, 2013, nr. 5, p. 10.

10. Costachi Gh., Chetruș U. *Inviolabilitatea persoanei – drept fundamental pasibil de restrângere*. În: Revista Națională de Drept, 2013, nr. 5, p. 21-26.

11. Костаки Г., Боршевский А. *Демократическая гражданственность и Республика Молдова*. În: Закон и Жизнь, 2013, №9/1, p. 4-7.

12. Костаки Г., Бутучя Е. *Правотворчество и нормотворчество: сущность и соотношение понятий*. În: Закон и Жизнь, 2013, №7, p. 6-11.

13. Костаки Г., Султанов Р. *Активность граждан как прямое отражение правовой культуры общества*. În: Legea și Viața, 2013, nr. 7, p. 9-13.

14. Costachi Gh., Railean P. *Aplicarea uniformă a legislației de către instanțe – cerință indispensabilă asigurării legalității în cadrul statului*. În: Revista Națională de Drept, 2013, nr. 10, p. 32-39.

15. Costachi Gh., Railean P. *Legalitatea constituțională – nucleu al legalității în statul de drept*. În: Revista Națională de Drept, 2013, nr. 12, p. 19-21.

16. Костаки Г., Райлян П. *Роль конституционного правосудия в обеспечении законности в правовом государстве*. În: Мемлекеттік басқару және қызмет – Государственное управление и государственная служба, 2013, p. 195-200.

17. Costachi Gh., Muruianu I. *Sanctiunea ca element al răspunderii constituționale*. În: Jurnalul Juridic Național: teorie și practică, 2013, nr. 4, p. 4-7.

18. Костаки Г., Бацалай И. *Конституционные, уголовно-правовые и уголовно-процессуальные аспекты незаконного задержания или ареста по законодательству Республики Молдова*. În: Revista Națională de Drept, 2013, nr. 11, p. 20-26.

19. Costachi Gh., Iacub I. *Aspecte ale dezvoltării culturii juridice în societatea democratică*. În: Revista de Filosofie, Sociologie și Științe Politice, 2013, nr. 3, p. 116-124.

20. Costachi Gh., Mazur V. *Autoritatea primarului în sistemul administrației publice locale*. În: *Legea și Viața*, 2013, nr. 10, p. 4-7.
21. Gh. Costachi, E. Găgiu. *Reflecții asupra valorii legislației și a calității legii*. În: *Legea și Viața*, 2013, nr. 10, p. 7-11.
22. Костаки Г. *Правовой нигилизм: сущность, причины и пути преодоления*. În: *Право и Политология*, 2013, nr. 54, p. 6-11.
23. Costachi Gh., Muruianu I. *Răspunderea constituțională a deputaților, miniștrilor și a altor subiecți de drept constituțional*. În: *Legea și Viața*, 2013, nr. 12, p. 4-7.
24. Costachi Gh. *Conținutul dreptului la viață și consacrarea acestuia în Constituția Republicii Moldova*. În: 5 ani de la crearea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în Republica Moldova, materialele Conferinței internaționale științifico-practice. Chișinău: S.n., 2013, p. 57-63.
25. Costachi Gh., Mazur V. *Valoarea culturii juridice în activitatea administrației publice*. În: *Teoria și practica administrării publice, materialele Conferinței internaționale științifico-practice*. Chișinău: AAP, 2013, p. 159-163.
26. Костаки Г., Якуб И. *Право граждан на образование*. În: *Активные методы гражданского образования, Научно-практическая конференция*, 2013. Комрат: Институт демократии, 2013, p. 213-224.
27. Костаки Г., Муруяну И. *Правовое воспитание – необходимый элемент гражданского воспитания*. В: *Активные методы гражданского образования, Научно-практическая конференция*, 2013. Комрат: Институт демократии, 2013, p. 80-85.

2012

1. Костаки Г., Деляну Р. *Институт европейского гражданства: эволюция и содержание*. В: *Закон и жизнь*, № 2, 2012, p. 7-11.
2. Костаки Г., Мишин С. *Парламентаризм в Республике Молдова: условия и особенности становления*. В: *Закон и жизнь*, № 3, 2012, p. 4-8.
3. Costachi Gh., Боршевский А. *Борьба с насилием в отношении женщин: характеристика отечественного законодательства*. *Закон и Жизнь*, 2012, №12, p. 4-11.

4. Костаки Г., Пынзару Т. *Вовлечение граждан в процесс принятия решений: сущность, необходимость и способы*. В: Право и Политология. Международный научный журнал, № 19, 2012, р. 25-28.
5. Costachi Gh., Zlobin S. *Reglementarea dreptului la viață în Constituția Republicii Moldova*. În: *Legea și Viața*, nr. 10, 2012, р. 4-8.
6. Костаки Г., Боршевский А. *Защита прав национальных меньшинств*. В: *Закон и жизнь*, № 10, 2012, с. 4-12.
7. Костаки Г., Боршевский А. *Актуальные аспекты противодействию насилию*. В: *Закон и жизнь*, № 11, 2012, с. 4-18.
8. Костаки Г. I. *Поняття загально визнаних прав людини*. В: Професорсько-викладацька науково-технічна конференція, 17-19 квітня 2012 р. Одеса, 2012, с. 35-39.
9. Костаки Г. *Отношения между государством, общностью и личностью в правовом государстве*. В: *Teoria și practica administrației publice, Materialele Conferinței internaționale științifico-practice din 22 mai 2012*. Chișinău: AAR, 2012. р. 121-124.
10. Костаки Г. *Правовое государство как механизм соблюдения прав еврейского населения Молдовы*. În: *Этнические меньшинства Молдовы*. Республиканская конференция (Кишинев, 2012). Кишинев: Institutul Național al Femeilor din Moldova „Egalitate”, 2012, р. 69-75.

2011

1. Costachi Gh., Smochina A. *Tendențe novatoare în dezvoltarea dreptului constituțional național*. În: *Revista de Studii și Cercetări Juridice*, 2011, nr. 1-2, р. 62-73.
2. Costachi Gh., Gagiu E. *Rolul și funcțiile dreptului ca fenomen social*. În: *Revista de Studii și Cercetări Juridice*, 2011, nr. 3-4, р. 5-19.
3. Costachi Gh. *Conținutul și valoarea culturii juridice într-un stat de drept*. În: *Revista Institutului Național al Justiției*. Nr. 3, 2011, р. 29-34.
4. Костаки Г. *Гражданское общество как условие построения правовой государственности*. В: *Право и Политология*, № 18, декабрь, 2011, р. 22-25.
5. Costachi Gh., Deleanu R. *Căile de dezvoltare a culturii juridice: semnificații și particularități*. În: *Revista Națională de Drept*, 2011, nr. 8, р. 15-18.
6. Costachi Gh., Mazur V. *Fundamente ale statului de drept contemporan*. În: *Revista Națională de Drept*, 2011, nr. 5, р. 14-15.

7. Costachi Gh., Negru V. *Reflecții asupra naturii reprezentative a Parlamentului și a statutului său de unică autoritate legislativă din cadrul statului*. În: *Legea și Viața*, 2011, nr. 3, p. 4-7.
8. Costachi Gh., Deleanu R., Negru V. *Reflecții asupra exigențelor edificării statului de drept*. În: *Legea și Viața*, 2011, nr. 6, p. 4-7.
9. Costachi Gh., Negru V. *Particularitățile exercitării funcției legislative în baza principiului separației puterii în stat*. În: *Legea și Viața*, 2011, nr. 8, p. 4-8.
10. Костаки Г., Мишин С. *Конституция как компромисс политических сил общества*. În: *Revista Națională de Drept*, 2011, nr. 8, p. 55-57.
11. Костаки Г., Боршевский А. *Обучение лидерству: необходимая предпосылка соблюдения принципа гендерного равенства*. В: *Закон и Жизнь*, 2011, nr. 9, p. 5-12.
12. Костаки Г., Боршевский А., Мазур В. *Местное самоуправление в Молдове*. В: *Закон и Жизнь*, 2011, nr. 5, p. 4-13.
13. Костаки Г., Боршевский А. *Построение правового государства: необходимое условие соблюдения гражданских свобод национальных меньшинств*. В: *Закон и Жизнь*, 2011, nr. 2, p. 4-7.
14. Костаки Г., Чиобан Н. *Права и свободы человека – сущность и соотношение категорий*. В: *Закон и Жизнь*, 2011, nr. 1, p. 4-10.
15. Костаки Г., Негру В. *Коррупция и ее негативное воздействие на демократические преобразования обществ переходного периода*. В: *Закон и Жизнь*, 2011, nr.8, p. 4-9.
16. Костаки Г., Боршевский А. *Гражданское образование как необходимая предпосылка построения толерантного общества*. В: *Закон и Жизнь*, 2011, nr. 6, p. 4-11.
17. Костаки Г. *Построение правового государства: необходимая предпосылка соблюдения прав еврейского населения Молдовы*. В: *Институт Иудаики. Сборник научных трудов Института Иудаики*. Кишинев: „ElanINC” SRL, 2011 p. 36-42.
18. Costachi Gh., Diaconu M. *ONG-urile – factor de democratizare a statului*. В: *Гражданское общество Молдовы: проблемы и перспективы, Международная научно-практическая конференция*. Комрат: Institutul pentru Democrație, 2011, p. 58-67.
19. Costachi Gh. *ONG-urile – factor de promovare a democrației și de dezvoltare a societății civile*. În: *Importanța instituțiilor democratice în asigurarea drepturilor*

omului, materialele conferinței teoretico-științifice internaționale din 27-28 decembrie 2010. Bălți: S.n., 2011, p. 39-51.

20. Costachi Gh., Kuciuk V. *Rolul societății civile în reglementarea pieței de capital din Republica Moldova*. În: Гражданское общество Молдовы: проблемы и перспективы. Международная научно-практическая конференция. Комрат: Institutul pentru Democrație, 2011, p. 246-255.

21. Costachi Gh. *Direcțiile prioritare ale edificării și consolidării statului de drept în Republica Moldova*. În: Contribuții științifice la edificarea și consolidarea statului de drept. Conferința științifică internațională, din 3 mai, 2011. Chișinău: S.n., 2011, p. 87-118.

22. Костаки Г.И., Иванов В. М. *Разделение властей – неотъемлемый принцип правового государства*. În: Contribuții științifice la edificarea și consolidarea statului de drept. Conferința științifică internațională, din 3 mai, 2011. Chișinău: S.n., 2011, p. 343-349.

23. Костаки Г., Боршевский А. *Характеристика обеспечения развития еврейской национальной культуры в Молдове*. В: «Проблемы истории и права евреев Молдовы» Респ. науч. конф. Кишинев: „Elan INC” SRL, 2011, p. 71-79.

24. Костаки Г., Деляну Р. *Система квот – необходимая мера для обеспечения гендерного баланса в политике* В: Женщины в политической жизни. Украинский женский фонд. Национальный институт женщин Молдовы «Равноправие», Комрат, 2011, p. 43-50.

2010

1. Костаки Г. *Конституция – основной закон страны*. В: Закон и Жизнь, 2010, №1, p. 22-24.

2. Костаки Г., Мишин С. *К понятию о конституционном строе*. В: Закон и Жизнь, 2010, № 2, p. 4-7.

3. Costachi Gh. *Democrația – condiție inerentă formării societății civile și edificării statului de drept*. Legea și Viața, 2010, nr. 9, p. 4-8.

4. Костаки Г. «Юридическая» и «фактическая» Конституция. В: Закон и Жизнь, 2010, № 4, p. 4-7.

5. Костаки Г., Злобин С. *Необходимость и значение правосознания и правового воспитания в современном обществе*. В: Закон и Жизнь, 2010, № 9, p. 4-11.

6. Костаки Г. *Гармоничная взаимосвязь государства и права – важное условие для построения правового государства*. В: Закон и Жизнь, 2010, № 10, р. 4-8.

7. Costachi Gh. *Locul și valoarea drepturilor omului în concepția statului de drept și practica edificării acestuia în Republica Moldova*. În: Respectarea drepturilor omului – condiție principală în edificarea statului de drept în Republica Moldova, Materialele conferinței științifico-practice internaționale (17 septembrie 2010, Bălți). Chișinău: S. n., 2010, p. 9-31.

8. Злобин С., Костаки Г. *Правовая культура как отражение степени гарантированности государством и гражданским обществом свобод и прав человека*. В: Respectarea drepturilor omului – condiție principală în edificarea statului de drept în Republica Moldova, Materialele Conferinței științifico-practice internaționale (17 septembrie 2010, Bălți). Chișinău: S. n., 2010, p. 352-358.

9. Costachi Gh. *Egalitatea de șanse între femei și bărbați: realități și deziderate*. În: Femeile din Moldova: Conferința republicană științifico-practică, 25 martie 2010. Chișinău: Institutul Național al Femeilor din Moldova “Egalitate”, 2010, p. 9-14.

2009

1. Costachi Gh., Hlipca P. *Aspecte generale privind organizarea puterii judecătorești în România și Republica Moldova*. În: Legea și Viața, nr.1., 2009, p. 4-12.

2. Costachi Gh., Arseni O. *Reflecții asupra instituției răspunderii în dreptul constituțional*. În: Legea și Viața, nr. 5, 2009, p. 4-6.

3. Costachi Gh. *Esența legalității ca pilon fundamental al statului de drept*. În: Legea și Viața. Nr. 11, 2009, p. 8-12.

4. Costachi Gh. *Cetățenia europeană și drepturile cetățeanului european ce derivă din aceasta*. În: Legea și Viața, nr. 3, 2009, p. 27-30.

5. Costachi Gh. *Cîteva considerații privind aplicabilitatea dreptului comunitar în statele membre ale Uniunii Europene*. În: Legea și Viața, nr. 4, 2009, p. 14-17.

6. Costachi Gh., Arseni O. *Reflecții asupra noțiunii și esenței răspunderii administrației publice locale*. În: Legea și Viața, nr. 6, 2009, p. 15-18.

7. Costachi Gh., Arseni O. *Concepte ale statului de drept*. În: Legea și Viața, nr. 7, 2009, p. 11-13.

8. Costachi Gh., Arseni O. *Forme și tipuri de răspundere a organelor și funcționarilor administrației publice locale*. În: Legea și Viața, nr. 9, 2009, p. 9-12.

9. Costachi Gh., Arseni O. *Abordarea terminologică a răspunderii constituționale și sursele acesteia*. În: *Legea și Viața*, nr. 10, 2009, p. 4-8.
10. Costachi Gh., Arseni O. *Temeiurile răspunderii constituționale*. În: *Legea și Viața*, nr. 12, 2009, p. 4-8.
11. Costachi Gh., Drilea M. *Rolul Constituției în formarea echilibrului puterilor în stat*. În: *Justiția Constituțională*, nr. 1, 2009, p. 21-22.
12. Costachi Gh., Drilea M. *Echilibrul puterilor în stat – cheazășie a unei guvernări democratice*. În: *Revista Națională de Drept*, nr. 4, 2009, p. 31-34.
13. Costachi Gh., Muruianu I. *Reflecții asupra concepției contemporane a statului de drept*. În: *Revista Națională de Drept*, nr. 5, 2009, p. 16-18.
14. Costachi Gh. Tutunaru M. *Principiul egalității în drepturi și îndatoriri a tuturor cetățenilor fără nici o discriminare*. În: *Avocatul Poporului*, nr. 5-6, 2009, p. 30-32.
15. Costachi Gh. *Responsabilitatea și răspunderea – forme de integrare a individului în societate*. În: *Revista științifică "Univers Om"*, nr. 3, 2009, p. 48-52.
16. Costachi Gh. *Realizarea Constituției – obiectiv major într-un stat de drept*. În: *Revista Națională de Drept*, nr. 8, 2009, p. 2-6.
17. Costachi Gh. Stratulat D. *Semnificația contenciosului administrativ într-un stat de drept*. În: *Revista Națională de Drept*, nr. 10-12, 2009, p. 109-113.
18. Костаки Г., Муруян И. *Сущность и значение Конституции в правовом государстве*. În: *Revista Națională de Drept*, nr. 6, 2009, p. 9-13.
19. Костаки Г., Арсени О. *Право и общество*. В: *Закон и Жизнь*, nr. 10, 2009, p. 4-8.
20. Костаки Г., Арсени О. *Правовая система как необходимое условие формирования правового государства*. В: *Закон и Жизнь*, nr. 7, 2009, с. 4-8.
21. Костаки Г. *Роль Конституции в защите прав и свобод личности*. În: *Revista Națională de Drept*, nr. 1, 2009, p. 23-26.
22. Костаки Г., Новрузов Вугар Шахмар Оглы *Необходимо усвоить демократические традиции ответственности гражданина перед властью и власти перед народом*. В: *Закон и Жизнь*, nr. 5, 2009, p. 22-26.
23. Костаки Г., Новрузов Вугар Шахмар Оглы. *Демократия, как организация публичной власти и ее взаимоотношения с личностью*. În: *Analele științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al RM, Științe socio-umane*, ediția a IX-a, Chișinău, 2009, p. 112-114.

24. Costachi Gh. *Unele soluții în combaterea corupției în învățământ*. În: *Образование и коррупция*, materialele Conferinței științifice internaționale din 16 septembrie 2009. Comrat: Institutul pentru Democrație, 2009.

25. Costachi Gh. *Mijloace legale de combatere a faptelor de corupție din învățământ*. În: *Образование и коррупция*, materialele Conferinței științifice internaționale din 16 septembrie 2009. Comrat: Institutul pentru Democrație, 2009.

26. Костаки Г. *Провідна роль держави в політичній системі суспільства*. В: Тези доповідей 62 науков-техничної конференції професорсько-викладацького складу, от 20-22 травня 2009, Одеса.

2008

1. Costachi Gh., Stici S. *Legea ca instrument de realizare a drepturilor și îndatoririlor omului și cetățeanului*. În: *Legea și Viața*, nr. 1, 2008, p. 12-14.

2. Костаки Г. *Главенство ценностей: «личность» - «общество» - «государство»*. В: *Закон и Жизнь*, nr. 1, 2008, с. 4-7.

3. Costachi Gh., Muntean I. *Tipurile de referendum în diverse state (studiu comparat)*. În: *Legea și Viața*, nr. 3, 2008, p. 27-32.

4. Costachi Gh., Rotaru A. *Protecția mediului înconjurător – concept și esență*. În: *Legea și Viața*, nr. 4, 2008, p. 40-44.

5. Costachi Gh., Rotaru A. *Funcția ecologică a statului – esență și forme de realizare*. În: *Legea și Viața*, nr. 5, 2008, p. 4-8.

6. Costachi Gh., Hlipcă P. *Abordarea teoretică a conceptului „suveranitate de stat”*. În: *Legea și Viața*, nr. 7, 2008, p. 4-6

7. Костаки Г. *Роль Конституции в построении демократической государственности*. В: *Закон и Жизнь*, nr. 9, 2008, с. 17-20.

8. Костаки Г., Хлипка А. *Конституционная ответственность личности и государства*. В: *Закон и Жизнь*, nr. 10, 2008, с.11-15.

9. Costachi Gh., Hlipcă A. *Instituționalizarea principiului răspunderii constituționale a membrilor Guvernului*. În: *Legea și Viața*, nr. 10, 2008, p. 4-7.

10. Costachi Gh., Hlipcă A. *Constituționalizarea principiului răspunderii membrilor Guvernului*. În: *Legea și Viața*, nr. 11, 2008, p. 4-7.

11. Costachi Gh., Navruzov V. *Cu privire la definirea conceptelor „constituție” și „constituționalitate”*. În: *Revista Națională de Drept*, nr. 3, 2008, p. 17-19.

12. Costachi Gh., Hlipcă P. *Reflecții asupra conceptului „putere de stat”*. În: *Revista Națională de Drept*, nr. 5, 2008, p. 14-10.

13. Costachi Gh., Hlipcă A. *Unele probleme privind răspunderea în dreptul constituțional*. În: Revista Națională de Drept, nr.8, 2008, p. 23-28.
14. Costachi Gh., Chetruș U. *Rolul aplicării constrîngerii juridice în asigurarea ordinii de drept în legislația în vigoare*. În: Revista Națională de Drept, nr. 8, 2008, p. 61-63.
15. Costachi Gh., Arseni O. *Răspunderea puterii publice – dimensiune a statului de drept*. În: Analele științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare”, nr. 9, 2008, p. 11-14.
16. Costachi Gh., Stratulat D. *Responsabilitatea parlamentară și coresponsabilitatea alegătorilor – fundament al parlamentarismului contemporan*. În: Analele științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al RM, nr. 9, 2008, p. 71-74.
17. Costachi Gh. *Конституционная защита прав и свобод*. În: Reafirmarea drepturilor și libertăților fundamentale la 60 de ani ai Declarației Universale a Drepturilor Omului, materialele Conferinței științifice internaționale din 12 decembrie 2008. Chișinău.
18. Costachi Gh. *Echilibrul puterilor și supremația Constituției*. În: Justiție și integrare comunitară, materialele Conferinței științifice internaționale din 22-23 mai 2008, desfășurată de Universitatea Transilvania din Brașov. Brașov, 2008.

2007

1. Костаки Г., Игнатъев В. *Проблемы правового регулирования государственного предпринимательства: сравнительно-правовой анализ*. В: Закон и Жизнь, 2007, № 1, с.10-14.
2. Costachi Gh., Vlaicu V. *Recunoașterea dreptului omului la un mediu protejat*. În: Legea și Viața, nr. 1, 2007, p. 4-7.
3. Costachi Gh. *Supremația Constituției – cerință a integrării europene*. În: Legea și Viața, nr. 2, 2007, p. 4-6.
4. Костаки Г., Бацалай И. *Сущность конституционной юстиции ее место и роль в системе органов государственной власти*. В: Закон и Жизнь, nr.2, 2007, p.10-12.
5. Costachi Gh. *Controlul constituționalității legilor și respectarea drepturilor omului*. În: Revista de studii și cercetări juridice, nr. 1-2, 2007, p. 58-61.
6. Costachi Gh. *Organizarea de stat – componentă de bază a statalității*. În: Revista Națională de Drept, nr. 3, 2007, p. 33-34.

7. Costachi Gh., Babii V. *Organizațiile de creditare ca subiecte ale dreptului bancar în statul de drept*. În: *Legea și Viața*, nr. 5, 2007, p. 35-37.
8. Костаки Г. *Гражданское общество как обязательное условие государственного строительства*. В: *Закон и Жизнь*, nr. 5, 2007, p. 4-6.
9. Costachi Gh., Iacub I. *Controlul financiar jurisdicțional și atribuțiile de sancționare ale Curții de Conturi a Republicii Moldova*. În: *Legea și Viața*, nr. 6, 2007, p. 42-45.
10. Костаки Г., Игнатъев В. *Лицензирование как процесс конституционно-административного регулирования отдельных видов деятельности*. В: *Закон и Жизнь*, nr. 6, 2007, с. 4-8.
11. Costachi Gh., Iacub I. *Auditul public – o nouă formă a controlului financiar de stat*. În: *Revista Națională de Drept*, nr. 6, 2007, p. 11-14.
12. Costachi Gh. *Raportul dintre statul de drept și societate*. În: *Legea și Viața*, nr. 7, 2007, p. 4-6.
13. Costachi Gh., Stici S. *Structura socială și organizarea de stat în țările de tranziție*. În: *Legea și Viața*, nr. 12, 2007, p. 21-24.
14. Costachi Gh. *Cu privire la definirea dreptului de proprietate asupra pământului în dreptul comparat*. În: *Calitate: pregătirea cadrelor de juriști de calificare înaltă*. În: *Revista Națională de Drept*, nr. 8, 2007, p. 11-13.
15. Costachi Gh., Șandrovschi L. *Legalitatea în statul de drept*. În: *Revista de Filosofie și Drept*, nr. 3, 2006, p. 93-96.
16. Костаки Г., Злобин С. *Конституционные основы правовой культуры*. В: *Закон и Жизнь*, nr. 10, 2007, с. 4-7.
17. Costachi Gh. *Separarea puterilor în stat – cerințe de integrare europeană*. În: *Probleme actuale ale legislației naționale în contextul procesului integraționist european, materialele Conferinței științifice internaționale din 15 decembrie 2007, organizată de Universitatea de Studii Europene din Moldova*. Chișinău, 2007.
18. Костаки Г. *Значения и особенности свободы в демократическом государстве*. В: *Научно-практическая конференция профессоров и преподавателей Одесского национального морского университета, материалы научно-практической конференции от 22-24 мая 2007*. Одесса.
19. Costachi Gh. *Dezvoltarea umană în condițiile formării relațiilor de piață*. În: *Probleme ale edificării statului de drept în condițiile formării relațiilor de piață, materialele Conferinței științifice internaționale din 15 mai 2007*. Chișinău.

1. Костаки Г. *Понятия, значение и методы финансового контроля*. В: Probleme ale dezvoltării economiei de piață și dreptului în condițiile actuale, materialele Conferinței științifice internaționale din 12-13 mai 2006. Bălți.
2. Костаки Г. *Актуальные вопросы государственного строительства на современном этапе развития общества*. В: Наука. Культура. Образование, материалы научно-теоретической конференции, посвященной 15 летию Комратского государственного университета, от 10 февраля 2006. Комрат.
3. Costachi Gh. *Contravenționalitatea ca fenomen social*. În: Probleme actuale ale științelor socio-umane în condițiile integrării europene, materialele Conferinței științifice internaționale din 28 ianuarie 2006. Chișinău.
4. Costachi Gh. *Государство и государственная власть в их единстве и взаимообусловленности*. În: Probleme actuale ale științelor socio-umane în condițiile integrării europene, materialele Conferinței științifice internaționale din 28 ianuarie 2006. Chișinău.
5. Costachi Gh. *Șeful statului în structura puterii executive*. În: Probleme actuale ale științelor socio-umane în condițiile integrării europene, materialele Conferinței științifice internaționale din 28 ianuarie 2006. Chișinău.
6. Costachi Gh. *Conceptul teoretico-juridic al serviciului militar*. În: Probleme actuale ale științelor socio-umane în condițiile integrării europene, materialele Conferinței științifice internaționale din 28 ianuarie 2006. Chișinău.
7. Costachi Gh. *Probleme actuale ale științei dreptului*. În: Probleme actuale ale științelor socio-umane în condițiile integrării europene, materialele Conferinței științifice internaționale din 28 ianuarie 2006. Chișinău.
8. Costachi Gh. *Probleme ale edificării statului de drept în Republica Moldova*. În: Filosofia și perspectiva umană, materialele Conferinței științifice internaționale din 16 noiembrie 2006. Chișinău.
9. Costachi Gh. *Doctrina democratică a statalității moldovenești și respectarea drepturilor omului*. În: Suveranitatea și structura de stat în condițiile țărilor plurietnice, materialele Conferinței științifice internaționale din 22-23 septembrie 2006. Chișinău: S.n., 2007, p. 126-130.
10. Costachi Gh. *Демократическое построение молдавской государственности и соблюдение прав человека*. În: Суверенитет и государственное устройство в условиях полиэтнических стран, материалы Научно-теоретической конференции 22-23 сентября 2006. Chișinău: S.n., 2007, p. 147-152.

11. Costachi Gh. *Democratic doctrine of Moldovan Statehood and human rights observance*. În: *Suveranitatea și structura de stat în condițiile țărilor plurietnice*, materialele Conferinței științifice internaționale din 22-23 septembrie 2006. Chișinău: S.n., 2007.

2005

1. Costachi Gh. *Aspecte ale edificării statului de drept în Republica Moldova*. În: *Legea și Viața*, nr. 2, 2005, p. 4-6.

2. Костаки Г. *Эволюция юридического статуса автономно-территориального образования Гагаузии и необходимость его соответствия проблемам государственного строительства Республики Молдова*. В: *Закон и Жизнь*, nr. 3, 2005, с. 4-6.

3. Costachi Gh. *Probleme ale edificării statului de drept și combaterea crimei organizate în Republica Moldova*. În: *Legea și Viața*, Nr. 3, 2005, p. 4-5.

4. Костаки Г. *Проблемы и перспективы формирования правового государства в Республике Молдова*. В: *Закон и Жизнь*, № 6, 2005, p. 4-6.

5. Costachi Gh., Grădinaru N. *Instituția tutelei administrative*. În: *Legea și Viața*, Nr. 10, 2005, p. 12-15.

6. Костаки Г. *Роль тюрьмы в исправительном воздействии на преступников*. В: *Закон и Жизнь*, № 10, 2005, с. 4-5.

7. Costachi Gh., Grădinaru N. *Regimuri intermediare (mixte) de administrație publică*. În: *Legea și Viața*, Nr. 11, 2005, p. 8-9.

8. Costachi Gh., Grădinaru N. *Particularități ale descentralizării în administrația publică*. În: *Legea și Viața*, Nr. 9, 2005, p.4-6.

9. Costachi Gh., Grădinaru N. *Mecanisme de conducere în administrația publică*. În: *Legea și Viața*, Nr. 12, 2005, p. 9-11.

10. Костаки Г. *Мы не можем утверждать, что уже построено правовое государство*. В: *Конституционное Правосудие*, № 4, Кишинев, 2005, p. 43-46.

11. Костаки Г., Злобин С. *Правосознание граждан в условиях построения правового государства*. В: *Закон и Жизнь*, № 8, 2005, p. 4-8.

12. Костаки Г. *Роль правовой культуры в построение правового государства*. В: *Закон и Жизнь*, № 9, 2005, p. 4-5.

13. Costachi Gh. *Considerațiuni cu privire la statul de drept și administrarea democratică*. În: *Economia contemporană și realitățile românești*, materialele Conferinței științifice internaționale din 12-13 noiembrie 2005. Bacău.

14. Costachi Gh. *Lupta împotriva corupției cerințe ale integrării europene*. În: *Corupția impediment în dezvoltarea societății*, materialele Conferinței științifice internaționale din 9 decembrie 2005. Chișinău.

15. Costachi Gh. *Specificul spiritualității și ireductibilității filosofiei și științei*. În: *Ecosofia și perspectiva umană*, materialele Conferinței științifice internaționale. Chișinău, 2005.

16. Costachi Gh. *Probleme ale democratizării societății în perioada de tranziție*. În: *Filosofia, comunicarea culturală și perspectiva umană*, materialele Conferinței științifice internaționale din 17 noiembrie 2005. Chișinău.

17. Костачи Г. *Экономическая функция правового государства*. В: *Проблемы развития рыночной экономики в правовом государстве*, материалы Международной научно-теоретической конференции, от 17-18 декабря 2004. Бельцы: INED, 2005, p. 25-30.

18. Костачи Г., Грэдинару Н. *Правовое государство как основа рыночных отношений*. В: *Проблемы развития рыночной экономики в правовом государстве*, материалы Международной научно-теоретической конференции, от 17-18 декабря 2004. Бельцы: INED, 2005, p. 257-260.

19. Costachi Gh. *Rolul cetățeanului în edificarea statului de drept*. În: *Comunitățile rurale și renașterea satului*, materialele Conferinței naționale din 28 februarie 2005. Chișinău.

2004

1. Costachi Gh., Toma T. *Conceptul, originea și evoluția istorică a dreptului și statului*. În: *Legea și viața*, Nr. 1, 2004, p. 8-14,

2. Костачи Г., Денчук Е. *Демократические принципы современной конституции*. В: *Закон и Жизнь*, №7, 2004, p. 11-14.

3. Костачи Г. *Гражданственность в правовом государстве*. В: *Закон и Жизнь*, №8, 2004, с. 22-23.

4. Костачи Г., Морару В. *Рецензия на книгу «Трудовые споры. Учебно-практическое пособие»*. В: *Закон и Жизнь*, №5, 2004, с.56-58.

5. Костачи Г., Злобин С. *Конституционное развитие Республики Молдова и правовая культура*. В: *Конституционное развитие Республики Молдова на современном этапе*, материалы Международной научно-теоретической конференции, от 22-23 сентября 2004 (Бельцы). Chișinău: S.n., 2004, p. 514-523.

6. Costachi Gh., Balmuș V. *Reglementarea securității constituționale la etapa*

contem-porană de dezvoltare constituțională a RM. În: Dezvoltarea constituțională a Republicii Moldova la etapa contemporană, materialele Conferinței științifice internaționale din 22-23 septembrie 2004 (Bălți). Chișinău: S.n., 2004, p. 362-370.

7. Костаки Г., Иванов В.М. *Развитии Конституции – процесс объективный. В: Конституционное развитие Республики Молдова на современном этапе, материалы Международной научно-теоретической конференции, от 22-23 сентября 2004. (Бельцы). Chișinău: S.n., 2004, p. 300-307.*

8. Костаки Г., Денчук Е. В. *Конституционный строй Украины и Республики Молдова: проблемы, тенденции решения. В: Конституционное развитие Республики Молдова на современном этапе, материалы Международной научно-теоретической конференции, от 22-23 сентября 2004. (Бельцы). Chișinău: S.n., 2004, p. 457-462.*

9. Костаки Г. *Вопросы местного значения как конституционный объект муници-пальной власти. В: Конституционное развитие Республики Молдова на современном этапе, материалы Международной научно-теоретической конференции, от 22-23 сентября 2004. Бельцы.*

10. Костаки Г. *Конституционный долг государства - защита основных прав и свобод гражданина. В: Конституционное развитие Республики Молдова на современном этапе, материалы Международной научно-теоретической конференции, от 22-23 сентября 2004. (Бельцы). Chișinău: S.n., 2004, p. 62-66.*

11. Costachi Gh. *Unele aspecte ale asigurării normative a sferei de cercetare-dezvoltare a Republicii Moldova. În: Valorificarea rezultatelor științifice – baza dezvoltării durabile a economiei naționale, materialele Conferinței științifice republicane din 16 iunie 2004. Chișinău.*

12. Костаки Г. *Возникновение и развитие концепции правового государства. В: Правові проблеми розвитку права на сучасному етапі. Ізмаїл, 2004.*

2003

1. Costachi Gh. *Edificarea statului de drept – condiție a progresului societății. În: Revista Națională de Drept, 2003, Nr. 2, p. 7-10.*

2. Костаки Г., Корж М. *Международный опыт налогообложения малого бизнеса. В: Закон и Жизнь, Nr. 2, 2003, с. 4-7.*

3. Costachi Gh. *Unele aspecte ale delegării legislative în Republica Moldova. În: Legea și Viața, Nr.3, 2003, p. 10-12.*

4. Costachi Gh., Balmuș V. *Ordinea de drept și statul de drept. În: Legea și Viața, Nr.1, 2003, p. 7-11.*

5. Costachi Gh. *Omul și cetățeanul în statele de drept*. În: *Legea și Viața*, Nr. 4, 2003, p. 4-6.
6. Костаки Г., Мишин В. *Президент в системе разделения властей*. В: *Закон и Жизнь*, Nr. 4, 2003, с. 6-9.
7. Costachi Gh. *Consolidarea statalității – condiție a edificării statului de drept în Republica Moldova*. În: *Legea și viața*, Nr.12, 2003, p. 4-6.
8. Костаки Г. *Правовая культура общества и ее основные элементы*. В: *Закон и Жизнь*, Nr.12, 2003, с. 4-10.
9. Костаки Г. *Социальная значимость налоговой системы и вредность налоговой преступности при реализации решении декабрьской (2002 г.) сессии ИМО*. В: *Збірник наукових праць. Актуальні проблеми політики*. Одеса, 2003.
10. Costachi Gh. *Probleme ale edificării statului de drept și combaterii crimei organizate în Republica Moldova*. În: *Violența în societatea de tranziție, materialele Conferinței științifice republicane din 16-17 mai 2003*. Chișinău.
11. Costachi Gh. *Statul de drept și ordinea de drept*. În: *Criminalitatea în Republica Moldova: starea actuală, tendințe, măsurile de prevenire și de combatere, materialele Conferinței științifice republicane din 18-19 aprilie 2003*. Chișinău.
12. Костаки Г., Кормич Б.А. *Концептуальный подход к вопросу прав и свобод человека в современном конституционном праве*. В: *Aspecte juridice ale societății civile: realități și perspective, materialele Conferinței științifice republicane din 26-27 februarie 2003*. Chișinău: S.n., 2003, p. 533-550.
13. Костаки Г. *Гражданское общество как одно из основных условий формиро-вания правового государства*. В: *Aspecte juridice ale societății civile: realități și perspective, materialele conferinței științifice din 26-27 februarie 2003*. Chișinău: S.n., 2003, p. 283-288.
14. Костаки Г. *Правовое государство и гражданское общество*. В: *Aspecte juridice ale societății civile: realități și perspective, materialele Conferinței științifice republicane din 26-27 februarie 2003*. Chișinău: S.n., 2003, p. 44-47.
15. Костаки Г. *Международные стандарты местного самоуправления и становление публичной самоуправленческой (муниципальной) власти в Украине*. В: *Funcționarea instituțiilor democratice în statul de drept, materialele Conferinței științifice republicane din 12-26 ianuarie 2003*. Chișinău.
16. Costachi Gh. *Edificarea statului de drept fundament al funcționării instituțiilor democratice*. В: *Funcționarea instituțiilor democratice în statul de drept, materialele Conferinței științifice republicane din 12-26 ianuarie 2003*. Chișinău.

17. Costachi Gh. *Unele aspecte ale conceptului statului de drept*. B: *Edificarea statului de drept*, materialele Conferinței științifice republicane din 26-27 septembrie 2003. Chișinău.

18. Costachi Gh. *Пчеловодство: ступеньки опыта*. B: *Apicultura: suport durabil pentru gimnaziile-internat*, materialele Conferinței științifice republicane din 22 noiembrie 2003. Chișinău.

2002

1. Costachi Gh., Kazmalî I. *Concluzii și recomandări privind reforma administrației publice locale*. În: *Revista Națională de Drept*, Nr. 3, 2002, p. 50-51.

2. Костаки Г., Злобин С. *Правосознание и его роль в правовом регулировании*. B: *Закон и Жизнь*, № 6. 2002, p. 4-14.

3. Costachi Gh. *Pregătirea cadrelor de juriști de calificare înaltă în R. Moldova*. În: *Revista Națională de Drept*, Nr. 5, 2002, p. 15-17.

4. Костаки Г., Штербец В. *О конституционных судах в сравнительном праве*. B: *Закон и Жизнь*, Nr. 5, 2002, p. 15-17.

5. Костаки Г. *Понятие и особенности правового государства: теоретическое и практическое значение их определения*. B: *Закон и Жизнь*, Nr. 6, 2002, p. 9-11.

6. Costachi Gh. *Organizarea justiției în Moldova din timpurile străvechi până astăzi*. THEMIS, Nr 10, 2002, p. 42-44.

7. Костаки Г., Баурчулу А. *Парламентский контроль в сравнительном праве: требования к его эффективности*. B: *Закон и Жизнь*, № 5, 2002, p. 22-24.

8. Costachi Gh., Burian Al. *Statul de drept și activitatea diplomatică exercitată de organele statale centrale*. În: *Statul de drept și problemele minorităților naționale*, materialele conferinței științifice republicane din 11-12 ianuarie 2002. Bălți: Institutul Național de Economie și Drept, 2002, p. 211-217.

9. Costachi Gh., Erhan Vl. *Noțiuni și concepte privind forma de guvernământ*. În: *Statul de drept și problemele minorităților naționale*, materialele conferinței științifice republicane din 11-12 ianuarie 2002. Bălți: Institutul Național de Economie și Drept, 2002, p. 201-204.

10. Costachi Gh., Potânga A. *Prevederile legale referitoare la drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale în statul de drept*. În: *Statul de drept și problemele minorităților naționale*, materialele Conferinței științifice republicane din 11-12 ianuarie 2002. Bălți: Institutul Național de Economie și Drept, 2002, p. 187-193.

11. Costachi Gh., Baurciului A. *Cerințe de eficiență a controlului administrativ în statul de drept*. B: Statul de drept și problemele minorităților naționale, materialele Conferinței științifice republicane din 11-12 ianuarie 2002. Bălți: Institutul Național de Economie și Drept, 2002, p. 165-167.

12. Costachi Gh. *Statul de drept și problema minorităților naționale*. În: Statul de drept și problemele minorităților naționale, materialele Conferinței științifice republicane din 11-12 ianuarie 2002. Bălți: Institutul Național de Economie și Drept, 2002, p. 21-24.

13. Costachi Gh., Sidorov M. *Statul de drept și minoritățile naționale*. În: Statul de drept și problemele minorităților naționale, materialele Conferinței științifice republicane din 11-12 ianuarie 2002. Bălți: Institutul Național de Economie și Drept, 2002, p. 100-107.

2001

1. Costachi Gh., Podachin N. *Aspecte ale separării puterilor în Republica Moldova între teorie și practică*. În: Revista Națională de Drept, Nr.2, 2001, p. 51-52.

2. Costachi Gh., Cușmir M. *Recomandări științifice pentru îmbunătățirea legislației funciare*. În: Revista Națională de Drept, Nr. 2, 2001, p. 51-53.

3. Costachi Gh., Țâmbaliuc V. *Considerente privind procedura și modalitățile de revizuire a Constituției*. B: O reformă valoroasă - factor decisiv în relansarea activității economice și de drept, materialele Conferinței științifice din 29-30 noiembrie 2001. Bălți: S.n., 2001, p. 86-88.

4. Costachi Gh. *Statul de drept și eficiența mecanismului de administrare*. B: O reformă valoroasă - factor decisiv în relansarea activității economice și de drept, materialele Conferinței științifice republicane din 29-30 noiembrie 2001. Bălți: S.n., 2001, p. 29-32.

2000

1. Costachi Gh., Moroșanu I. *Prevederile constituționale privind restrângerea exercițiului unor drepturi și libertăți ale omului*. În: Legea și Viața, nr. 1, 2000, p. 17-19.

2. Costachi Gh. *Dezvoltarea conceptului despre drepturile omului în epoca modernă și contemporană*. În: Legea și Viața, nr.1, 2000, p. 26-27.

3. Costachi Gh., Moroșanu I. *Modul de funcționare a Guvernului în Franța*. În: Legea și Viața, nr. 2, 2000, p. 21-27.

4. Costachi Gh., Zaharia P. *Geneza ideilor despre cetățenie și drepturile omului de la comuna primitivă la reformație*. În: *Legea și Viața*, nr. 4, 2000, p. 3-6.
5. Costachi Gh., Sirețeanu I. *Forme ale democrației și eficiența mecanismului de guvernare*. În: *Legea și Viața*, nr.5, 2000, p. 9-13.
6. Costachi Gh., Zaharia P. *Forma de guvernământ și eficiența mecanismului de guvernare*. În: *Legea și Viața*, nr. 6, 2000, p. 6-7.
7. Costachi Gh. *Importanța alegerilor pentru statul de drept*. În: *Legea și Viața*, nr. 7, 2000, p. 38-40.
8. Costachi Gh. *Propuneri pentru realizarea de facto a separației puterilor în Republica Moldova*. În: *Revista Națională de Drept*, Nr.1, 2000, p. 27-28.

1999

1. Costachi Gh., Bantuș A. *Pregătirea cadrelor în Republica Moldova: probleme și căi de soluționare*. În: *Legea și Viața*, Nr.3, 1999, p. 29-30.
2. Costachi Gh., Cobâșnean V. *Prevederile constituționale: realități și perspective*. În: *Legea și Viața*, Nr. 3, 1999, p. 30-31.
3. Costachi Gh., Bantuș A. *Principiile activității serviciului public: argumente și concluzii*. În: *Legea și Viața*, Nr.4, 1999, p. 33-36.
4. Costachi Gh., Gurițanu V. *Principiile de organizare și funcționare ale administrației publice în RM*. În: *Legea și Viața*, Nr. 4, 1999, p. 5-8.
5. Costachi Gh. *In actualitate – omul și problemele genezei existenței umane*. În: *Legea și Viața*, Nr. 8, 1999, p. 20-22.
6. Costachi Gh., Gurițanu V. *Principiile de organizare și funcționare ale administrației publice locale*. În: *Legea și Viața*, Nr. 8, 1999, p.5-8.
7. Costachi Gh., Sirețeanu I. *Raporturile Guvernului României cu Parlamentul*. În: *Legea și Viața*, Nr. 10, 1999, p. 21-22.
8. Costachi Gh., Grădinaru N. *Autonomia locală*. În: *Legea și Viața*, Nr.4, 1999, p. 20-24.
9. Costachi Gh., Sirețeanu I. *Raporturile Guvernului cu Parlamentul Republicii Moldova*. În: *Legea și Viața*, Nr.10, 1999, p. 15-16.
10. Costachi Gh., Bantuș A. *Caracteristica dreptului de a deține funcții publice: realități și perspective*. În: *Legea și Viața*, Nr. 2, 1999, p. 25-26.
11. Costachi Gh., Alexei N. *Conceptul sectorului de poliție*. În: *Legea și Viața*, Nr. 11, 1999, p. 34-35.

12. Costachi Gh. *Cercetarea științifică – domeniu prioritar*. ULIM. Universul, Editura Ruxanda, 1999, p. 7-9.

13. Costachi Gh. *Unele considerațiuni privind drepturile și libertățile omului în Republica Moldova*. În: *Legea și Viața*, Nr. 12, 1999, p. 20-22.

1998

1. Костаки Г. *Конституционное правосудие*. В: *Закон и Жизнь* № 2, 1998, p. 23-26.

2. Костаки Г. *Unitatea patriotismului și a internaționalismului – principiul moral al omului*. În: *Актуальные вопросы идеологической борьбы и контрпропаганды, материалы Международной научно-теоретической конференции*, 1989. Chișinău, 1989.

1986

1. Костаки Г. *Вовлечение несовершеннолетних в общественную жизнь*. В: *Народное Образование*, № 23, Кишинев, 1986, с.21-29.

2. Костаки Г. *Воспитанию - комплексный подход. Свободное время подростка (проблемы и суждения)*. В: *Советский педагог*, 1986, № 9, p. 4-8.

3. Костаки Г., Батку И. Г. *В центре внимания – подросток*. В: *Народное Образование*, Кишинев, 1986, № 34, p. 19-30.

4. Костаки Г., Батку И. Г. *Комсомол и социальная активность несовершеннолетних*. В: *Народное Образование*, Кишинев, 1986, №64, p. 7-17.

5. Костаки Г. *Совершенствование системы правовой пропаганды и правового воспитания трудящихся*. В: *Народное образование*, Кишинев, 1986, № 69, p. 9-15.

6. Костаки Г. *Образование молдавской советской государственности и принятие первой Конституции МАССР*. В: *Народное образование*, 1986, № 15, p. 17-31.

7. Костаки Г. *Победа социализма в СССР – основа нового этапа конституционного развития Советской Молдавии*. В: *Народное образование*, 1986, № 16, p. 59-65.

8. Костаки Г., Иванов В. *Через демократизацию общества к ленинскому облику социализма*. В: *Народное образование*, Кишинев, 1986, №33, p. 32-37.

9. Костаки Г. *Источник жизненной энергии*. В: *Народное образование*, 1986, №34, p. 31-38.

1985

1. Костаки Г. *Воспитание в семье и профилактика правонарушений*. В: Советский педагог, 1985, № 9, р. 5-11.
2. Костаки Г. *Октябрьский (1985 г.) Пленум ЦК КПСС. Актуальные проблемы современности*. В: Народное образование, 1985, № 103, р. 24-34.
3. Костаки Г. *Советы - власть народная*. В: Народное образование, 1985, № 27, р. 31-41.
4. Костаки Г. *Великая сила социалистической демократии*. В: Народное образование, 1985, № 20, р. 11-20.
5. Костаки Г. *Демократизм советской избирательной системы*. В: Народное образование, 1985, № 17, р. 15-18.
6. Костаки Г. *Торжество демократии*. В: Народное образование, 1985, № 85, р. 4-15.
7. Костаки Г. *СССР - государство гуманизма и мира*. В: Народное образование, 1985, № 44, р. 12-24.
8. Костаки Г. *Демократизм и интернационализм советской национальной государственности*. В: Народное образование, 1985, № 62, с. 4-10.

1984

1. Костаки Г. *Государство – это мы*. В: Народное образование, 1984, № 13, р. 20-25.
2. Костаки Г. *Верховный совет – высший орган советской власти*. В: Народное образование, Кишинев, 1984, № 13, р. 14 -20.
3. Костаки Г. *Школа, семья, общественность. Аспекты поведения школьников*. В: Советский педагог, Кишинев, 1984, № 12, р. 52-56.

1983

1. Костаки Г. *Наглядно – значит действенно*. В: Воспитание и правопорядок, №6, Москва, 1983, р. 14-22.

1982

1. Костаки Г. *Великие права и свободы советского гражданина*. В: Советский педагог, Кишинев, 1982, № 2, р. 11-21.

2. Костаки Г. *Правовое воспитание осужденных*. В: Информационный бюлетень, № 1, Политотдела МВД СССР, Москва, 1982, р. 18-28.

3. Костаки Г. *Правовая культура - важный фактор становления личности*. В: Народное образование, 1982, № 28, р. 11-17.

4. Костаки Г. *Регламентация отношений государства и личности*. В: Народное образование, Кишинев, 1982, №46, р. 17-20.

5. Костаки Г. *Программа сотрудничества в области правового воспитания*. В: Воспитание и правопорядок, № 6, Москва, 1982, р. 3-13.

6. Костаки Г. *На переднем плане идеологической работы правоохранительных органов*. В: Высший уровень идеологической работы, материалы Международной конференции, 1982. Москва, 1982.

În general, toate publicațiile enunțate vin să accentueze interesul științific special al savantului, care de altfel, cuprinde un spectru larg de probleme care privesc: asigurarea și respectarea drepturilor și libertăților omului; ridicarea nivelului de cultură juridică a cetățenilor; asigurarea legalității și a ordinii de drept; respectarea și realizarea Constituției; organizarea și funcționarea eficientă și legitimă a puterii de stat; democratizarea social-politică a societății; asigurarea responsabilității și răspunderii puterii publice; dezvoltarea societății civile etc.

Toate aceste problematici sunt văzute de către dl profesor ca direcții prioritare ale edificării și consolidării statului de drept în Republica Moldova.

În cele ce urmează ne propunem o trecere în revistă a celor mai semnificative file din opera științifică a dlui profesor (consemnate cu precădere în principalele sale monografii), pentru a reliefa valoarea lor științifică și contribuția savantului la dezvoltarea *teoriei statului de drept*.

În general, în monografiile ieșite de sub tipar ale savantului Gheorghe Costachi (elaborate de unul singur și în coautorat), sunt cercetate temeinic și multilateral aspectele juridice și istorice ale edificării statului de drept în Republica Moldova, problematică în jurul căreia au fost axate principalele interese ale autorului și care a fost pusă la baza creării unei veritabile Școli Științifice.

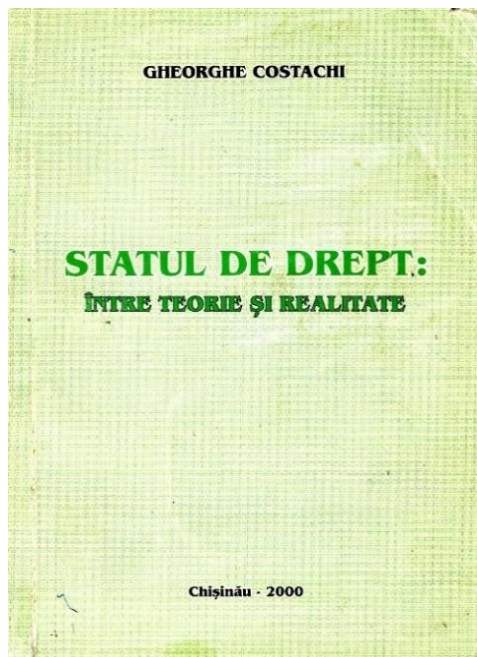
Valoroasele realizări științifice obținute, în acest sens, au fost cuprinse în paginile unor așa lucrări voluminoase precum sunt:

➤ *Statul de drept: între teorie și realitate* (Chișinău, 2000, 244 p.);

- *Probleme ale statului de drept și administrării democratice* (Chișinău, 2001, 288 p.);
- *Probleme ale proprietății asupra pământului în Republica Moldova* (Chișinău, 2001, 396 p.);
- *Fenomenul constituționalismului în evoluția Republicii Moldova spre statul de drept* (Chișinău, 2003, 342 p.);
- *Asigurarea drepturilor omului în lume* (Chișinău, 2003, 608 p.);
- *Probleme ale edificării statului de drept în Republica Moldova, volumul I* (Chișinău, 2003, 538 p.);
- *Probleme ale edificării statului de drept în Republica Moldova, volumul II* (Chișinău, 2006, 479 p.);
- *Spre o statalitate democratică și de drept* (Chișinău, 2007, 212 p.);
- *Direcții prioritare ale edificării statului de drept în Republica Moldova* (Chișinău, 2009, 327 p.);
- *Organizarea și funcționarea puterii în statul de drept* (Brașov, 2010, 623 p.);
- *Organizarea și funcționarea puterii în statul de drept. Ediția a II-a, revăzută și completată* (Chișinău, 2011, 664 p.);
- *Демократические преобразования общества и власти в переходном периоде* (Chișinău, 2011, 392 p.);
- *Prin știință spre un stat de drept* (Chișinău, 2011, 864 p.);
- *Cultura și educația juridică – condiții necesare pentru edificarea statului de drept* (Chișinău, 2014, 672 p.);
- *O viață dedicată dreptului și științei* (Chișinău, 2016, 944 p.);
- *Участие граждан в осуществлении государственной власти* (Chișinău, 2018, 520 p.);
- *Cetățeanul și puterea în statul de drept* (Chișinău, 2019, 860 p.).

Referindu-ne succint la conținutul științific al acestora, ținem să remarcăm pentru început că toate lucrările cu caracter monografic enunțate sunt extrem de actuale și utile pentru societatea noastră, aflată într-o perioadă de tranziție, al cărei sfârșit este greu previzibil, momente recunoscute de către diferite personalități notorii ale științei din Republica Moldova.

Vorbind nemijlocit de lucrarea de căpătâi a dlui profesor ***Statul de drept: între teorie și realitate*** (Chișinău, 2000, 244 p.), considerăm necesar a sublinia faptul că

aceasta reprezintă o contribuție substanțială adusă edificării unui stat de drept real în Republica Moldova în baza ipotezelor teoretice. În cuprinsul acesteia se realizează o analiză profundă a mecanismelor statului de drept, începând cu precizările terminologice, continuând cu premisele istorice, ideologice și juridice ale statului de drept și componentele acestuia, adaptate la realitățile Republicii Moldova.

După cum notează academicianul Alexandru Roșca⁴, subiectul acestei lucrări se referă la analiza numeroaselor probleme legate de crearea și consolidarea statului de drept într-o democrație tânără, fără experiență, dar împovărată de greutățile perioadei de tranziție, pe care o parcurge societatea noastră. În lucrare sunt oferite exemple din experiența avansată a altor țări, făcându-se o legătură între momentele principale ale evoluției statului de drept în istoria civilizației umane.

Studiul în discuție abordează cele mai stringente probleme ale edificării statului de drept în Republica Moldova: eficiența sistemului de guvernare, mecanismele statului de drept, separarea, conlucrarea, echilibrul și controlul puterilor în stat, responsabilitatea puterii, statul de drept și democrația, pluralismul politic și societatea civilă etc.

De remarcat că cercetătorul nu numai analizează procesele și realitățile juridice, ci și înaintează unele propuneri și soluții concrete pentru îmbunătățirea stării de lucruri din domeniul dat.

Fiind un observator fin și inteligent al unui deceniu de ființare a statului de drept, cu greutățile și greșelile inerente unei societăți care a pornit pe o cale nouă, dl profesor Gheorghe Costachi cu deosebit regret constată, că Republica Moldova trece printr-o adâncă criză economică, socială și politică. Principiile statului de drept, proclamate odată cu declararea independenței și suveranității

GHEORGHE COSTACHI
doctor habilitat în drept, profesor universitar.

Născut la 3 mai 1941 în comuna Rublenița, județul Soroca, se trage dintr-o familie de țărani cu mulți copii. A rămas fără tată din fragedă copilărie, tatăl decedând în timpul războiului.

În 1966 a absolvit Școala de partid din Odesa, în 1971 Institutul juridic din Haricov. În 1982 a susținut teza de candidat în științe juridice, iar în 1991 teza de doctor în științe juridice. În 1998 i se conferă titlul didactic de docent, în 1999 – profesor universitar. În 1998 este ales academician al Academiei Internaționale de cadre pe lângă UNESCO și Consiliul European.

În anul 2000 este confirmat în calitate de academician al Academiei de Științe ale Naturii a Federației Ruse. Tot în acest an Institutul Nistrăean de Economie și Drept din municipiul Bălți îi acordă titlul onorific de Doctor honoris causa.

Este primit ca avocat în cadrul Colegiului Avocaților din Republica Moldova.

A activat în cadrul organelor komsomolului, celor de partid, în organele Procuraturii Generale și Ministerului Afacerilor Interne.

Desfășoară o largă activitate științifică, conținând cu instituțiile de învățământ ale Ministerului Afacerilor Interne, iar mai apoi fiind vicerector pentru știință la ULIM.

Este autor a mai mult de 90 de lucrări și articole științifice în domeniul dreptului constituțional, dreptului administrativ, administrației publice.

Gh. Costachi în calitate de conducător științific a mai multor doctoranzi, depune o muncă asiduă în pregătirea acestora pentru susținerea tezelor de doctor în drept.

⁴ Roșca Al. *În actualitate: probleme ale statului de drept*. În: Revista Națională de Drept, 2000, nr. 1, p. 51.

republicii noastre, au rămas doar pe hârtie, dintr-un stat unde trebuie să domine legea, să fie respectată supremația legii, Moldova s-a transformat într-o republică coruptă și criminalizată. Criminalitatea, generată din privatizări ilicite și tutelată de Parlament și Guvern, a pătruns în toate structurile de stat, republica transformându-se într-o țară profund coruptă. Sărăcia mare la care au ajuns masele largi, crima organizată la nivel de stat, economia tenebră, funcționari corupți la toate nivelurile puterii în stat – iată roadele democrației în stil moldovenesc.

Mecanismul de guvernare este inefficient, nefiind respectat principiul separației și colaborării puterii în stat, în realitate este o dictatură a partidelor, a intereselor de grup ale acestora. Republica se află în pragul unei catastrofe naționale, conchide dl profesor, fapt ce necesită luarea măsurilor urgente pentru redresarea situației.

În mare parte, dl profesor consideră că cauza situației deplorabile din țară rezidă în lipsa fundamentării teoretice și aplicării practice eficiente a mecanismului răspunderii ministeriale, moment ce practic îi plasează pe funcționarii și demnitarii statului în afara legii. Respectiv, domnia sa insistă asupra implementării în practică a mecanismului dat.

În același timp, savantul oferă mai multe soluții pentru ca pe viitor între cele trei puteri să existe o conlucrare armonioasă, ca în stat să domine legea, fapt necesar pentru îmbunătățirea funcționării puterii în stat, ca acesta să nu semene cu „conlucrarea Racului, Broaștei și Știucii” din cunoscuta fabulă a lui A. Krîlov.

Realizând o evaluare de ansamblu a lucrării, dna Tatiana Dabija⁵ o apreciază ca fiind o adevărată enciclopedie juridică, dat fiind faptul că conține și un glosar cu explicația a 122 de termeni juridici, scopul căruia este de a ușura lectura volumului, cât și biografiile a 14 juriști notorii ai omenirii, menționați mai frecvent de autor de-a lungul lucrării.

Prin urmare, volumul *Statul de drept: între teorie și realitate*, semnat de dl profesor Gheorghe Costachi, reprezintă o contribuție de seamă adusă la dezvoltarea

⁵ Dabija T. *O carte necesară*. În: *Literatura și arta*, nr. 47, 22 noiembrie 2001.

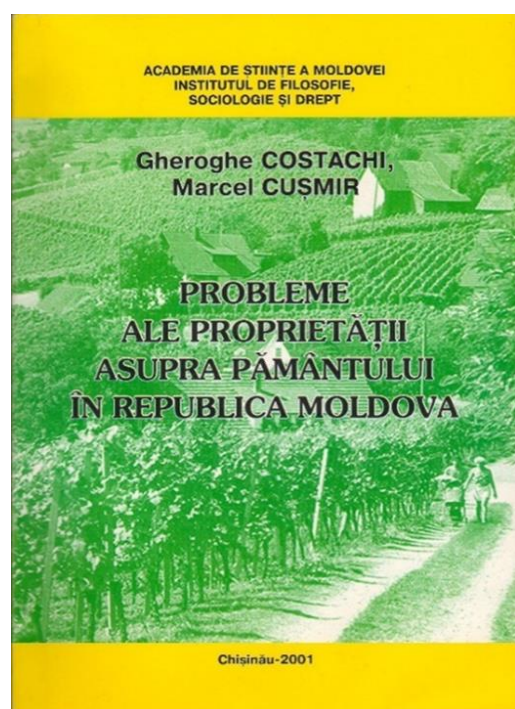
științei juridice din Republica Moldova, o carte de căpătâi pentru studenți, profesori, judecători, parlamentari, funcționari publici, pentru toți cei care doresc să-și perfecționeze cunoștințele juridice și să cunoască mai bine principiile și valorile unui stat care a pornit pe calea democrației.

Multe din ideile și propunerile dlui profesor expuse în acest volum pot fi regăsite în o altă lucrare valoroasă, realizată în coautorat cu discipolul său, dl doctor în drept, conferențiar universitar Vitalie Cușmir – **Probleme ale statului de drept și administrării democratice** (Chișinău, 2001, 288 p.), în care domnia sa vine să dezvolte unele aspecte ale subiectului – edificarea statului de drept în Republica Moldova.

Tezele expuse în paginile acestei monografii se dovedesc a fi utile nu numai pentru discuții teoretice, dar pot servi și ca suport real în practica de organizare mai eficientă a reformelor constituționale și administrative.

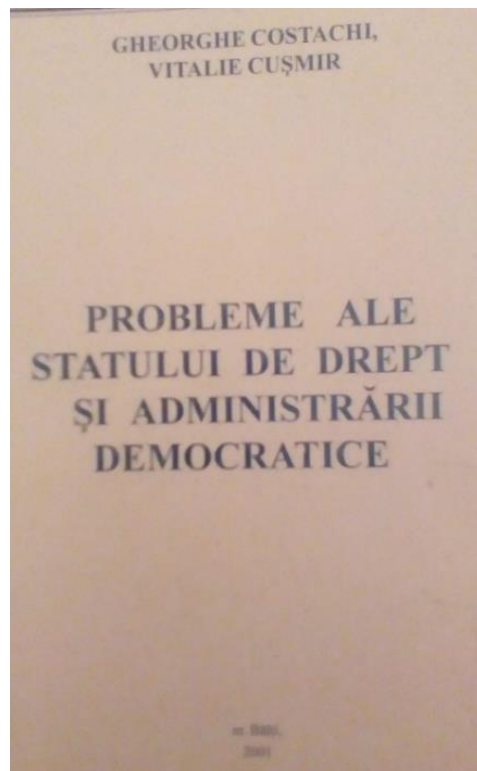
Lucrarea **Probleme ale proprietății asupra pământului în Republica Moldova** (Chișinău, 2001, 396 p.) a fost realizată în coautorat cu discipolul domniei sale dl Marcel Cușmir, doctor habilitat în drept, conferențiar universitar, asupra unui subiect deosebit de important atât la momentul dat, cât și în prezent.

Dat fiind faptul că Republica Moldova este o țară preponderent agrară, reformele declanșate odată cu ruinarea URSS-ului și

obținerea independenței, au atins în mod substanțial și acest aspect al realității noastre, prin desfășurarea unei ample reforme agrare. Problemele și deficiențele procesului de reformare nu s-au lăsat mult așteptate, evidențiind în cea mai mare parte atât conceperea eronată a acestuia de către guvernanți, cât și desfășurarea adeseori ilegală și inechitabilă, fapt ce a dus la o agravare considerabilă a situației din domeniu.

Imperfecțiunile cadrului legislativ, greșelile grave admise în practică și nemulțumirea majorității populației Republicii Moldova au suscit un

viu interes din partea teoreticienilor, care s-au lansat în ample realizări de cercetări științifice a aspectelor juridice, sociale, economice și politice a reformei.

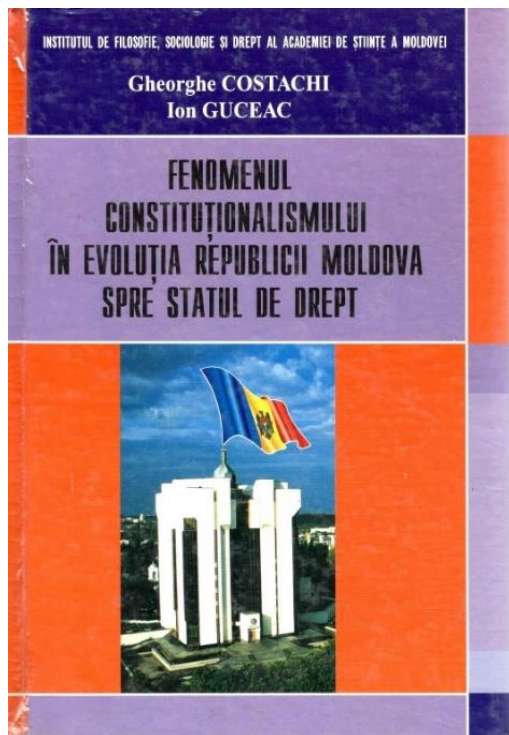
În acest efort teoretic s-a înscris destul de reușit și sus-numita lucrare în care dl profesor Gheorghe Costachi abordează concepția statului de drept asupra proprietății private, reținând atenția în special asupra esenței noțiunii dreptului de proprietate și a celei de drept de proprietate privată asupra pământului, a evoluției istorice a acestora, sesizând diferența dintre accepțiunea comunistă și cea proprie statelor occidentale. Drept urmare, domnia sa conchide că dreptul de proprietate reprezintă unul dintre drepturile fundamentale ale omului, ca garanție a libertății de acțiune privată, condiție indispensabilă a unei economii de piață prospere.

Un alt aspect dezvoltat de domnia sa ține de analiza modului în care este reglementat dreptul de proprietate funciară în legislația unor așa țări ca Germania, Irlanda, Spania, Federația Rusă, România, Franța etc., fiind evidențiate cele mai reușite modele și formulate propuneri pentru racordarea la particularitățile Republicii Moldova și perfecționarea legislației naționale din domeniu.

Evident, dl profesor nu a trecut cu vederea nici latura social-economică a reformei agrare, constatând cu regret caracterul nechibzuit al acesteia, deoarece a fost desfășurată în detrimentul țăranului, societatea fiind astfel polarizată în săraci și bogați.

Destul de viu este demonstrat acest fapt de problemele ce s-au ivit în perioada postprivatizare a pământului, ca de exemplu: nerespectarea tehnologiilor la lucrarea pământului, fărâmițarea pământului, degradarea agriculturii în lipsa susținerii țăranului de către stat, creditarea inefficientă în domeniu, lipsa piețelor de desfacere a producției, asigurarea insuficientă cu tehnica necesară pentru prelucrarea pământului, funcționarea deficitară a pieței funciare, lipsa sistemelor de irigare, lipsa susținerii și apărării drepturilor și intereselor țăranilor fermieri etc. Dezvoltând aceste probleme, dl profesor se expune atât asupra necesității perfecționării legislației naționale în materie, cât și invocă responsabilitatea deosebită pe care trebuie să și-o asume Guvernul Republicii Moldova întru redresarea și stabilizarea situației, pentru racordarea acesteia exigențelor unui stat de drept, în care sunt prioritare interesele, drepturile și bunăstarea fiecărui cetățean.

În scopul identificării unor soluții concrete, domnia sa, în capitolul final al demersului științific, prezintă experiența reformelor agrare desfășurate în așa țări ca Franța, România și Olanda, accentuând necesitatea preluării celor mai remarcabile rezultate și implementării lor conștiente și responsabile în Republica Moldova.

În continuare, anul 2003 pentru profesorul Gheorghe Costachi a fost marcat de lansarea mai multor publicații importante. Este vorba despre: „Fenomenul constituționalismului în evoluția Republicii Moldova spre statul de drept”; „Asigurarea drepturilor omului în lume” și „Probleme ale edificării statului de drept în Republica Moldova” (vol. I).

Volumul **Fenomenul constituționalismului în evoluția Republicii Moldova spre statul de drept** (Chișinău, 2003, 342 p.), realizat în coautorat cu discipolul său, dl doctor habilitat în drept, profesor universitar Ion Guceac (la moment academician), vine să aprofundeze tematica edificării statului de drept, prin investigarea unor așa subiecte ca apariția și dezvoltarea concepției statului de drept, fundamentul statului de drept, elementele constitutive ale acestuia în lumina concepției contemporane a statului de drept.

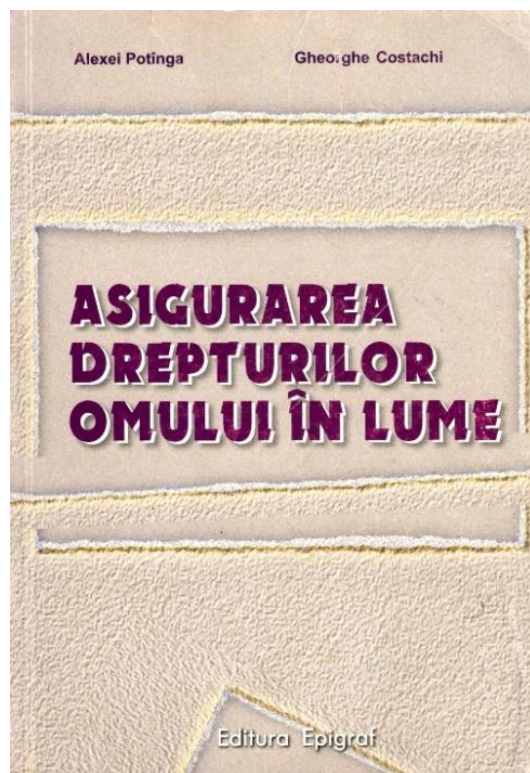
În același timp, dl profesor Gheorghe Costachi (în partea I-a a lucrării) expune idei originale pe marginea unui așa subiect ca izvoarele formale ale dreptului din Republica Moldova în tranziție spre statul de drept. Pentru elucidarea acestuia dezvoltă astfel de aspecte ca conceptul de izvor al dreptului, varietățile istorice ale izvoarelor de drept, conținutul și calitatea actelor normative din Republica Moldova în procesul de edificare a statului de drept.

Evaluând complexul actelor normative și legislative naționale, dl profesor reușește destul de bine să contureze și să reliefeze valoarea juridică a „legii” în cadrul ansamblului de izvoare ale dreptului, subliniind importanța deosebită a acesteia ca regulator al vieții sociale. În același timp, se expune asupra forței juridice supreme și a valorii politico-juridice deosebite a Constituției ca Lege Fundamentală a statului, ca „izvor al izvoarelor” de drept, ca act juridic fundamental, pe baza căruia sunt elaborate toate celelalte. Prin esență, anume recunoașterea acestui fapt și asigurarea realizării practice constituie, în viziunea profesorului, o condiție importantă pentru edificarea statului de drept în Republica Moldova.

În continuare, referindu-ne la volumul **Asigurarea drepturilor omului în lume** (Chișinău, 2003, 608 p.), semnat de dl profesor în coautorat cu discipolul său, dl doctor în drept, conferențiar universitar Alexei Potânga, vom nota

că, în general, aceasta este o monografie ce își propune să contribuie la instruirea cetățenilor, la familiarizarea acestora cu standardele internaționale, cu legislația națională în domeniul drepturilor și libertăților omului.

Reflecțiile privind importanța actelor internaționale și naționale referitoare la drepturile omului, inclusiv a Constituției, necesitatea combaterii corupției și crimei organizate, ca o cerință a dreptului internațional, necesitatea racordării cadrului legislativ intern la instrumentele universale, și alte aspecte elucidate în lucrarea dată, vin să completeze și să aprofundeze problemele abordate de către dl profesor de-a lungul anilor.

În baza referințelor teoretice și practice, sunt făcute de către dl profesor propuneri *de lege ferenda* și recomandări în vederea modificării legislației naționale privind asigurarea garantării reale a drepturilor omului în Republica Moldova și ajustarea ei la standardele dreptului internațional.

Elaborarea și publicarea lucrărilor nominalizate au coincis cu lansarea și derularea unui proiect național sub egida Guvernului Republicii Moldova pentru perioada anilor 2001-2005: „Edificarea statului de drept în Republica Moldova”, conducător al căruia a fost numit dl profesor. Respectiv, problemele acestui proces au devenit prioritare ca subiect de investigație pentru colaboratorii Secției Stat și

Drept a Institutului de Filosofie, Sociologie și Drept al Academiei de Științe a Moldovei, condusă pe atunci de profesorul Gh. Costachi (din 2001 până în 2006).

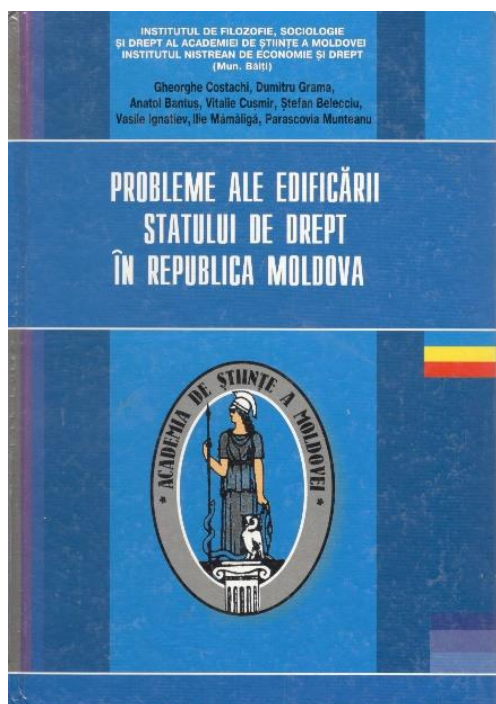
În contextul dat, tematica cercetărilor fundamentale ale profesorului Gheorghe Costachi, precum și ale colaboratorilor secției conduse de domnia sa a fost foarte vastă. În realizarea cercetărilor științifice ale secției au fost încadrați peste o sută de doctoranzi și competitori. Tematica tezelor a cuprins toate ramurile dreptului prevăzute de specialitatea 12.00.02 – drept public.

Importanța cercetărilor realizate este determinată, mai întâi de toate, de faptul că ele sunt direcționate spre căutarea noilor metode eficiente de consolidare a suveranității statale, de perfecționare a mecanismelor de conducere, de democratizare a regimului politic, metode care să contribuie la asigurarea drepturilor și libertăților persoanei, la aplicarea eficientă a prevederilor Constituției, la crearea societății civile.

Consiliul Științific al Institutului de Filosofie, Sociologie și Drept al Academiei de Științe a Moldovei, generalizând rezultatele muncii Secției Stat și Drept, condusă de profesorul Gheorghe Costachi, asupra Proiectului de plan, aprobat de Guvern, la tema „Edificarea statului de drept în Republica Moldova”, a menționat caracterul fundamental al investigațiilor efectuate în contextul acestei tematici, care conțin valoroase concluzii și sugestii cu referire la constituirea și consolidarea statului de drept, la perfecționarea mecanismelor de conducere statală.

Grupul de savanți din secția sus-numită a obținut succese remarcabile în procesul de investigare a aspectelor vizând edificarea statului de drept, rezultatele muncii în comun fiind materializate în două mari monografii: **Probleme ale edificării statului de drept în Republica Moldova** (volumul I (2003, 538 p.) și II (2006, 479 p.)). Redactorul științific, academicianul Alexandru Roșca, în cuvântul de introducere la publicațiile menționate, afirmă că acestea sunt primele lucrări colective fundamentale elaborate în Republica Moldova la subiectul Statul de Drept. Apreciind înalt aportul profesorului Gheorghe Costachi la apariția acestor lucrări, dl academician menționează deosebita importanță a problemelor investigate de către domnia sa privind crearea și dezvoltarea statului de drept, consolidarea bazelor lui democratice în Republica Moldova.

În cuprinsul **volumului I**, dl profesor se face remarcat prin subiectul abordat – *Apariția și dezvoltarea concepției statului de drept*, în care tratează problemele fundamental-științifice ale procesului edificării statului de drept. Domnia sa examinează noțiuni și concepte privind statul și dreptul lansate pe parcursul istoriei de către cele mai luminate minți ale omenirii. O importanță deosebită pentru Republica Moldova o reprezintă dezvăluirea de către autor a experiențelor acumulate în edificarea statului de drept în asemenea țări ca Anglia, Franța și Germania.

În cadrul celui de-al doilea volum (publicat în 2006), dl profesor se expune pe marginea problemei *Statul de drept și democrația în Republica Moldova*. De rând cu dezvăluirea unor noțiuni și categorii, domnia sa destul de reușit demonstrează că pentru a institui *de facto* statul de drept în Republica Moldova, este necesar a contribui prin fapte la democratizarea pe larg a societății, a respecta separația și colaborarea puterilor în stat, drepturile și libertățile fundamentale ale omului, a asigura consolidarea societății civile.

Merită evidențiate, în acest context, unele propuneri formulate de dl profesor:

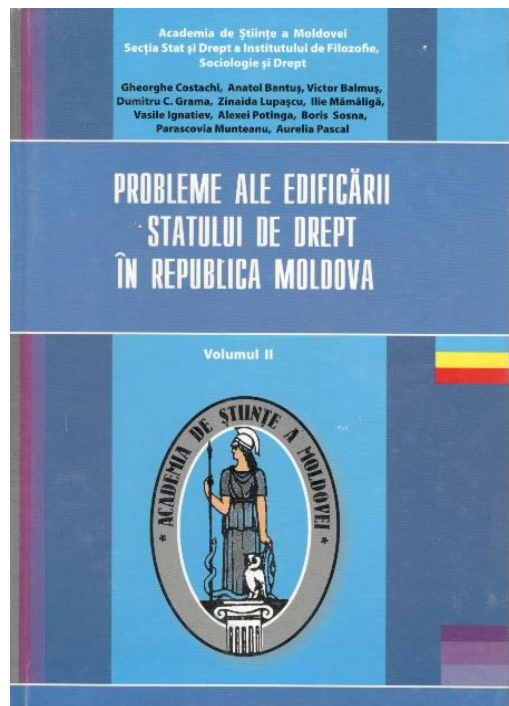
- necesitatea creării unui organ de propagare în masele largi a legilor, hotărârilor adoptate de structurile de vârf ale statului. Cercetările realizate demonstrează că populația republicii nu este la curent cu legislația în vigoare, fapt ce împiedică considerabil democratizarea societății în tranziție și edificarea statului de drept;

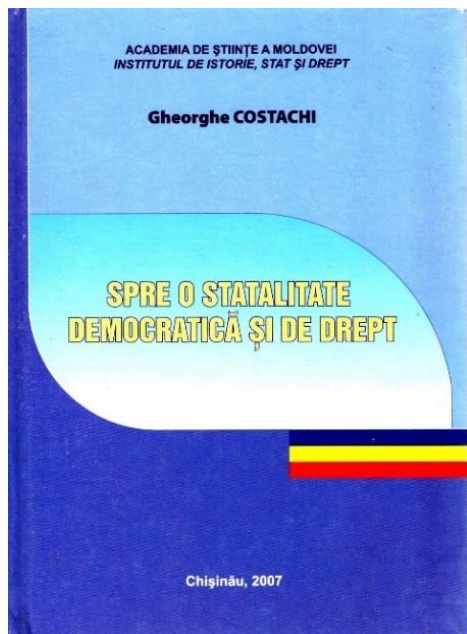
- statul trebuie să-și schimbe atitudinea față de oamenii de știință prin finanțarea sporită a muncii lor, prin asigurarea tehnico-materială și informativă a procesului de cercetare, prin stimularea muncii savantului pe diferite căi: salariu, titlu științific, decorații etc.;

- necesitatea promovării în structurile Legislativului și Executivului a juriștilor de calificare înaltă (doctori în drept și doctori habilitați în drept) pentru ca astfel să se îmbunătățească calitatea legilor și a actelor normative etc.

Evident, valoarea teoretică și aplicativă a acestor propuneri este de necontestat, fapt ce ne determină să recunoaștem în persoana dlui profesor un adevărat promotor al valorii științei juridice în cadrul unui stat, în procesul de democratizare a societății și edificării statului de drept.

În continuare, anul 2007 este marcat de o altă publicație voluminoasă – ***Spre o statalitate democratică și de drept*** (Chișinău, 2007, 212 p.), în care dl profesor vine cu unele reflecții asupra unor teme de cercetare tradiționale cum sunt: noțiuni și concepte privind fenomenul statal, elementele constitutive ale statului – națiunea și minoritățile naționale, inclusiv cetățenia ca element constitutiv al organizării de stat.

Un loc aparte este rezervat investigațiilor privind structura socială și organizarea de stat în calitate de determinanți definitorii ai statalității. Sunt luate în dezbatere și unele probleme ale statalității noastre: structura socială și organizarea de stat în țările în tranziție, raportul dintre statul de drept și societate, edificarea unei societăți civile și democratice în statul de drept etc.

Un capitol special este rezervat caracterului democratic al statalității moldovenești și respectării drepturilor omului, în care se cercetează o serie de aspecte ale legalității în statul de drept, probleme ce

țin de edificarea statului de drept în Republica Moldova, secvențe ale controlului constituționalității legilor și respectarea drepturilor omului etc. Un paragraf separat în cadrul acestui capitol este dedicat delicvenței juvenile, în cuprinsul căruia dl profesor argumentează importanța implicării statului și a societății în combaterea acestui fenomen negativ.

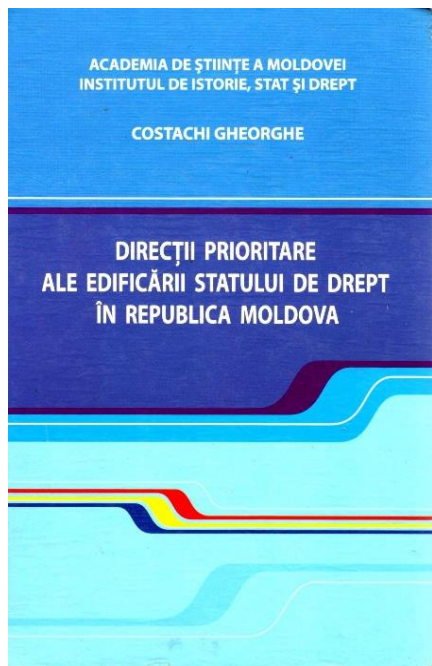
Ultimul capitol al lucrării este consacrat unor probleme juridico-sociale ale societății contemporane în lumina cerințelor de integrare europeană. O condiție importantă în acest sens, susține autorul, este asigurarea supremației Constituției, de aceea în cuprinsul paragrafului întâi sunt prezentate teze ce argumentează necesitatea respectării acestei supremații pentru edificarea unui stat de drept puternic și stabil. De asemenea, o atenție deosebită este acordată analizei fenomenelor de corupție, crimă organizată, terorism în scopul de a elucida esența lor, mecanismul de funcționare, precum și impactul nefast asupra securității sociale. E de la sine înțeles, susține destul de corect dl profesor, că edificarea statului de drept în Republica Moldova depinde, în mare parte, de soluționarea problemelor respective, de prevenirea și contracararea acestor fenomene negative.

O altă monografie realizată de dl profesor Gheorghe Costachi, la care ținem să ne referim în mod special, are drept generic ***Directii prioritare ale edificării statului de drept în Republica Moldova*** (Chișinău, 2009, 327 p.). Continuând șirul investigațiilor și cercetărilor consacrate

Gheorghe COSTACHI doctor habilitat în drept, profesor universitar.
Născut la 3 mai 1941 în satul Rublenița, raionul Soroca, se trage dintr-o familie de țărani cu mulți copii.
În anul 1966 a absolvit Școala de partid din Odessa. În 1971 Institutul Juridic din Harcov. În 1982 a susținut la Moscova teza de candidat în științe juridice, iar în 1991 la Kiev teza de doctor în științe juridice. În 1998 i se conferă titlul didactic de docent, în 1999 – profesor universitar. În 1998 este ales academician al Academiei Internaționale de cadru de pe lângă UNESCO și Consiliul Europei. În anul 2000 este confirmat în calitate de academician al Academiei de Științe ale Naturii a Federației Ruse.
A activat în cadrul organelor Komsomolului, celor de partid, în organele Procuraturii Generale și a Ministerului Afacerilor Interne, este colonel de poliție în rezervă.
Desfășoară o largă activitate științifică, conducând instituțiile de învățământ ale Ministerului Afacerilor Interne, mai apoi vice-rector pentru știință la ULIM, iar din 1997 cercetător științific principal al Academiei de Științe din Moldova.
Este autor a peste 200 de lucrări și articole științifice în domeniul dreptului constituțional, dreptului administrativ, administrației publice etc.
Profesorul universitar Gh. Costachi, este întemeietorul școlii științifice care se preocupă de studiarea problemelor de democratizare a societății noastre și de consolidarea a statalității moldovenești, aduce o mare contribuție în creșterea acestui domeniu și pregătirea cadrelor științifice de calificare înaltă în domeniul dreptului. Are în activul său 25 de discipoli (vezi tabelul), care au susținut teza de doctor și doctor habilitat în drept sub conducerea științifică a Domniei sale.

ȘCOALA ȘTIINȚIFICĂ A PROFESORULUI GHEORGHE COSTACHI

ANTONIE LUCIAN 1964-1968 ȘTIINȚE JURIDICE	MICU VALERIE 1964-1968 ȘTIINȚE JURIDICE	ȘTEFAN GHEORGHE 1964-1968 ȘTIINȚE JURIDICE	GRIGORIE NICOLAE 1964-1968 ȘTIINȚE JURIDICE	ȘTEFAN GHEORGHE 1964-1968 ȘTIINȚE JURIDICE
ERES MIRCEA 1964-1968 ȘTIINȚE JURIDICE	ȘTEFAN GHEORGHE 1964-1968 ȘTIINȚE JURIDICE	ȘTEFAN GHEORGHE 1964-1968 ȘTIINȚE JURIDICE	ȘTEFAN GHEORGHE 1964-1968 ȘTIINȚE JURIDICE	ȘTEFAN GHEORGHE 1964-1968 ȘTIINȚE JURIDICE
ȘTEFAN GHEORGHE 1964-1968 ȘTIINȚE JURIDICE	ȘTEFAN GHEORGHE 1964-1968 ȘTIINȚE JURIDICE	ȘTEFAN GHEORGHE 1964-1968 ȘTIINȚE JURIDICE	ȘTEFAN GHEORGHE 1964-1968 ȘTIINȚE JURIDICE	ȘTEFAN GHEORGHE 1964-1968 ȘTIINȚE JURIDICE
ȘTEFAN GHEORGHE 1964-1968 ȘTIINȚE JURIDICE	ȘTEFAN GHEORGHE 1964-1968 ȘTIINȚE JURIDICE	ȘTEFAN GHEORGHE 1964-1968 ȘTIINȚE JURIDICE	ȘTEFAN GHEORGHE 1964-1968 ȘTIINȚE JURIDICE	ȘTEFAN GHEORGHE 1964-1968 ȘTIINȚE JURIDICE

problemelor edificării statului de drept, dl profesor își propune în conținutul acesteia să aprofundeze unele momente și aspecte ale acestui proces, considerate a fi de o deosebită valoare pentru realizarea aspirațiilor democratice ale societății noastre.

Dat fiind faptul că conturarea și conștientizarea clară a obiectivelor pe care autorul intenționează să le realizeze constituie jumătate din efortul necesar pentru aceasta, în cadrul demersului științific o atenție deosebită se acordă concepției contemporane a statului de drept. Fiind convins că numai o imagine ambiguă a esenței statului de drept nu este în măsură să contribuie la edificarea reală a acestuia, dl profesor argumentează destul de temeinic necesitatea cunoașterii clare a coordonatelor necesare de urmat întru realizarea acestui deziderat.

Astfel, principalele, în acest sens, după cum susține autorul, sunt recunoașterea și respectarea drepturilor inalienabile ale omului, asigurarea supremației dreptului și a legilor ce corespund dreptului și organizarea sistemului puterii de stat în baza principiului separației puterilor.

Totodată, pentru edificarea statului de drept este strict necesară formarea societății civile, cu un grad înalt de cultură politică și juridică a populației și a personalului aparatului de stat. Or, statul de drept este prezent în acea țară, în care există nu pur și simplu o comunitate de oameni, ci o societate civilă.

Respectiv, apreciind valoarea deosebită a societății civile în edificarea statului de drept, în cuprinsul lucrării dl profesor urmărește să reliefeze esența, particularitățile și condițiile necesare pentru afirmarea acesteia în contextul social al statului nostru, accentuând, în special, rolul culturii juridice în realizarea acestui deziderat.

În continuare, dezvoltând o altă coordonată importantă a procesului de edificare a statului de drept, domnia sa argumentează valoarea Constituției și a legalității ca piloni fundamentali ai acestuia. Inițial, este accentuat rolul și importanța Constituției prin elucidarea principalelor funcții pe care le exercită.

Gheorghe Costachi, doctor habilitat în drept, profesor universitar.

Născut la 3 mai 1941 în satul Rublenița, raionul Soroca, se trage dintr-o familie de țărani cu mulți copii.

În anul 1966 a absolvit Școala de partid din Odesa, în 1971 Institutul juridic din Harcov. În 1982 a susținut la Moscova teza de candidat în științe juridice, iar în 1991 la Kiev teza de doctor în științe juridice. În 1998 i se conferă titlul didactic de docent, în 1999 – profesor universitar. În 1998 este ales academician al Academiei Internaționale de cadre de pe lângă UNESCO și Consiliul European. În anul 2000 este confirmat în calitate de academician al Academiei de Științe ale Naturii a Federației Ruse.

I s-a conferit titlul de Doctor Honoris Causa de către mai multe universități atât din țară, cât și din străinătate.

A activat în cadrul organelor komsomolului, celor de partid, în organele Procuraturii Generale și a Ministerului Afacerilor Interne, este colonel de poliție în rezervă, avocat.

Desfășoară o largă activitate științifică, conducând instituțiile de învățământ ale Ministerului Afacerilor Interne, mai apoi vice-rector pentru știință la ULIM, iar din 1997 cercetător științific principal al Institutului de Istorie Stat și Drept al Academiei de Științe a Moldovei.

Este autor a peste 300 de lucrări și articole științifice în domeniul dreptului constituțional, dreptului administrativ, administrației publice, inclusiv 15 monografii.

Profesorul universitar Gh. Costachi, este întemeietorul școlii științifice care se preocupă de studierea problemelor de democratizare a societății, de edificare și consolidare a statului de drept, aduce o mare contribuție în cercetarea acestui domeniu, cât și pregătirea cadrelor științifice de calificare înaltă în domeniul dreptului public. Are în activul său 29 de discipoli, care au susținut tezele de doctor și doctor habilitat în drept sub conducerea științifică a Domniei sale.

Pentru ca ulterior, pornind de la acestea, să se argumenteze necesitatea realizării ei consecvente, conștiente și necondiționate de către fiecare membru al societății noastre, fapt în măsură să contribuie la edificarea statului de drept.

Un alt obiectiv propus este abordarea teoretică a esenței și semnificației legalității în statul de drept. Un aspect important relevat la acest subiect ține de argumentarea necesității de a reconsidera concepția legalității, de a o racorda la exigențele democratice ale statului de drept. Or, în acest sens, e bine cunoscut că legalitatea a fost caracteristică și societăților totalitare. Prin urmare, dl profesor își propune să elucideze principalele momente ce le diferențiază.

Astfel, după cum susține domnia sa, cerințele legalității în societatea contemporană rezidă în: reglementarea juridică a tuturor relațiilor sociale; respectarea ierarhiei normelor juridice (supremația legii și a Constituției); respectarea legii; conținutul și calitatea legii; legitimitatea acesteia.

O altă problemă importantă abordată în cuprinsul lucrării ține de studierea răspunderii și responsabilității puterii publice ca dimensiuni ale statului de drept. Respectiv, după unele determinări conceptuale preliminare, este fundamentat rolul și semnificația răspunderii și responsabilității puterii publice ca principiu al statului de drept.

În special, o atenție deosebită este acordată răspunderii puterii publice, dat fiind faptul că reprezintă un moment destul de important pentru statul de drept, fiind de natură să echilibreze nu numai puterea în interiorul său, dar și să asigure echilibrul dintre putere și societate.

Trebuie remarcată, în acest caz, importanța investigării unor așa instituții juridice ca răspunderea patrimonială a statului și contenciosul administrativ, răspunderea ministerială și răspunderea constituțională, care constituie mecanisme concrete de asigurare a legalității în stat și de protecție a drepturilor și libertăților omului.

Cu toate că aceste forme de răspundere sunt deosebit de importante pentru realizarea principiului răspunderii reciproce a cetățeanului și statului în cadrul unui stat de drept și democratic, cu regret, constată dl profesor, ele nu s-au bucurat de atenția cuvenită a cercetătorilor din arealul științific autohton. De aceea, de rând cu caracterul complex și importanța deosebită a acestora, domnia sa susține necesitatea studierii lor științifice interdisciplinare aprofundate, pentru elucidarea soluțiilor eficiente de transpunere în practică, deoarece prezintă condiții indispensabile procesului de edificare a statului de drept în Republica Moldova.

Așadar, prin profunzimea cercetării temei, prin realizarea unei documentări vaste în materie, prin soluțiile și propunerile expuse, lucrarea este de o incontestabilă

actualitate și oportunitate. Prin realizarea ei, sperăm ca autorul să reușească să sensibilizeze factorii de care depinde implementarea propunerilor în practica socială și să suscite interesul savanților pentru a contribui în continuare la dezvoltarea și completarea ideilor expuse.

Un alt volum semnat de profesorul Gheorghe Costachi, în coautorat cu discipolul său, dl doctor în drept Petru Hlipcă, intitulat **Organizarea și funcționarea puterii în statul de drept** (623 p.), a văzut lumina tiparului în anul 2010, în Brașov, România.

Continuând cercetările sale științifice axate pe problematica edificării statului de drept, în cuprinsul acestei monografii dl profesor și-a propus să abordeze problema dreptului și a societății civile în calitatea lor de factori ai configurării statului de drept.

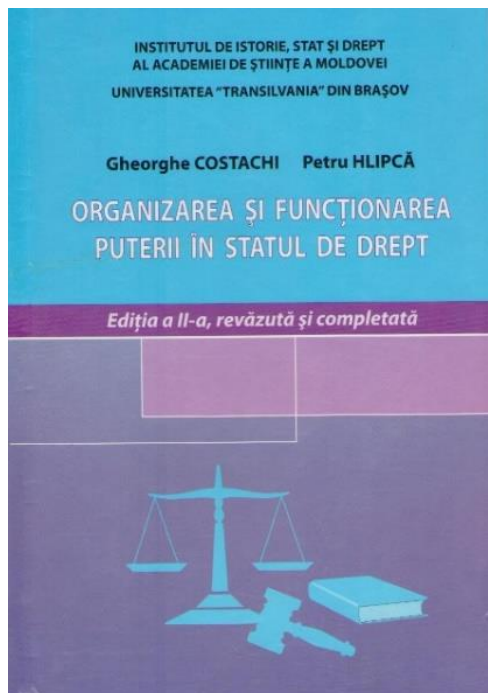
Astfel, de o incontestabilă semnificație este elucidarea esenței, particularităților și rolului dreptului în edificarea statului de drept. Valoarea acestuia pentru stat și societate este determinată prin prisma funcțiilor pe care le exercită și a principiilor fundamentale care orientează elaborarea și aplicarea normelor de drept.

Merită apreciat efortul dlui profesor în relevarea coraportului și interdependenței funcționale dintre stat și drept, modul de influențare a statului asupra dreptului și a dreptului asupra statului, în cadrul căreia, conchide domnia sa, dreptul trebuie să fie o forță capabilă de a supune statul, de a-l face să activeze exclusiv în limitele prescrise de acesta.

Respectiv, o asemenea stare de lucruri presupune așa categorii ca legalitate și ordine de drept. De rând cu conturarea concepției contemporane a legalității, dl profesor subliniază necesitatea promovării și respectării principiului legalității la nivelul aparatului de stat, deoarece numai astfel e posibilă extinderea acesteia la nivelul întregii societăți.

Rezultatul final al legalității, susține dl profesor, se materializează în ordinea de drept, care, constituind scopul reglementărilor juridice, reprezintă un element necesar al organizării și funcționării puterii de stat, un mijloc eficient de protecție a drepturilor, libertăților și intereselor legale ale cetățenilor.

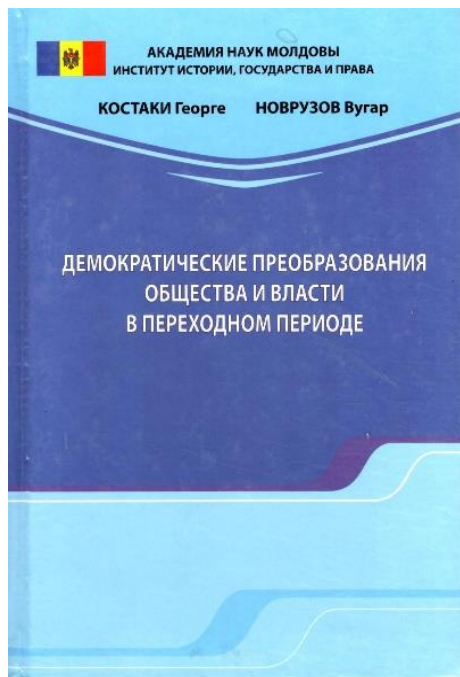
Intuind faptul că statul este o parte componentă a societății și nu poate să evolueze separat de aceasta, că statul nu poate fi ideal atunci când societatea este imperfectă, autorul apreciază obiectiv că pentru a crea un stat ideal, trebuie să schimbăm societatea, aceasta fiind o condiție primordială pentru edificarea statului de drept. Respectiv, în cel de al treilea capitol, domnia sa își propune să dezvăluie valoarea societății civile într-un stat de drept, elucidând condițiile și particularitățile formării și dezvoltării acesteia la momentul actual.

Semnificativă, din punct de vedere științific, este și abordarea culturii juridice ca o condiție indispensabilă a edificării statului de drept, care cuprinde dezvăluirea conținutului, valorii și a factorilor de dezvoltare a acesteia într-o societate democratică. În context, pe bună dreptate, dl profesor accentuează rolul culturii juridice ca element-cheie în corelația dintre societate și stat, societate și drept. Respectiv, numai o conștientizare și interiorizare adecvată de către fiecare cetățean a valorii dreptului, a principiilor democratice a statului de drept este în măsură să genereze un comportament adecvat acestora, încadrat în limitele prescrise de dreptul în vigoare. Ca rezultat, va triumfa legalitatea, va domina ordinea de drept, va progresa societatea în ansamblu, devenind aptă de a edifica un stat de drept real și viabil, conchide dl profesor Gheorghe Costachi.

La începutul anului 2011, a văzut lumina tiparului ediția a II-a, revăzută și completată, a monografiei **Organizarea și funcționarea puterii în statul de drept** (Chișinău, 664 p.), fiind editată la Tipografia Centrală din Chișinău.

Chiar dacă principala completare a ediției ține de readucerea în actualitate a problemei responsabilității puterii publice, prin dezvoltarea ideilor publicate în volumul editat în 2009 – *Direcțiile prioritare ale edificării statului de drept în Republica Moldova*, nu poate totuși rămâne neapreciat acel fapt că, în ansamblu, dl profesor a urmărit să accentueze o

dată în plus complexitatea problemelor ce grevează procesul edificării și consolidării statului de drept în Republica Moldova și, respectiv, să identifice principalele căi și soluții de natură să asigure eficiența procesului dat.

Datorită acestui fapt, lucrarea prezintă o valoare incontestabilă atât pentru dezvoltarea științei juridice naționale, cât și pentru ridicarea nivelului de cultură juridică și politică a demnitarilor, funcționarilor de stat și a cetățenilor simpli.

O altă realizare științifică a dlui profesor este monografia **Демократические преобразования**

общества и власти в переходном периоде (*Transformările democratice ale societății și puterii în perioada de tranziție*) (Chișinău, 2011, 392 p.), elaborată în coautorat cu discipolul său Vugar Novruzov (cetățean al Republicii Azerbaidjan), în care domnia sa, rămânând fidel direcției sale de cercetare, abordează problema perioadei de tranziție ca început al edificării statului de drept.

Axându-se și de această dată pe cele mai esențiale momente ale procesului de edificare a statului de drept, dl profesor, pe fonul concepției germane a statului de drept, încearcă să dezvolte aspectele sociale, politice și juridice ale perioadei de tranziție parcurse de statul nostru.

O atenție deosebită domnia sa acordă consacării constituționale a celor mai principale elemente ale statului de drept, cum ar fi suveranitatea, drepturile și libertățile omului și principiul separației puterii în stat, subliniind astfel importanța decisivă a Constituției pentru un stat și o societate ce tind să fie democratice.

Este de remarcă, în acest context, și valoarea deosebită a abordării de către dl profesor a problemei factorilor negativi care influențează procesul consolidării transformărilor democratice în societățile de tranziție. Cu precădere, domnia sa se oprește asupra corupției, ca cel mai grav și periculos flagel al perioadei de tranziție, notând atât profitul fabulos pe care îl aduce acest

fenomen unor guvernanți, cât și prejudiciul enorm cauzat societății și cetățeanului, bunăstării și integrității morale a fiecăruia din noi. Efectul nociv al acestora este sesizabil în special prin scăderea nivelului încrederii cetățenilor în autoritățile statului și declarațiile guvernanților, în capacitatea statului de a asigura securitatea cetățeanului și dezvoltarea multilaterală a acestuia.

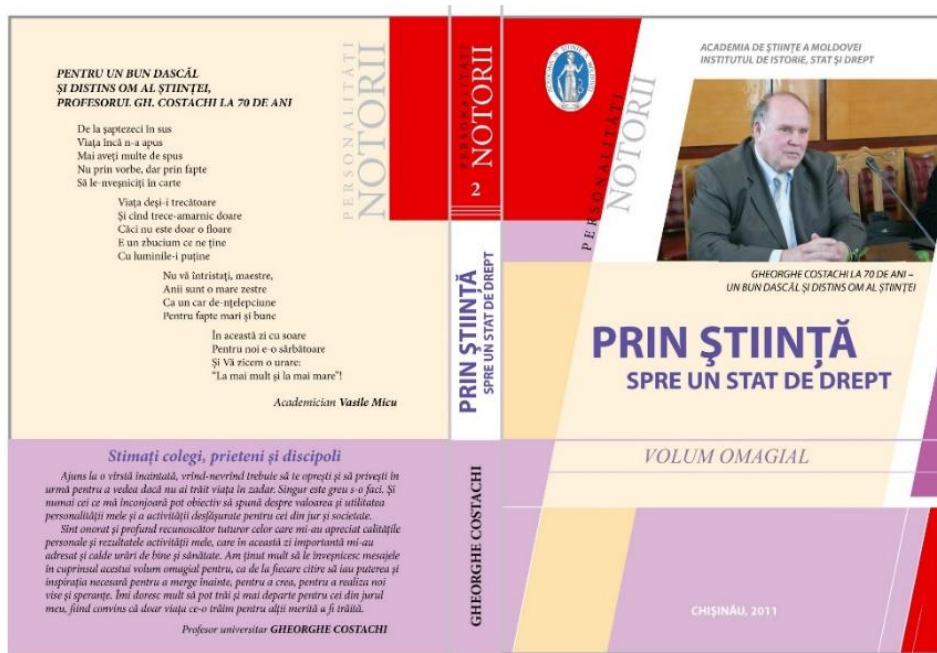
Sub acest aspect, este de necontestat faptul că corupția practic distorsionează esența adevărată a statului de drept, reduce la zero eforturile practice ale societății noastre de democratizare și edificare a statului de drept.

Fiind generată de etapa de tranziție, corupția, susținută de profesor, necesită a fi dezrădăcinată tot în limitele acesteia, fiind deosebit de periculoasă moștenirea ei în etapa stabilizării și consolidării statului de drept. Măsura dată este absolut necesară, deoarece democratizarea trebuie să cuprindă toate sferele vieții social-politice a societății și să se desfășoare concomitent în acestea. În prezent, când asistăm la o dezvoltare și consolidare a societății civile, a culturii juridice a cetățenilor, este previzibil faptul că conștientizarea gravității corupției pe fondul sărăciei pronunțate a populației și a imposibilității eradicării legale și eficiente a acesteia ar putea genera o reacție dură din partea cetățenilor împotriva guvernanților, de natură doar să destabilizeze situația din țară.

În finalul demersului științific, dl profesor se expune asupra necesității de a consolida legătura dintre puterea publică și popor, a dezvolta un dialog constructiv, pentru că numai astfel este posibilă democratizarea reală a societății noastre.

În continuare, merită subliniat că anul 2011 a mai fost marcat de un eveniment

științific deosebit – publicarea volumului **Prin știință spre un stat de drept** (Chișinău, 2011, 864 p.) cu ocazia frumosului jubileu de 70 de ani sărbătorit de dl profesor, care a fost apreciată drept o apariție de excepție în arealul științific autohton⁶.

⁶ Smochină A., Berliba V., Iacub I. *O publicație științifică de excepție*. În: *Legea și Viața*, 2011, nr. 7, p. 58.

Volumul debutează cu expunerea unor importante file din viața dlui profesor și activitatea științifico-practică desfășurată pe parcursul anilor. Este de menționat că primul capitol al lucrării este semnat de peste 50 de savanți și practicieni cu renume atât din țara noastră, cât și din Federația Rusă, Ucraina, România, Azerbaidjan.

Cu un deosebit respect și considerațiune domniile lor aduc la cunoștința cititorului remarcabile momente din biografia profesorului Gheorghe Costachi, pagini semnificative din opera științifică a domniei sale, inestimabila contribuție a profesorului universitar la pregătirea cadrelor științifice de calificare înaltă, calitățile deosebite ale omagiatului ca organizator și participant activ la conferințele științifice naționale și internaționale, făcând referire și la estimarea meritelor deosebite ale profesorului, precum și la calitățile domniei sale de un bun soț, părinte și creștin.

Desigur, toate aceste momente ne vorbesc cu prisosință despre recunoașterea și aprecierea binemeritată de care se bucură dl profesor în cadrul comunității științifice autohtone și dincolo de hotarele țării.

Fiind cunoscut, în general, ca un promotor al statului de drept și un militant pentru valorile democratice, dl profesor Gheorghe Costachi nu a ezitat nici de astă dată să-și expună ineditele idei pe marginea procesului de edificare a statului de drept în Republica Moldova. Astfel, în cuprinsul capitolului doi al monografiei, autorul generalizează și sintetizează cele mai importante rezultate științifice obținute în urma cercetărilor realizate pe parcursul anilor în domeniul dreptului public, identificând și argumentând opt direcții importante pentru procesul de edificare și consolidare a statului de drept, precum: asigurarea și respectarea drepturilor și libertăților omului; ridicarea nivelului de cultură juridică a cetățenilor, dezvoltarea societății civile; democratizarea social-politică a societății; asigurarea legalității și a ordinii de drept; respectarea și realizarea Constituției; organizarea și funcționarea eficientă și legitimă a puterii de stat; asigurarea responsabilității și răspunderii puterii publice.

Totodată, luând în considerație rolul hotărâtor al științei în dezvoltarea unei societăți, dl profesor subliniază pe bună dreptate că pentru edificarea statului de drept este insuficientă doar dezvoltarea teoriei juridice. La fel de importantă și decisivă se dovedește a fi și pregătirea cadrelor științifice de calificare înaltă în domeniul dreptului (sferă în care s-a lansat activ și domnia sa). Altfel spus, dezvoltarea teoriei juridice trebuie însoțită în mod necesar cu pregătirea corepsunzătoare a practicienilor care sunt chemați să implementeze cele mai remarcabile și reușite rezultate științifice obținute.

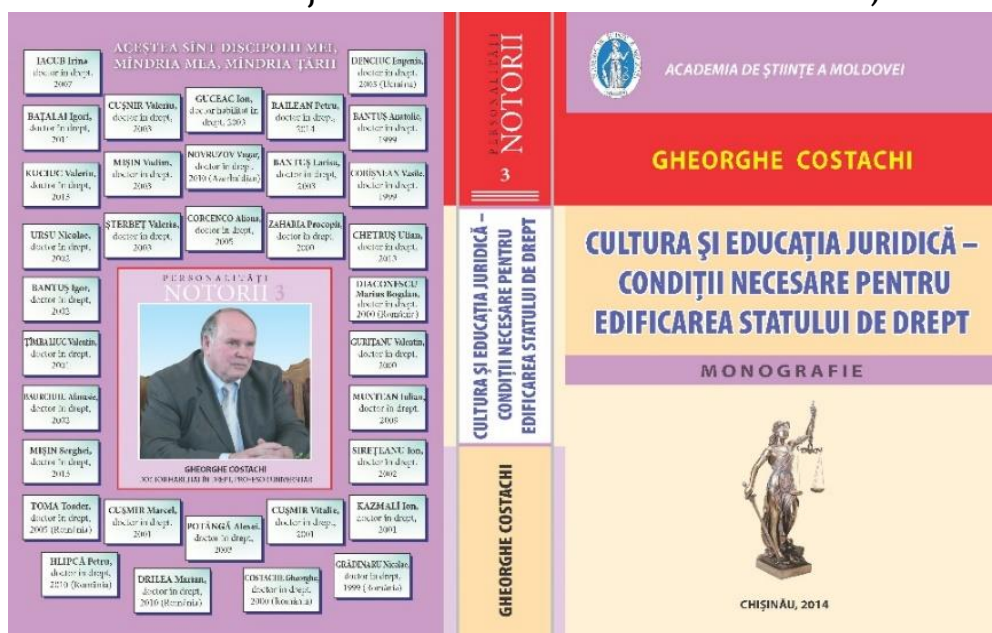
După cum susține personal, experiența școlii științifice, fondată și dirijată de circa 15 ani, l-au convins de utilitatea științei și, îndeosebi, a științei juridice pentru pregătirea societății de a trăi într-un stat de drept, de a-l conduce eficient în beneficiul tuturor cetățenilor săi. Prin urmare, în conținutul capitolului trei al monografiei, domnia sa destul de argumentat expune rolul științei juridice și al activității de pregătire a cadrelor științifice de calificare înaltă pentru democratizarea societății noastre, elucidând unele probleme în domeniu și formulând propuneri de optimizare.

În același context, pentru prima dată în cuprinsul volumului omagial, dl profesor prezintă o analiză a tuturor lucrărilor științifice pregătite și susținute de către cei 30 de discipoli ai domniei sale, evidențiind, în special, actualitatea problemelor abordate, propunerile și recomandările formulate de către ei.

Din acest punct de vedere, pe bună dreptate, monografia poate fi apreciată ca fiind o enciclopedie juridică a ideilor și propunerilor de democratizare a societății noastre, de edificare și consolidare a statului de drept în Republica Moldova, o enciclopedie binevenită atât pentru teoreticieni și practicieni, cât și pentru cadrele didactice în procesul de formare profesională a tinerei generații.

Următoarea publicație cu caracter monografic, semnată de dl profesor, a văzut lumina tiparului în anul 2014, fiind intitulată – **Cultura și educația juridică – condiții necesare pentru edificarea statului de drept** (Chișinău, 2014, 672 p.).

Chiar de la bun început, dl profesor subliniază că, în prezent, problema culturii juridice și a educației juridice a devenit una crucială pentru consolidarea democrației și a statului de drept. Parcurgem o perioadă în care este destul de clar că orice reformă orientată spre modernizarea societății noastre practic nu are sorți de izbândă în condițiile în care nivelul culturii noastre juridice lasă mult de dorit. Mai mult, viitorul democrației pe care o construim este pus în pericol atât timp cât neglijăm și ignorăm educația juridică, întrucât lipsim și generațiile viitoare de posibilitatea de a cunoaște și a crede în valorile democratice.

În opinia justă a profesorului, toate aceste momente trebuie bine conștientizate nu doar de simplii cetățeni, ci și de guvernanți, a căror prestație trebuie să inspire încredere, siguranță și speranță pentru viitor. În lumina acestor adevăruri, monografia enunțată vine să dezvăluie esența și valoarea culturii juridice într-un stat de drept, în vederea argumentării necesității dezvoltării acesteia la nivel de individ, grupuri sociale și societate.

Sub aspect structural, lucrarea este constituită din șapte capitole amplasate într-o consecutivitate logică, în cuprinsul cărora sunt abordate detaliat și argumentat aspecte distincte, de esență ale subiectului, cu un rol substanțial în dezvoltarea profundității acestuia.

Monografia debutează cu o tematică extrem de actuală pentru doctrina juridică, formulată evocator „*Dreptul – element vital al societății și statului de drept*”. Accentul se pune în special pe calitatea dreptului de a fi un factor principal de ordonare a societății și a puterii în statul de drept, atașat făcându-se importante referințe la rolul și funcțiile dreptului ca fenomen social. Totodată, pe fonul principiilor dreptului în contextul democratizării societății, este abordată într-o manieră distinctă corelația necesară dintre stat și drept, pentru ca în final să se reușească o creionare sugestivă a concepției contemporane a statului de drept și a direcțiilor prioritare de edificare și consolidare a acestuia în Republica Moldova, din numărul cărora este nelipsit obiectivul dezvoltării culturii juridice.

Cel de-al doilea capitol al monografiei (*Cultura juridică – fundament al statului de drept*) este consacrat dezvoltării esenței și valorii culturii juridice, care este văzută ca un element fundamental pentru funcționarea normală a unui stat de drept, fapt ce justifică inevitabilitatea cunoașterii acestuia, promovării și valorificării în viața unei societăți contemporane. Pe lângă o analiză detaliată a conștiinței juridice și a rolului ei în calitate de pilon central al culturii juridice, accentele sunt puse în special pe formele acesteia.

Într-o manieră deosebită se încearcă conturarea unui concept distinct – cultura drepturilor omului, aceasta fiind concepută ca o nouă dimensiune a culturii juridice în condițiile democrației contemporane. În același timp, un alt obiectiv important realizat vizează dezvoltarea și argumentarea valorii culturii juridice ca exigență indispensabilă exercitării puterii în statul de drept, accentele fiind puse în special pe: coraportul dintre cultura juridică a subiecților puterii și drepturile omului, elucidarea specificului și a exigențelor culturii juridice în sfera administrării publice, în sfera legislativă și în cea a justiției. Motivația unei asemenea abordări este

destul de evidentă, problematica în cauză fiind una crucială pentru democratizarea societății noastre și consolidarea statului de drept.

Al treilea capitol al monografiei („*Dezvoltarea culturii juridice: obstacole și soluții*”) readuce în atenție problema dezvoltării culturii juridice, abordată prin prisma factorilor, obstacolelor și a soluțiilor de depășire a acestora. În calitate de principal obstacol în calea dezvoltării culturii juridice este studiat nihilismul juridic, fiindu-i dezvăluite cu precădere particularitățile, cauzele și căile de depășire, a căror actualitate și strigență sunt practic de necontestat.

În contextul elucidării premiselor dezvoltării culturii juridice, accentul principal este pus pe fenomenul socializării juridice, întrucât este principalul responsabil de transmiterea valorilor, normelor și cunoștințelor de la o generație la alta.

În continuare, urmărindu-se consecutivitatea logică a gândului, sunt prezentate principalele mijloace de formare a culturii juridice, factori ce influențează nivelul acesteia în societate: instruirea juridică, agitația juridică, practica judiciară și autoeducația, fiind conturate semnificația acestora și, mai ales, carențele care le marchează la ora actuală.

Următorul capitol al lucrării („*Educația juridică – factorul principal de formare a culturii juridice*”) este consacrat educației juridice în calitate sa de factor principal de formare a culturii juridice, subiect tratat în baza a trei direcții principale: valoarea și dimensiunile educației în societatea contemporană, funcția educativă a dreptului și educația juridică ca principalul element formativ al culturii juridice.

Ideea principală conturată vizează valoarea decisivă a educației juridice în formarea și dezvoltarea culturii juridice, deoarece doar prin intermediul ei este posibilă formarea unui sentiment de respect față de drept, față de Constituție și legi, de instituțiile juridice și autoritățile publice ale statului. Anume acest sentiment constituie temelia stabilității ordinii de drept, a regimului constituționalității și legalității în cadrul statului.

Dincolo de cultivarea acestui sentiment, prin intermediul educației juridice sunt absolut necesare formarea și dezvoltarea cetățeniei active, fără de care este imposibilă democrația. Este un postulat dezvăluit în capitolul cinci al monografiei, intitulat evocator – „*Cetățenia activă – obiectiv major al educației juridice*”. În cadrul acestuia, raționamentele sînt centrate pe argumentarea pertinentă a ideii că într-un stat de drept nu este suficient doar să fie respectate legile, într-un stat de drept este absolut necesară o conduită civică activă a membrilor societății, o implicare responsabilă a acestora în activitatea statului și a autorităților publice.

Un asemenea obiectiv poate fi atins doar prin promovarea educației pentru drepturile omului și a educației cetățeniei active, orientate spre obținerea a două rezultate importante: cunoașterea de către cetățeni a drepturilor și libertăților lor fundamentale și dezvoltarea aptitudinilor și deprinderilor practice de a cere respectarea și apărarea lor. Elementul culminant al acestor două dimensiuni educative se materializează în activismul juridic al cetățenilor, văzut fiind ca principala formă de manifestare a cetățeniei active.

Urmând lanțul logic al obiectivelor demersului științific, capitolul șase („*Societatea civilă – indicatorul culturii juridice într-un stat de drept*”) vine să confirme o idee cu valoare axiomatică – momentele enunțate supra, în ansamblul lor, formează piatra de temelie a societății civile, care într-un stat de drept se vrea a fi consolidată și activă, implicată eficient în organizarea și conducerea statului și a societății.

Compartimentul final al monografiei este dedicat unei problematici speciale, strâns legată de subiectul general al cercetării – „*Juriștii și știința juridică – piloni importanți ai culturii juridice în societatea democratică*”. În condițiile în care lucrarea, în ansamblu, se propune a fi de factură interdisciplinară, integrativă și complexă, un asemenea aspect pare a fi indispensabil pentru conturarea definitivă a subiectului cercetat (fără pretenția epuizării totale a acestuia). În acest scop, sunt evocate două momente de referință: rolul juristului în educația juridică a cetățenilor și valoarea științei pentru democrație și statul de drept. În consecință, exemplificându-se simbioza celor două momente, sunt dezvăluite rolul, valoarea și aportul școlii științifice „Teoria și practica edificării statului de drept” în contextul dezvoltării culturii juridice în perioada contemporană. În ansamblu, se poate aprecia că, prin logica și coerența obiectivelor cercetării, prin profunzimea studierii subiectului, prin realizarea unei documentări vaste în materie, prin ideile, concluziile, soluțiile și propunerile expuse, lucrarea este de o incontestabilă actualitate și oportunitate. Sperăm, în acest sens, că va sensibiliza factorii de care depinde implementarea propunerilor în practica socială și va suscita interesul savanților pentru a contribui în continuare la dezvoltarea și completarea ideilor expuse.

Nu în ultimul rând, se mizează pe utilitatea acestei monografii pentru simplul cetățean, căruia să-i fie de ajutor în conceptualizarea și înțelegerea esenței și valorii democrației și a statului de drept, a culturii și educației juridice în promovarea și consolidarea acestora, a rolului fiecăruia în cadrul procesului de democratizare și modernizare a țării.

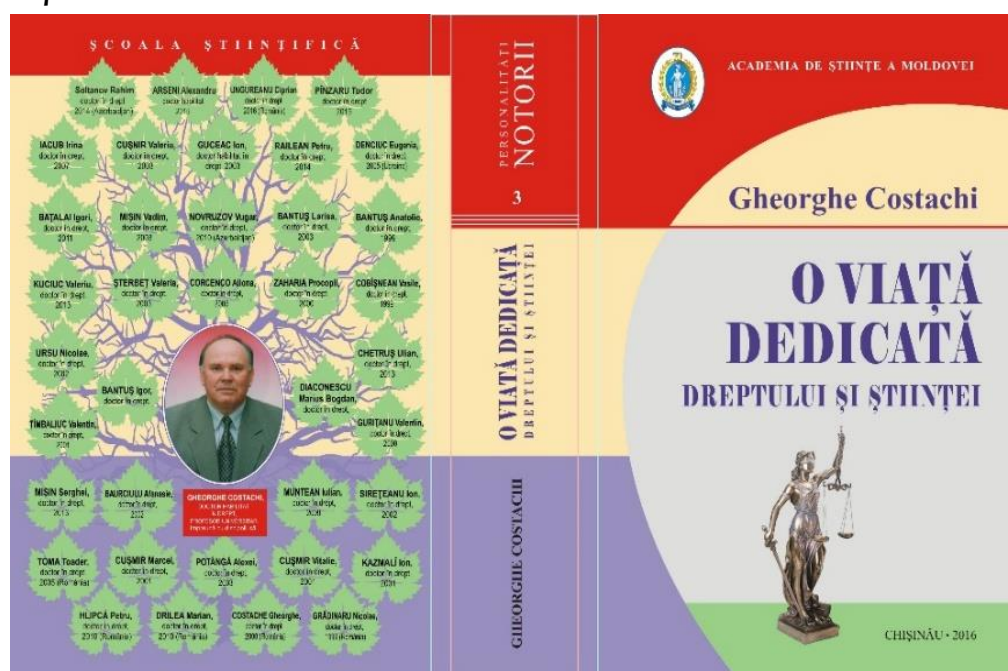
O altă lucrare remarcabilă semnată de dl profesor a fost publicată în anul 2016, cu ocazia sărbătoririi frumosului jubileu al domniei sale de 75 de ani. Este vorba despre monografia **O viață dedicată dreptului și științei** (Chișinău, 2016, 944 p.), care potrivit aprecierilor date în mediul academic⁷ ascunde o adevărată lume a științei, conturată de viața și destinul unui mare savant care și-a format un nume în comunitatea științifică de la noi și nu numai, datorită unei munci asidue depuse pe parcursul a 60 de ani, dintre care 40 de ani consacrați în exclusivitate științei juridice.

Pe toți cei 75 de ani de viață și activitate, plini de evenimente remarcabile, dar și de încercări nemiloase, dl profesor i-a adunat cu o deosebită măiestrie în filele acestei voluminoase cărți, ca o mărturie vie a unei vieți trăite în permanentă ascensiune. Într-un astfel de mod și-a dorit marele savant, la acel moment aniversar, să facă un bilanț intermediar al vieții și activității sale.

După cum vorbesc și filele cărții, bilanțul este unul impunător. În rezultatul unui efort științific și profesional deosebit, datorită sârguinței, perseverenței, voinei și tendinței sale spre perfecționare continuă, dl profesor a consacrat la acel moment în palmaresul vieții sale, cu mândrie pentru sine și spre admirația tuturor, o *Operă științifică impresionantă* și o *Școală științifică inedită*, unică de felul său în Republica Moldova și dincolo de hotarele ei.

Valoarea incontestabilă a operei sale științifice pornește de la numărul enorm al studiilor științifice elaborate și publicate, calității acestora, altfel spus a problematicii studiate cu atenție și în profunzime de către dl profesor: *teoria și practica edificării statului de drept*.

Selectarea acestei tematici nu a fost întâmplătoare, dl profesor a intuit perfect la răscrucea dintre milenii, în toiul evenimentelor care au ruinat un sistem și au pus temelia unui alt sistem, că unica

⁷ Guceac I. Cuvînt introductiv la Monografia *O viață dedicată dreptului și științei*. Chișinău, 2016, 944 p.

direcție de dezvoltare a societății noastre este edificarea unui stat de drept și democratic. Respectiv, toate eforturile sale științifice, dl profesor le-a orientat anume spre analiza fenomenului stat de drept, spre accentuarea particularităților edificării acestuia în Republica Moldova și spre identificarea soluțiilor la problemele care fac dificil sau chiar compromis procesul democratizării societății noastre și consolidării statului de drept.

Modul în care dl profesor și-a adus contribuția științifică la dezvoltarea teoriei statului de drept poate fi urmărit în paginile volumului omagial, care cuprind o analiză sintetizată a celor mai importante monografii și studii științifice publicate de către domnia sa. Astfel, cititorul are o ocazie inedită de a face cunoștință cu opera marelui savant, de a pătrunde în profunzimea ideilor înaintate și analizate de dumnealui, dar și în sfera frământărilor care au preocupat sufletul și cugetul său.

Starea sa de spirit și viziunile originale cu care dl profesor s-a impus în mediul academic, au fost bine înțelese și acceptate de către discipolii săi, numărul enorm al cărora contribuind la cristalizarea unei adevărate școli științifice în domeniul dreptului. Aportul fiecăruia dintre ei (38 de doctori și doctori habilitat în drept și 12 doctoranzi care actualmente finalizează tezele de doctor) la dezvoltarea teoriei statului de drept, în calitate de promotori și continuatori ai ideilor dascălului lor, este bine ilustrat în filele cărții. Marele savant a ținut să aprecieze personal efortul științific al fiecărui discipol în parte, în vederea evidențierii atât a personalității, cât și a calităților și profesionalismului prin care s-a remarcat fiecare dintre ei.

Merită subliniat că o asemenea prezentare este unică de felul său în mediul nostru academic (și cel mai probabil, nu numai), dl profesor fiind singurul savant care și-a propus și a reușit cu succes să reliefeze meritele discipolilor săi, subliniind o dată în plus că acestea sunt pentru domnia sa un motiv de nemărginită mândrie și bucurie.

Dincolo de prezentarea evocatoare a operei științifice și a școlii sale științifice, monografia cuprinde și o vie mărturie a respectului și stimei pe care binemeritat le-a obținut dl profesor grație atât rezultatelor muncii sale, cât și calităților morale deosebite cu care l-a înzestrat Creatorul. Este uimitor numărul impunător de mesaje primite de către jubiliar cu ocazia aniversării, precum și cuvintele alese aduse de toți cei care apreciază personalitatea domniei sale și rezultatele sale științifice, toate fiind imortalizate cu mare grijă în volumul menționat.

Toate cele menționate justifică exprimarea unor alese cuvinte de recunoștință neobositului profesor pentru posibilitatea oferită nouă – contemporanilor săi, dar și viitoarelor generații, ca prin intermediul *Cărții vieții sale* să pătrundem

în universul său de creație științifică pentru a înțelege secretul unei vieți împlinite, precum și să facem cunoștință cu o filă importantă din istoria societății noastre, marcată de realizările sale inedite și ale școlii sale științifice.

Următoarea sa lucrare impresionantă dl profesor a semnat-o în coautorat cu discipolul său, doctor în drept Rahim Sultanov, cetățean al Republicii Azerbaidjan. Este o lucrare consacrată unei probleme deosebit de actuale, atât pentru societatea noastră, cât și pentru societatea azeră, cum este *participarea cetățenilor la exercitarea puterii de stat*⁸ – *Участие граждан в осуществлении государственной власти* (Chișinău, 2018, 520 p.).

Fiind un rezultat impresionant al unui efort științific asiduu și îndelungat, a unei colaborări fructuoase, monografia cuprinde o abordare comparativă a subiectului, autorii urmărind să surprindă cele mai importante particularități ale implicării cetățenilor în exercitarea puterii de stat, ca formă de manifestare a democrației în ambele state.

Ca mai toate lucrările științifice ale dlui profesor, monografia se remarcă printr-o viziune complexă asupra problematicii, subiectul fiind abordat din diferite perspective, precum: juridică, politică, socială, culturală etc., și o argumentare temeinică a poziției și propunerilor autorilor.

Merită o distinctă apreciere structurarea logică a materiei, expunerea coerentă a textului, folosirea unui limbaj clar și accesibil, ceea ce permite o înțelegere completă și adecvată a aspectelor abordate, a problemelor atestate în domeniu și a soluțiilor identificate de către autori. Modul de analiză și sinteză a realității și teoriei, a ideilor și opiniilor îndeamnă la reflecție asupra problemelor atestate de autori, transformând cititorul dintr-un simplu receptor de informație într-un adevărat cugetător.

Despre munca enormă depusă la realizarea cercetării vorbește destul de relevant voluminoasa listă bibliografică de la finele monografiei, care cuprinde 500 de titluri: *surse doctrinare* – semnate de autori moldoveni, azeri, români, ruși, ucraineni,

⁸ Railean P. *Recenzie asupra monografiei „Participarea cetățenilor la exercitarea puterii de stat”/ „Участие граждан в осуществление государственной власти*. În: *Legea și Viața*. 2018, nr. 10(322), pp. 56-58.

englezi, francezi, americani etc. și surse normative cu caracter național, european și internațional, în special, Constituția și actele normative ale Republicii Moldova și ale Republicii Azerbaidjan.

Vorbind nemijlocit despre conținutul științific al monografiei, este de menționat că acesta este logic și consecvent structurat în opt capitole, fiecare fiind consacrat unui aspect distinct al problemei participării cetățenilor la exercitarea puterii de stat.

Capitolul I, cu care debutează lucrarea (*Cercetarea științifică a problemei participării cetățenilor la exercitarea puterii de stat* / *Научное исследование проблемы участия граждан в осуществлении государственной власти*), cuprinde o trecere în revistă a cercetărilor străini și autohtoni preocupați de subiect, precum și o succintă analiză a studiilor realizate în domeniu.

În rezultatul analizei efectuate, autorii dau o apreciere obiectivă a gradului de cercetare științifică a subiectului în literatura de specialitate autohtonă și străină și trasează argumentat propriile direcții de cercetare pe care urmează să le realizeze în lucrare.

Cel de-al doilea Capitol (*Statul de drept în societățile aflate în perioada de tranziție* / *Правовое государство в обществах переходного периода*) este consacrat: realizării unei caracterizări de ansamblu a perioadei de tranziție și a particularităților statului și societății în cadrul acesteia; analizei coraportului dintre stat, drept și societate în această perioadă, precum și argumentării ideii conform căreia statul de drept reprezintă principalul scop al dezvoltării societăților aflate în tranziție.

În esență, în cadrul acestui capitol, autorii au reușit destul de bine să configureze particularitățile și cele mai acute probleme ale societății și statului aflate în tranziție de la o orânduire totalitară spre democrație, argumentând destul de temeinic faptul că doar edificarea statului de drept reprezintă unica cale de dezvoltare socială și statală întru beneficiul cetățeanului contemporan.

Următorul aspect impus de raționamentul logico-structural al monografiei este cuprins în Capitolul III, intitulat *Fundamentele constituționale ale participării cetățenilor în exercitarea puterii de stat* / *Конституционные основы участия граждан в осуществлении государственной власти*. Compartimentul este

КОСТАКИ ГЕОРГЕ Доктор хабилитат права, профессор ◆ ◆ ◆ Гражданин Республики Молдова	СУЛТАНОВ РАХИМ АЛЛАДИН ОГЛЫ Доктор права ◆ ◆ ◆ Гражданин Азербайджанской Республики
После окончания в 1971 году Харьковского юридического института работал в органах прокуратуры и МВД Молдавской ССР, в партийных органах, руководителем высших учебных заведений, а с 2001 года по настоящее время – начальник отдела, главный научный сотрудник Академии наук Молдовы. Является автором и соавтором 36 монографий и 350 научных статей.	После окончания в 1985 году Харьковского юридического института проработал более 15 лет в органах прокуратуры Азербайджанской Республики, а с 2002 года по настоящее время – председатель совета директоров ООО «Caspran Service». Является автором одной монографии и 22 научных статей.

КОСТАКИ ГЕОРГЕ
СУЛТАНОВ РАХИМ
УЧАСТИЕ ГРАЖДАН В ОСУЩЕСТВЛЕНИИ
ГОСУДАРСТВЕННОЙ ВЛАСТИ

structurat în principal pe trei aspecte importante, precum: rolul Constituției în statul de drept contemporan; instituția drepturilor omului – fundament constituțional al interacțiunii dintre cetățean și stat și drepturile și libertățile politice ale cetățeanului – posibilități garantate constituțional de implicare a acestuia în exercitarea puterii de stat.

Privit în ansamblu, capitolul dat conturează un tablou complex al problemei fundamentării constituționale a dreptului și posibilității cetățeanului de a se implica în procesul de exercitare a puterii de stat, autorii subliniind principalele pârghii oferite de constituție în acest sens.

Capitolul IV este consacrat unui alt aspect important, și anume principiilor fundamentale în materie de participare cetățenească (*Principiile fundamentale ale participării cetățenilor în exercitarea puterii de stat / Основопологающие принципы участия граждан в осуществлении государственной власти*). Accentul este pus pe cele mai importante și relevante principii în domeniu, precum: principiul suveranității naționale; principiul reprezentării politice; principiul pluralismului politic și al multipartidismului; principiul egalității gender și principiul legalității.

După cum se poate observa, autorii reliefează semnificația deosebită nu doar a principiilor de factură politică, dar și a celor juridice, locul central în cadrul cărora este ocupat de principiul legalității. Practic, trebuie să recunoaștem că în lipsa respectării cel puțin a acestor principii, nici nu poate fi vorba despre o participare efectivă și eficientă a cetățeanului la exercitarea puterii de stat.

În continuare, Capitolul V al monografiei vine cu o analiză profundă a esenței democrației și a formelor de participare a cetățenilor la exercitarea puterii de stat (*Democrația și formele de participare a cetățenilor la exercitarea puterii de stat / Демократия и формы участия граждан в осуществлении государственной власти*). Pornind de la rolul democrației în exercitarea puterii de stat și continuând cu elucidarea formelor concrete de implicare nemijlocită a cetățenilor în acest proces, autorii reușesc să explice destul de argumentat importanța fiecărei forme de implicare și nivelul de garantare juridică a realizării acesteia. Paralel, sunt elucidate problemele ce afectează domeniul, precum și identificate soluții de optimizare.

Un alt aspect dezvoltat în capitolul dat se referă la cea mai modernă formă de implicare a cetățenilor în procesul decizional și anume „democrația electronică”. După o scurtă descriere a esenței acesteia și a avantajelor pe care le prezintă, autorii se expun asupra căilor de dezvoltare a acesteia, venind cu propuneri con-

crete în acest sens, în special, expunându-se asupra necesității guvernării electronice interactive. Este relevant faptul că în contextul acestei problematici autorii reușesc să prezinte situația reală la capitolul dat în ambele state, dând o apreciere proprie eforturilor depuse de autoritățile lor.

Un alt aspect important dezvoltat în monografie este concentrat în Capitolul VI al acesteia, intitulat *Participarea democratică a cetățenilor în exercitarea puterii la nivel local / Демократическое участие граждан в осуществлении власти на местном уровне*. În compartimentul dat autorii ne reamintesc că democrația în stat începe practic la nivel local, iar, autoadministrarea locală poate fi privită doar ca o întruchipare a democrației. În acest sens, prezintă o importanță distinctă dreptul cetățenilor la autoadministrare locală, drept văzut ca temei juridic principal al participării cetățenilor la exercitarea puterii locale. Important este că dreptul în cauză la moment nu este consacrat normativ în legislația Republicii Moldova, în schimb destul de intens este vehiculat în doctrina de specialitate, printre promotorii acestuia înregistrându-se și autorii monografiei.

Ultimul aspect abordat în compartimentul dat se referă nemijlocit la formele de participare a cetățenilor la realizarea democrației la nivel local. Evident, tratarea acestui subiect era necesară ținând cont de faptul că la nivel local participarea cetățenilor se poate realiza prin forme distincte față de participarea la exercitarea puterii de stat. Astfel, autorii enumerând principalele forme la acest capitol, subliniază particularitățile de reglementare și de realizare practică, atestând probleme în domeniu și trasând soluții de optimizare.

Capitolul VII al monografiei este consacrat unui alt aspect important – *Cetățenia activă și participarea politică a cetățenilor / Гражданственность и политическое участие граждан*. Desigur, toate măsurile luate de către stat în materie de asigurare a participării cetățenilor la exercitarea puterii de stat sunt importante și absolut necesare. În același timp însă, subliniază destul de just autorii, este absolut necesar ca însăși cetățenii să manifeste interes și activism în vederea realizării efective a acestei implicări și participări. Iată de ce, în vederea argumentării acestei idei, capitolul în discuție a fost axat pe următoarele momente: activismul social-juridic al cetățenilor – condiție indispensabilă societății democratice; caracterizarea și formele de manifestare a participării politice a cetățenilor și cetățenia activă – calitate de bază a cetățeanului unui stat de drept. Ideea principală promovată de autori ține fără îndoială de necesitatea cultivării în cadrul societății a cetățeniei active, care presupune printre altele o atitudine din partea cetățenilor față de

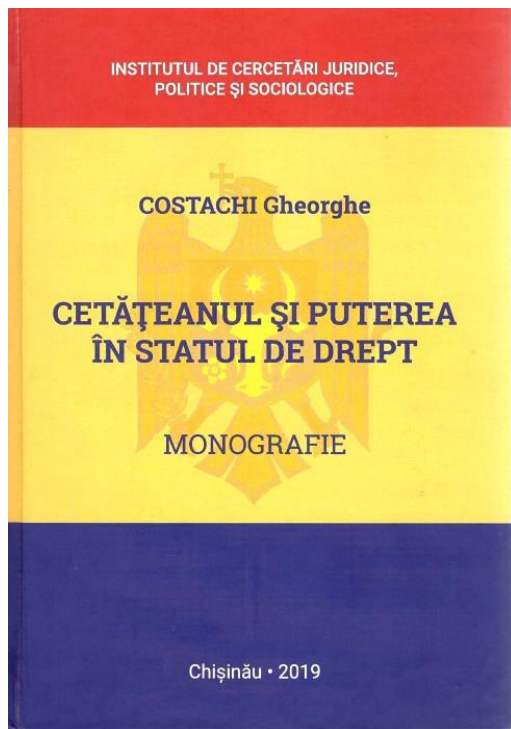
putere, o conștientizare a rolului fiecăruia în cadrul societății, lipsa indiferenței față de ceea ce se întâmplă în stat, implicarea activă în măsura posibilităților și a abilităților în derularea proceselor sociale sau politice din societate.

Într-un final, monografia se încheie cu un capitol relevant pentru subiectul abordat, axat în mod special pe un aspect ce se vrea a fi o propunere pentru optimizarea instituției implicării cetățenilor în exercitarea puterii de stat. Este vorba despre *Cultura participării cetățenilor în societatea democratică / Культура участия граждан в демократическом обществе*. Indubitabil, susținem ideea autorilor potrivit căreia o participare efectivă a cetățenilor la exercitarea puterii de stat și a puterii la nivel local, ca formă de manifestare a cetățeniei active, poate fi asigurată doar prin dezvoltarea unei culturi a participării, cu ajutorul unui mecanism bine organizat și eficient în materie de educație juridică și politică a cetățenilor. Doar în asemenea condiții capătă valoare atât principiile participării cetățenești, cât și fundamentul constituțional și legislativ în domeniu. În caz contrar, acesta este sortit unei existențe declarative fără vreo eficiență practică, iar statul de drept rămâne a fi doar o iluzie.

Pornind de la cele expuse și privind în ansamblu monografia, se poate susține că autorii au reușit destul de bine să redea esența și necesitatea participării cetățenilor la exercitarea puterii de stat, formele de implicare garantate și asigurate la nivel legislativ, precum și măsurile de stimulare a participării cetățenești în condițiile în care la moment, atât Republica Moldova, cât și Republica Azerbaidjan se află într-un amplu și complex proces de consolidare a democrației și a statului de drept. Prin întreg conținutul său, cât și prin mesajul transmis nu doar cetățeanului simplu, dar și autorităților de stat, factorilor de decizie, monografia reprezintă o carte de căpătâi pentru dezvoltarea conștientă și efectivă a democrației în perioada contemporană. Cu siguranță, orice cititor care o va deschide va reuși să conștientizeze importanța problemei abordate de autori și rolul său în viața societății și a statului.

Cea mai recentă lucrare voluminoasă elaborată de dl profesor a văzut lumina tiparului în anul 2019, fiind intitulată ***Cetățeanul și puterea în statul de drept*** (Chișinău, 863 p.).

În contextul edificării statului de drept în Republica Moldova, cea mai importantă problemă ce necesită a fi soluționată ține de consolidarea poziției persoanei în raport cu puterea. Aceasta presupune nu doar recunoașterea, consacarea și garantarea statutului juridic al acesteia (în principal a drepturilor și libertăților fundamentale), ci și asigurarea unei interacțiuni eficiente și sigure cu puterea, inclusiv prin implicarea sa în exercitarea puterii statului. Complexitatea acestei probleme

a determinat cercetarea sa fragmentară în mediul academic de la noi, ceea ce nu a permis până acum crearea unei viziuni de ansamblu asupra ei.

Intuind necesitatea, importanța și actualitatea unui astfel de efort științific, prin publicarea monografiei *Cetățeanul și puterea în statul de drept*, dl profesor a reușit să completeze acest gol, conturând o teorie complexă asupra relațiilor dintre cetățean și putere în condițiile unui stat de drept.

Având la bază o concepție logică inedită, lucrarea cuprinde o abordare științifică amplă și profundă a diferitor aspecte ale relațiilor dintre cetățean și putere în condițiile unui stat de drept, pre-

cum urmează:

- *Edificarea statului de drept ca direcție prioritară de dezvoltare a societății contemporane* (societățile în tranziție: particularități și obiective de dezvoltare; concepția contemporană a statului de drept; corelația dintre stat și drept în perioada contemporană; eficiența și legitimitatea puterii în statul de drept);

- *Regimul constituționalității ca fundament al interacțiunii cetățeanului cu puterea în statul de drept* (Constituția ca nucleu al regimului constituționalității; stabilitatea Constituției – exigență a regimului constitutional consolidate; acțiunea și realizarea Constituției ca factori de materializare a regimului constituționalității; securitatea constituțională – garanție a regimului constituționalității în statul de drept);

- *Drepturile și libertățile omului – prerogative constituționale de interacțiune a cetățeanului cu puterea* (valoarea drepturilor și libertăților omului în statul de drept; drepturile exclusiv-politice ale cetățeanului; dreptul cetățeanului la administrare; drepturile și libertățile social-politice);

- *Asigurarea securității persoanei – exigență de bază a interacțiunii cetățeanului cu puterea* (securitatea persoanei ca valoare supremă în statul de drept; principiul securității juridice ca

COSTACHI GHEORGHE

doctor habilitat în drept, profesor universitar, academician al Academiei Internaționale de Cadre pe lângă UNESCO și Consiliul European, academician al Academiei de Științe ale Naturii din Federația Rusă, membru de onoare al Academiei de Științe din Ucraina, membru al Comisiei pentru cultură, educație și știință din cadrul Consiliului Societății Civile (format prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 309-VIII din 28 Iulie 2017), cercetător științific principal al Institutului de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice

Având la bază studiul juridic obținute la Institutul Juridic din Harkov (1971), studiul de doctorat din cadrul Academiei de Științe Sociale de pe lângă Comitetul Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice (or. Moscova, 1982) și studiul postdoctorale absolvite la Institutul de Stat și Drept al Academiei de Științe din Ucraina (or. Kiev, 1991), profesorul universitar Gheorghe Costachi a dedicat 63 de ani din viața sa activității profesionale, dintre care 43 de ani i-a consacrat cercetării în domeniul dreptului public (constituțional).

Este primul moldovean ce a obținut titlul științific de doctor habilitat în drept din Moldova.

A contribuit la formarea primelor Consilii Științifice Specializate din țară (în cadrul Universității Libere Internaționale din Moldova și Academiei de Științe a Moldovei) pe care le-a dirijat în calitate de Președinte. În aceste Consilii Științifice au susținut tezele de doctor și doctor habilitat în drept circa 150 de cetățeni din Moldova, România, Ucraina, Azerbaidjan, Yemen și Vietnam.

În prezent opera științifică a savantului Gheorghe Costachi cuprinde 41 de monografii, manuale și culegeri și circa 350 de articole științifice și comunicări în cadrul conferințelor științifico-practice naționale și internaționale, axate în totalitate pe problematica edificării și consolidării statului de drept în Republica Moldova.

Este fondator și conducător al Școlii Științifice "Teoria și practica edificării statului de drept", care cuprinde la moment 50 de membri: 39 de discipoli care au susținut tezele de doctor și doctor habilitat în drept; 5 doctoranzi au finalizat studiile de doctorat și au prezentat tezele către susținere; 6 doctoranzi au inițiat studiile de doctorat și postdoctorat.

Sub conducerea științifică a fondatorului școlii și în coautorat, discipolii și doctoranzii au pregătit și au publicat 30 monografii și circa 1400 de studii de o valoare incontestabilă pentru dezvoltarea științei dreptului autohton.

garanție fundamentală a securității persoanei; neretroactivitatea legii – element component al principiului securității juridice; aplicarea uniformă a legii – factor de realizare a principiului securității juridice);

- *Principiile fundamentale ale interacțiunii cetățeanului cu puterea* (rolul și valoarea principiilor dreptului în statul de drept; principiul suveranității; principiul pluralismului; principiul legalității; principiul constituționalității; principiul libertății și inviolabilității persoanei);

- *Democrația și formele participării cetățenilor la exercitarea puterii statului* (valoarea și rolul democrației în exercitarea puterii de stat; formele participării democratice a cetățenilor la exercitarea puterii în stat; autoadministrarea locală și democrația; dreptul la autoadministrare locală – fundamentul participării cetățenilor la exercitarea puterii locale; formele participării cetățenilor la realizarea democrației locale);

- *Cetățenia și implicarea cetățenilor în exercițiul puterii* (cetățenia activă: concept, conținut și semnificație; activismul juridic – formă de manifestare a cetățeniei active; activismul politic ca formă de manifestare a cetățeniei active; educația cetățeniei active – factor de democratizare a societății; educația juridică – fundament al culturii juridice în statul de drept);

- *Cultura politică și juridică în statul de drept contemporan* (esența și semnificația culturii politice în societatea democratică; conținutul și valoarea culturii juridice în societatea democratică; cultura drepturilor omului – dimensiune a culturii juridice contemporane; cultura juridică – condiție indispensabilă exercitării puterii în statul de drept).

Evident, toate aceste aspecte implică diferite elemente și particularități pe care autorul le-a dezvoltat cu lux de amănunte, reușind astfel nu doar să ofere o caracterizare de ansamblu a relațiilor dintre cetățean și putere în condițiile unui stat de drept (pornind de la realitatea societății noastre), dar și să identifice importante curențe și grave probleme care le afectează, pentru care a formulat și posibile căi eficiente de depășire (inclusiv propuneri *de lege ferenda*).

Privită în ansamblu, monografia se prezintă a fi la moment unică de felul său, atât sub aspectul complexității subiectului abordat, cât și a volumului impunător (800 pagini) și a suportului doctrinar utilizat (824 surse), ceea ce vorbește despre valoarea teoretică și practică deosebită a acesteia atât pentru știința juridică din arealul nostru, cât și pentru procesul interminabil de edificare și consolidare a statului de drept în Republica Moldova.

În fine, diversitatea largă a aspectelor cercetate, limbajul accesibil în care este scrisă, argumentele logice și relevante invocate, concluziile și propunerile formulate permit a aprecia monografia semnată de profesorul Gheorghe Costachi ca fiind o adevărată carte de căpătâi pentru reprezentanții puterii care vor să se implice conștientizat și responsabil în actul edificării statului de drept în Republica Moldova, precum și pentru orice cetățean care nu este indiferent de problema democratizării societății noastre.

Finalizând trecerea în revistă a celor mai importante și voluminoase lucrări elaborate și publicate în timp de către savantul Gheorghe Costachi, nu putem să nu menționăm că, la moment, în tipografie se află a **41 monografie** a profesorului, cea mai voluminoasă și importantă pentru autor și societatea noastră, intitulată sugestiv *Rolul justiției în edificarea statului de drept* (cu un volum de 1000 p.). Este o lucrare mult așteptată, deoarece vine să integreze și să încununeze cercetările savantului în materia edificării statului de drept, de astă dată dintr-o perspectivă distinctă și anume cea a organizării și funcționării puterii judecătorești și a jurisdicției constituționale.

După cum se poate observa în general potențialul creativ al domniei sale este inestimabil. Munca științifică valoroasă, sârguincioasă și înalt apreciată de către comunitatea științifică din Republica Moldova și alte țări, a permis dlui profesor să obțină cele mai mari și calificate rezultate ce țin de elaborarea și editarea materialelor științifice dedicate statului de drept, procesului de edificare și consolidare a acestuia în Republica Moldova.

Privite în ansamblu, toate lucrările sale științifice demonstrează cu prisosință faptul că dl profesor este un luptător neînfricat pentru valorile naționale, care în condiții vitrege a optat și continuă să opteze pentru un stat de drept în Republica Moldova.

Pe bună dreptate, domnia sa poate fi considerat un adevărat gardian al statului de drept, al Constituției și al legilor, care pledează insistent în favoarea componentelor esențiale ale statului de drept, adică pentru drepturile omului, democrație, societate civilă, armonie și echilibru dintre *dominanți* și *dominați* și, punând miza pe toate acestea, crede cu desăvârșire în victoria lor.

În acest context trebuie să recunoaștem că ideile și concepțiile dlui doctor habilitat în drept Gheorghe Costachi au stat la baza doctrinei și concepției naționale de edificare a statului de drept, au inspirat, au servit și continuă să servească ca suport teoretic și metodologic la pregătirea lucrărilor științifice a savanților juriști atât din Republica Moldova, cât și din alte țări.

Concepțiile doctrine de edificare a statului de drept ale dlui profesor au fost

preluate și dezvoltate mai cu seamă în lucrările științifice ale discipolilor săi, numărul impunător al cărora a determinat întemeierea unei veritabile Școli Științifice – „Teoria și practica edificării statului de drept”, unică de felul său în spațiul nostru, care cuprinde la moment deja 50 de membri – discipoli și doctoranzi.

Valoarea ideilor promovate de către profesorul Gheorghe Costachi a fost apreciată și de către alți distinși savanți, în special, de către cei care au susținut tezele de doctor în drept în consiliile științifice specializate conduse de domnia sa. Datorită acestui fapt, și monografiile lor au văzut lumina tiparului sub redacția științifică a profesorului. Printre aceste valoroase lucrări pot fi menționate:

1. Злобин С. *Конституционные аспекты формирования правовой культуры в Республике Молдова в переходном периоде*. Chișinău: S.n., 2006, 260 p.
2. Balmuș V., Muntean V. *Elemente de drept polițienesc*. Chișinău: S.n., 2006, 240 p.
3. Трагира В. *Конституционное право человека и гражданина на предпринимательскую деятельность в Республике Молдова*. Chișinău: S.n., 2006, 232 p.
4. Проценко В. *Агентский договор: проблемы, законодательное обеспечение, перспективы*. Кишинэу, ИПП «ПАПФ», 2006, 166 p.
5. Mariș A. *Forme, modalități și grade de manifestare a vinovăției penale*. Chișinău: S.n., 2005, 286 p.
6. Mariș A. *Evoluția conceptelor și a reglementărilor cu privire la vinovăția penală*. Chișinău: S.n., 2005, 269 p.
7. Corj M. *Diplomația lui Otto von Bismarck în unificarea Germaniei & dreptul tratatelor*. Chișinău: S.n., 2005, 367 p.
8. Corj M. *Bazele constituționale ale impozitării de stat*. Chișinău: S.n., 2003, 240 p.
9. Balmuș V., Guțuleac V. *Problemele administrării de stat*. Chișinău: S.n., 2002, 308 p.
10. Влах И. *Права человека: учебно-методические рекомендации*. Komrat: Institutul pentru democrație, 2011. 160 p.

Valoarea incontestabilă a ideilor expuse în aceste monografii ne demonstrează cu certitudine că și pentru acești cercetători dl profesor rămâne a fi un adevărat dascăl.

Este de menționat în același timp și faptul că periodic ideile, problemele și teoriile susținute și dezvoltate de către dl profesor și adepții săi sunt puse în discuție și în cadrul forurilor științifice naționale și internaționale.

Bunăoară, cu susținerea Academiei de Științe a Moldovei și participarea a numeroase instituții internaționale, profesorul Gheorghe Costachi a organizat per-

sonal un număr impunător de conferințe științifico-practice internaționale, simpozioane, „mese rotunde”, rezultatele cărora și-au găsit exprimare în voluminoase culegeri de lucrări științifice, dintre care cele mai importante sunt:

- *Aspecte de drept ale societății civile: realități și perspective* (2003, 688 p.);
- *Funcționarea instituțiilor democratice în statul de drept* (2003, 948 p.);
- *Evoluția constituțională a Republicii Moldova la etapa contemporană* (2004, 1440 p.);
- *Probleme actuale ale științelor socio-umanistice în condițiile integrării europene* (2006, 1021 p.);
- *Respectarea drepturilor omului – condiție principală în edificarea statului de drept în Republica Moldova* (2010, 492 p.).
- *Contribuții științifice la edificarea și consolidarea statului de drept* (2011, 764 p.).

Aceste culegeri de materiale științifice și multe altele au văzut lumina tiparului sub redacția științifică a profesorului Gheorghe Costachi, cu excepția celei din 2006, editată sub redacția științifică a academicianului Gheorghe Duca, Președinte al Academiei de Științe a Moldovei și a profesorului Gheorghe Costachi.

Totodată, este impunătoare și participarea domniei sale cu peste 100 de rapoarte științifice la diferite conferințe naționale și internaționale (România, Ucraina, Federația Rusă), aria geografică extinsă a cărora demonstrând cu prisosință recunoașterea profesorului Gheorghe Costachi ca distins savant atât în țară, cât și peste hotarele ei.

Pornind de la cele expuse mai sus, trebuie accentuat în mod deosebit că astăzi edificarea statului de drept în Republica Moldova este cu adevărat de neconceput fără opera științifică a dlui profesor Gheorghe Costachi, modelată și reprodușă prin școala sa științifică cu atâta grijă și speranțe de viitor.

Cu certitudine că și în continuare cercetătorii se vor sprijini cu încredere și recunoștință pe aceste moșteniri, care pe bună dreptate au îmbogățit și continuă să îmbogățească tezaurul de aur al științei juridice autohtone, treptat făcând-o extraordinar de creativă în unitatea și diversitatea ei.

CONTRIBUȚIA LA PREGĂTIREA CADRELOR ȘTIINȚIFICE DE CALIFICARE ÎNALTĂ

Până în anii '90, Republica Moldova ocupa ultimul loc printre republicile fostei URSS după numărul de juriști. În principal, din cauza că în acea perioadă în spațiul sovietic nu exista niciun Consiliu Științific Specializat pentru susținerea tezelor în domeniul dreptului. În întreaga Uniune Sovietică era doar o singură Comisie Superioară de Atestare pe lângă Comitetul de Miniștri al URSS.

După obținerea suveranității și independenței statale (1990-1991), această problemă a devenit una dintre cele mai importante pentru toate statele nou-formate ce făceau parte din fosta Uniune, inclusiv pentru Republica Moldova. Problema a fost soluționată în anul 1992, când a fost creată Comisia Superioară de Atestare din Republica Moldova, la a cărei timonă a fost numit academicianul Boris Melnic, savant cu renume mondial.

În temeiul hotărârii Comisiei Superioare de Atestare și sub controlul ei nemijlocit, în instituțiile de învățământ superior din republică au început să fie create consilii științifice specializate pentru susținerea tezelor de doctor și doctor habilitat, inclusiv în domeniul dreptului.

Merită apreciat faptul că profesorul Gheorghe Costachi a fost primul moldovean care a susținut teza pentru obținerea titlului de doctor habilitat în drept (1991). Luând în calcul lipsa acută de specialiști de înaltă calificare, dl profesor a întreprins, cu energia ce-i este inerentă, măsuri pentru a completa acest vid, fapt care i-a reușit cu prisosință.

Unul dintre primele consilii pentru susținerea tezelor de doctor și doctor habilitat în drept la specialitatea 12.00.02 – *drept constituțional, drept administrativ, administrarea de stat, drept municipal* – a fost creat în anul 1997 la Universitatea Liberă Internațională din Moldova (ULIM), la inițiativa profesorului Gheorghe Costachi, pe atunci prorector pentru știință al acestei instituții.

Tot domnia sa a fost numit, prin hotărârea Comisiei Superioare de Atestare, președinte al Consiliului. În calitate de vicepreședinte și secretar științific al Consiliului, au fost numiți dl doctor habilitat în drept, profesor universitar E. Martîncik și dna doctor în drept, profesor universitar Eugenia Cojocari.

Acesta a fost primul Consiliu Științific Specializat în spațiul postsovietic creat în cadrul unei instituții de învățământ superior private. În acord cu exigențele timpului, experții internaționali au apreciat activitatea acestui Consiliu ca fiind una deosebit de reușită.

În componența acestui Consiliu Științific au intrat savanți cu renume din Rusia (*N.V. Vitruk*, doctor în științe juridice, profesor, judecător la Curtea Constituțională din Federația Rusă), din România (*J. Vrabie*, doctor în drept, profesor; *V. Dobrinoiu*, doctor în drept, profesor), din Ucraina (*E. Dodin*, doctor în științe juridice, profesor; *V. Ivanov*, doctor în științe juridice, profesor; *L. Bagrii-Șahmatov*, academician, doctor în științe juridice, profesor), din Republica Moldova (*E. Martîncik*, doctor habilitat în drept, profesor universitar; *A. Smochină*, doctor habilitat în drept, profesor universitar; *E. Cojocari*, doctor habilitat în drept, profesor universitar).

Împreună cu acești savanți și cu susținerea președintelui Comisiei Superioare de Atestare (academicianul Boris Melnic) și a rectorului ULIM (profesorul Andrei Galben), profesorul Gheorghe Costachi a contribuit la pregătirea cadrelor de juriști de înaltă calificare pentru Republica Moldova și alte state.

Între anii 1997-2001, în Consiliul Științific Specializat pe lângă ULIM au fost susținute circa 50 de teze. Aria geografică a competitorilor a fost diversă: Moldova (37), România (5), Ucraina (1), Vietnam (4), Iemen (2).

Meritele profesorului Gheorghe Costachi în domeniul jurisprudenței și în pregătirea cadrelor de înaltă calificare pentru țara noastră, dar și pentru alte țări a fost acel criteriu de care s-a condus Academia de Științe a Moldovei când l-a invitat (în anul 2001) pentru a exercita funcția de șef al Secției Stat și Drept a Institutului de Filosofie, Sociologie și Drept.

La inițiativa conducerii și a domniei sale, Comisia Superioară de Atestare a Republicii Moldova **pentru prima dată** a creat în cadrul Academiei de Științe a Moldovei, într-un termen foarte scurt, Consiliul Științific Specializat pentru susținerea tezelor în domeniul dreptului la specialitatea 12.00.02. Președinte al acestui Consiliu a fost numit profesorul Gheorghe Costachi. În cadrul acestuia, în perioada 2001-2021 au fost susținute numeroase (123) teze de doctor și doctor habilitat în drept, competitorii fiind din Moldova, Ucraina, România și Azerbaidjan.

În decursul timpului, printre numeroșii specialiști în domeniul dreptului au obținut titluri de doctor habilitat în drept, în cadrul Consiliului Științific Specializat de pe lângă ULIM (*Andrei Smochină*, *Grigore Moșac*, *Victor Popa*, *Mihai Gheorghiuță*, *Eugenia Cojocari*, *Dumitru Baltag*) și al Consiliului Științific Specializat de

pe lângă Academia de Științe a Moldovei (Alexandru Burian, Ion Guceac, Teodor Cârnaț, Marcel Cușmir, Natalia Șciukina), titluri care confirmau înalta lor calificare.

Nemijlocit sub conducerea științifică a profesorului Gheorghe Costachi, din anul 1997 până în 2021 au fost susținute cu succes **41** de teze pentru obținerea titlului științific de doctor și doctor habilitat în drept, după cum urmează:

1. **Cușnir Valeriu**, *Prevenirea și descoperirea infracțiunilor de corupție* (teză de doctor în drept susținută în anul 1998).

2. **Bantuș Anatolie**, *Statutul juridic al funcționarului public în Republica Moldova* (teză de doctor în drept susținută în anul 1999).

3. **Cobîșnean Vasile**, *Răspunderea patrimonială a autorităților publice în Republica Moldova* (teză de doctor în drept susținută în anul 1999).

4. **Grădinaru Grigore Nicolae**, *Premisele legislative ale centralizării și descentralizării în administrația publică (în baza materialelor din România)* (teză de doctor în drept susținută în anul 1999).

5. **Costache Gheorghe**, *Liberarea condiționată* (teză de doctor în drept susținută în anul 2000).

6. **Diaconescu Marius Bogdan**, *Controlul judiciar asupra administrației publice (în baza materialelor României și Republicii Moldova)* (teză de doctor în drept susținută în anul 2000).

7. **Gurițanu Valentin**, *Administrația publică locală în sistemul puterii de stat a Republicii Moldova* (teză de doctor în drept susținută în anul 2000).

8. **Zaharia Procopie**, *Prevederile constituționale în domeniul integrării psihice a personalității și realizarea lor juridică* (teză de doctor în drept susținută în anul 2000).

9. **Cușmir Vitalie**, *Probleme ale reformei administrativ-teritoriale în Republica Moldova* (teză de doctor în drept susținută în anul 2001).

10. **Cușmir Marcel**, *Asigurarea constituțională a dreptului cetățenilor la pământ* (teză de doctor în drept susținută în anul 2001).

11. **Kazmalî Ion**, *Statul de drept și administrația publică în dreptul comparat* (teză de doctor în drept susținută în anul 2001).

12. **Sirețeanu Ion**, *Locul și rolul guvernului în sistemul politic al Republicii Moldova* (teză de doctor în drept, susținută în anul 2001).

13. **Țîmbaliuc Valentin**, *Probleme ale procesului constituțional în Republica Moldova la etapa actuală* (teză de doctor în drept susținută în anul 2001).

14. **Bantuș Igor**, *Protecția mandatului parlamentar – mecanism inerent în realizarea suveranității naționale* (teză de doctor în drept susținută în anul 2002).

15. **Baurciulu Afanasie**, *Controlul asupra activității organelor administrative în dreptul comparat* (teză de doctor în drept susținută în anul 2002).
16. **Ursu Nicolae**, *Rolul, locul și funcțiile procuraturii* (teză de doctor în drept susținută în anul 2002).
17. **Bantuș Larisa**, *Mecanisme și instituții în organizarea și funcționarea sistemului de administrație publică locală de sorginte europeană* (teză de doctor în drept susținută în anul 2003).
18. **Guceac Ion**, *Evoluția constituționalismului a organizării de stat în Republica Moldova* (teză de doctor habilitat în drept susținută în anul 2003).
19. **Mișin Vadim**, *Probleme ale separării puterilor în stat în perioada de tranziție (studiu juridico-comparativ)* (teză de doctor în drept susținută în anul 2003).
20. **Potângă Alexei**, *Asigurarea drepturilor omului în lumea contemporană (analiză comparativă)* (teză de doctor în drept susținută în anul 2003).
21. **Șterbeț Valeria**, *Probleme ale controlului constituționalității legilor (studiu comparativ)* (teză de doctor în drept susținută în anul 2003).
22. **Corcenco Aliona**, *Răspunderea minorilor pentru săvârșirea contravențiilor administrative* (teză de doctor în drept susținută în anul 2005).
23. **Denciuc Eugenia**, *Orânduirea constituțională a Republicii Moldova și a Ucrainei (analiză juridico-comparativă)* (teză de doctor în drept susținută în anul 2005).
24. **Toma Toader**, *Aspecte constituționale ale realizării ordinii juridice în statul de drept* (teză de doctor în drept susținută în anul 2005).
25. **Iacob Irina**, *Locul și rolul Curții de Conturi în cadrul sistemului organelor de stat* (teză de doctor în drept susținută în anul 2007).
26. **Munteanu Iulian**, *Problemele supuse referendumului (studiu în dreptul comparat)* (teză de doctor în drept susținută în anul 2009).
27. **Novruzov Vugar Șahmar Oglî**, *Probleme actuale ale formării mecanismului puterii în țările aflate în tranziție* (teză de doctor în drept susținută în anul 2009).
28. **Drilea-Marga Marian Pompiliu**, *Echilibrul puterilor în stat – pilon al constituționalismului în România și Republica Moldova (studiu comparat)* (teză de doctor în drept susținută în anul 2010).
29. **Hlipcă Petru**, *Aspecte ale modului de organizare a puterii de stat în România și Republica Moldova din perspectiva integrării europene (studiu comparativ)* (teză de doctor în drept, susținută în anul 2010).
30. **Bațalai Igor**, *Jurisdicția constituțională – modalitate supremă a controlului constituțional într-un stat de drept* (teză de doctor în drept susținută în anul 2011).

31. **Мишин Сергей**, *Конституционно-правовая характеристика парламентаризма в Республике Молдова* (teză de doctor în drept susținută în anul 2013).

32. **Kuciuk Valeriu**, *Reglementarea juridică a pieței valorilor mobiliare a Republicii Moldova* (teză de doctor în drept susținută în anul 2013).

33. **Chetruș Ulian**, *Garantarea drepturilor și libertăților constituționale în procesul aplicării măsurilor de constrângere juridică* (teză de doctor în drept susținută în anul 2013).

34. **Railean Petru**, *Esența și importanța activității jurisdicționale în asigurarea legalității în statul de drept* (teză de doctor în drept susținută în anul 2014).

35. **Sultanov Rahim**, *Конституционно-правовое регулирование политического участия граждан в осуществлении государственной власти в Республике Молдова и Азербайджанской Республике* (teză de doctor în drept susținută în anul 2014).

36. **Pînzaru Tudor**, *Asigurarea juridică a implicării cetățeanului în procesul decizional al autorităților reprezentative și de guvernare* (teză de doctor în drept susținută în 2015).

37. **Arseni Alexandru**, *Legitimitatea puterii de stat: fenomen complex și indispensabil al societății umane contemporane* (teză de doctor habilitat în drept susținută în anul 2015).

38. **Ungureanu Ciprian Gabriel**, *Statutul juridic al ONG-urilor în democrațiile constituționale* (teză de doctor în drept susținută în anul 2015).

39. **Arnăut Veronica**, *Procesul legislativ – reglementări naționale și aspect de drept comparat* (teză de doctor în drept susținută în anul 2019).

40. **Cozma Daniela**, *Răspunderea magistraților – garanție a legalității și eficienței puterii judecătorești în Republica Moldova și România* (teză de doctor în drept susținută în anul 2021).

41. **Micu Victor**, *Răspunderea parlamentară în statul de drept contemporan* (teză de doctor în drept susținută în anul 2021).

În prezent, sub conducerea științifică a profesorului, lucrează asupra tezelor de doctor și doctor habilitat în domeniul dreptului public 8 doctoranzi și un post doctorand:

1. **Tataru Gheorghe**, *Imunitatea și răspunderea Șefului de Stat în condițiile democrației contemporane* (teză de doctor în drept);

2. **Butucea Eugen**, *Actele justiției constituționale în sistemul izvoarelor dreptului din Republica Moldova* (teză de doctor în drept);

3. **Donos Victor**, *Responsabilitatea și răspunderea aleșilor poporului într-un stat de drept* (teză de doctor în drept);

4. **Cernean Iurie**, *Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică: conținut și mecanism de asigurare* (teză de doctor în drept);

5. **Matei Lazăr**, *Cetățeanul ca subiect al procesului legislativ și normativ din România și Republica Moldova* (teză de doctor în drept);

6. **Enicov Vadim**, *Securitatea juridică a persoanei în Republica Moldova: dimensiuni constituționale și comunitare* (teză de doctor în drept);

7. **Gherghelegiu Tatiana**, *Rolul Curții constituționale în edificarea statului de drept* (teză de doctor în drept);

8. **Sandu Victor**, *Dreptul persoanei la un nivel de trai decent: garanții constituționale și mecanism de asigurare* (teză de doctor în drept);

9. **Corj Mihai**, *Normativitatea, interpretarea și aplicarea dreptului în Republica Moldova* (teză de doctor habilitat în drept).

Doi dintre doctoranzii menționați (Tataru Gheorghe și Enicov Vadim) au fost deja exmatriculați în legătură cu finalizarea lucrului asupra lucrărilor de doctorat și au depus cerere pentru inițierea procesului de susținere a acestora.

Merită subliniat faptul că sub conducerea științifică a savantului Gheorghe Costachi și în coautorat, discipolii săi au pregătit și au publicat **18** monografii de o valoare incontestabilă pentru dezvoltarea științei dreptului autohton, după cum urmează:

1. Kazmalî I. *Statul de drept și administrația publică în dreptul comparat*. Chișinău: S.n., 2001, 158 p.

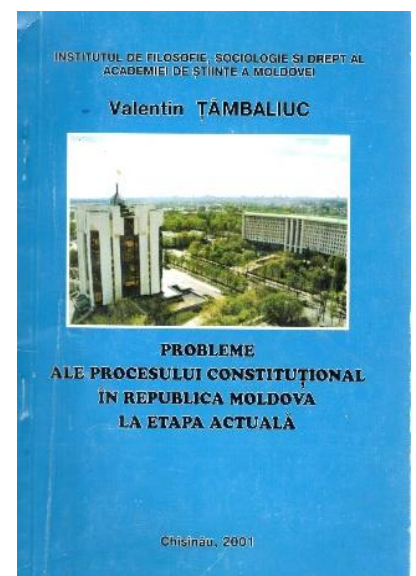
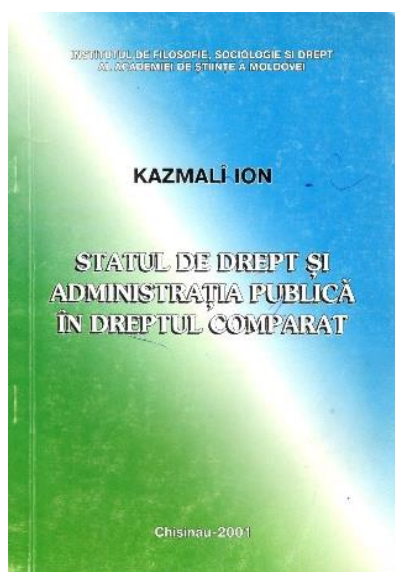
2. Țâmbaliuc V. *Probleme ale procesului constituțional în Republica Moldova la etapa actuală*. Chișinău: S.n., 2001, 128 p.

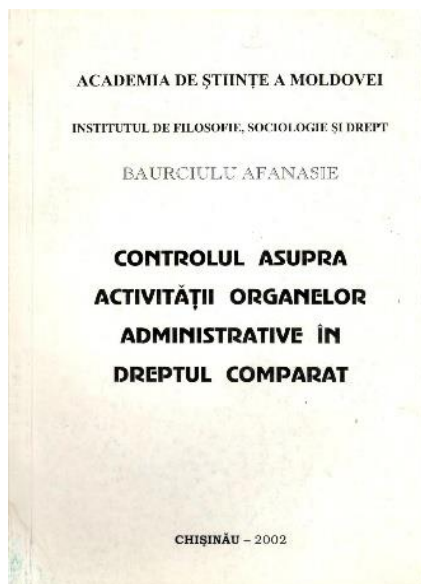
3. Costachi Gh., Cușmir M. *Probleme ale proprietății asupra pământului în Republica Moldova*. Chișinău: S.n., 2001, 396 p.

4. Costachi Gh., Cușmir V. *Probleme ale statului de drept și administrării democratice*. Chișinău: S.n., 2001, 288 p.

5. Baurciulu A. *Controlul asupra activității organelor administrative în dreptul comparat*. Chișinău: S.n., 2002, 256 p.

6. Ursu N. *Rolul, locul și funcțiile procuraturii*. Chișinău: S.n., 2002, 222 p.

7. Мишин В. Проблемы разделения властей в государстве в переходном периоде. Chișinău: S.n., 2003, 186 p.

8. Șterbeț V. Probleme ale controlului constituționalității legilor (studiu comparativ). Chișinău: S.n., 2003, 192 p.

9. Денчук Е. Конституционный строй Республики Молдова и Украины (сравнительно-правовой анализ). Chișinău: S.n., 2005, 302 p.

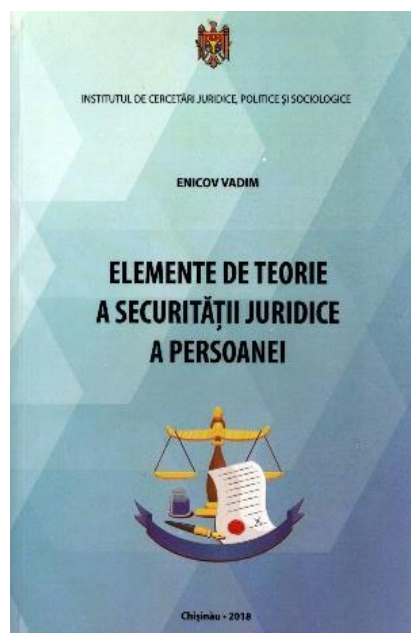
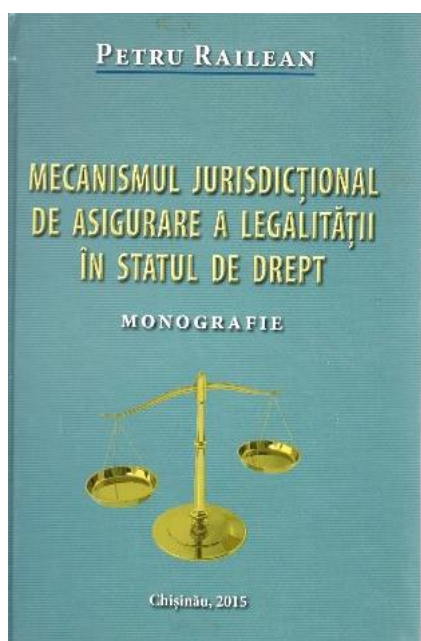
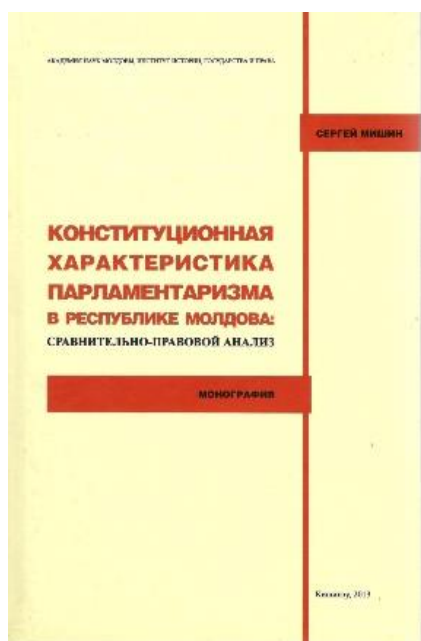
10. Corcenco A. Răspunderea minorilor pentru săvârșirea contravențiilor administrative. Rezina: S.n., 2005, 142 p.

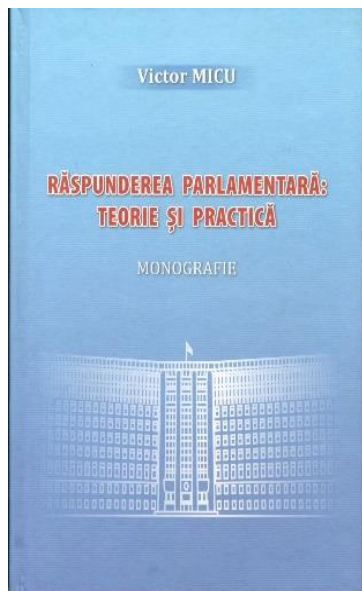
11. Costachi Gh., Hlipcă P. Organizarea și funcționarea puterii în statul de drept. Brașov: Tipografia Universității Transilvania, 2010, 623 p.

12. Costachi Gh., Hlipcă P. Organizarea și funcționarea puterii în statul de drept. Ediția a II-a. Chișinău: S.n., 2011, 664 p.

13. Костаки Г., Новрузов В. Демократические преобразования общества и власти в переходном периоде. Chișinău: S.n., 2011, 392 p.

14. Мишин С. Конституционная характеристика парламентаризма в Республике Молдова – сравнительно-правовой анализ. Кишинев: С.п., 2013, 252 p.

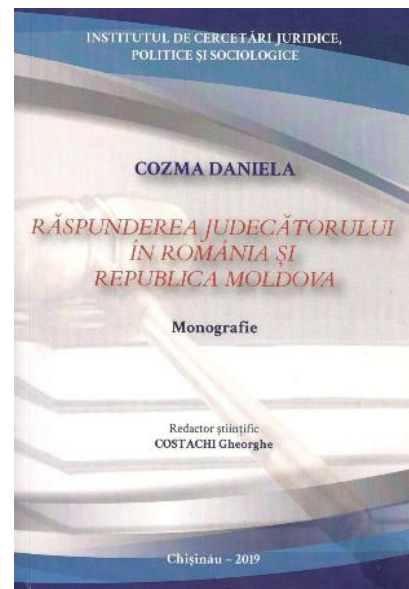

15. Railean P. *Mecanismul jurisdicțional de asigurare a legalității în statul de drept*. Chișinău: S.n., 2015, 600 p.

16. Micu V. *Răspunderea parlamentară: teorie și practică*. Chișinău: S.n., 2017, 304 p.

17. Enicov V. *Elemente de teorie a securității juridice a persoanei*. Chișinău: S.n., 2018, 264p.

18. Cozma D. *Răspunderea ju-*

decătorului în România și Republica Moldova. Chișinău: S.n., 2019, 488 p.

În fond, atât în tezele de doctor și doctor habilitat realizate, cât și în monografiile publicate, discipolii profesorului Gheorghe Costachi au căutat să preia cu fidelitate ideile distinsului lor dascăl pentru a le dezvolta și argumenta actualitatea și valoarea deosebită pentru teoria și practica edificării statului de drept în Republica Moldova.

Rezultatele incontestabile obținute de discipolii dlui profesor, ca membri ai Școlii sale Științifice, au fost înalt apreciate și aprobate de diferite comunități științifice în cadrul conferințelor științifice naționale și internaționale. Mai mult, acestea sunt destul de elocvente pentru recunoașterea acestei școli vis-à-vis de alte școli științifice, atribuind dlui profesor Gheorghe Costachi locul de întemeietor, manager și promotor fidel.

Astfel, grație capacităților sale excepționale de a forma un colectiv, ai cărui membri să aibă aceleași concepții, viziuni, fiind hotărât în acțiuni, profesorul Gheorghe Costachi îi atrage tot mai energic pe colegii săi, pe doctoranzi, pe competitori în activitatea de cercetare a problemelor ce țin de edificarea statului de drept, fapt atestat cu claritate de tematica tezelor de doctorat, inclusiv, în curs de elaborare.

În general, activitatea profesorului Gheorghe Costachi în sfera pregătirii cadrelor științifice de calificare înaltă, care continuă cu succes și astăzi, a făcut posibilă reliefaarea unor calități deosebite de organizator, conducător și dascăl, destul de înalt apreciate de colegi și discipoli. Anume aceste calități, precum și talentul său de savant, i-au permis să fondeze și să conducă o Școală Științifică originală în domeniul dreptului, prin care domnia sa a reușit să fundamenteze științific și să dezvolte importante idei și concepții ce au format fundamentul teoretic necesar pentru edificarea statului de drept în Republica Moldova.

Discipolii profesorului Gheorghe Costachi, membri ai Școlii Științifice „Teoria și practica edificării statului de drept”

SULTANOV Rahim doctor în drept, 2014 (Azerbaidjan)	ARSENI Alexandru doctor habilitat în drept, 2015	UNGUREANU Ciprian doctor în drept, 2015 (România)	PÎNZARU Tudor doctor în drept, 2015	IACUB Irina doctor în drept, 2007
CUȘNIR Valeriu doctor în drept, 1998	GUCEAC Ion doctor habilitat în drept, 2003	RAILEAN Petru doctor în drept, 2014	DENCIUC Eugenia doctor în drept, 2005 (Ucraina)	BAȚALAI Igor doctor în drept, 2011
MIȘIN Vadim doctor în drept, 2003	NOVRUZOV Vugar doctor în drept, 2009 (Azerbaidjan)		BANTUȘ Larisa doctor în drept, 2003	BANTUȘ Anatolie doctor în drept, 1999
KUCIUK Valeriu doctor în drept, 2013	ȘTERBEȚ Valeria doctor în drept, 2003	CORCENCO Aliona doctor în drept, 2005	ZAHARIA Procopie doctor în drept, 2000	
COBÎȘNEAN Vasile doctor în drept, 1999	URSU Nicolae doctor în drept, 2002	GHEORGHE COSTACHI DOCTOR HABILITAT ÎN DREPT, PROFESOR UNIVERSITAR, FONDATORUL ȘCOLII	CHETRUȘ Ulian doctor în drept, 2013	BANTUȘ Igor doctor în drept, 2002
ȚÎMBALIUC Valentin doctor în drept, 2001	DIACONESCU Marius-Bogdan doctor în drept, 2000 (România)	GURIȚANU Valentin doctor în drept, 2000	MIȘIN Serghei doctor în drept, 2013	
BAURCIULU Afanasie doctor în drept, 2002	MUNTEAN Iulian doctor în drept, 2009	SIREȚEANU Ion doctor în drept, 2001	TOMA Toader doctor în drept, 2005 (România)	CUȘMIR Marcel doctor în drept, 2001
POTÎNGĂ Alexei doctor în drept, 2003	CUȘMIR Vitalie doctor în drept, 2001	KAZMALÎ Ion doctor în drept, 2001	HLIPCĂ Petru doctor în drept, 2010 (România)	DRILEA Marian doctor în drept, 2010 (România)
COSTACHE Gheorghe doctor în drept, 2000 (România)	GRĂDINARU Nicolae doctor în drept, 1999 (România)	ARNĂUȚ Veronica doctor în drept, 2020	COZMA Daniela doctor în drept, 2021 (România)	MICU Victor doctor în drept, 2021

APRECIEREA MERITELOR ȘI A REZULTATELOR OBȚINUTE

Activitatea multiaspectuală, științifică și pedagogică a profesorului Gheorghe Costachi a fost înalt apreciată de comunitatea științifică atât din țară, cât și de peste hotarele ei. Pentru aportul inestimabil în dezvoltarea științei juridice și pe tărâmul pregătirii cadrelor de înaltă calificare, profesorului Gheorghe Costachi i s-au decernat de-a lungul timpului:

– *În plan intern:* **Diploma de Onoare** a Comisiei Superioare de Atestare a Republicii Moldova (2001); **Diploma de Recunoștință** a Academiei de Științe a Moldovei (2004); **Diploma de Merit** a Academiei de Științe a Moldovei (2004); **Diploma de Merit** a Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică (2004); **Diploma de Merit** a Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare al Republicii Moldova (2006); **Diploma de Onoare** a Universității de Stat din Moldova (2006); **Diploma „Meritul Academic”** a Academiei de Științe a Moldovei (2009); **Diploma Academiei de Științe a Moldovei** pentru contribuție valoroasă în dezvoltarea științelor juridice și pregătirea cadrelor de înaltă calificare pe parcursul a peste 50 de ani (2011); **Premiul Academiei de Științe a Moldovei** pentru rezultatele excelente obținute în anul 2011 (2012); **Diploma Academiei de Științe a Moldovei** pentru merite deosebite în organizarea științei, efectuarea unor cercetări valoroase în domeniul jurisprudenței, pregătirea cadrelor de înaltă calificare (2014); **Diploma de Onoare a Academiei de Științe a Moldovei** pentru contribuții științifice la edificarea și consolidarea statului de drept (2016); **Diploma de Recunoștință a Consiliului Național de Atestare și Acreditare** pentru activitate prodigioasă și merite deosebite în domeniul dreptului (2016); **Diploma Institutului de creație legislativă „Lex Scripta”** (2016); **Diploma Redacției revistei „Legea și Viața”** (2016); **Diplomă de merit a Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare** pentru coordonarea științifică a tezei de doctor de excelență de gradul I „Procesul legislativ: reglementări naționale și aspecte de drept comparat”, autor Veronica Arnăuț (2020).

– *În plan internațional:* **Diploma de Recunoștință** a Academiei Mondiale a Păcii pentru susținerea idealurilor păcii (2005); **Diploma de Excelență** a Academiei Ecologice din România – pentru activitate proeminentă în dezvoltarea științei și colaborare fructuoasă (Iași, România, 2006); **Diploma de Onoare** a Institutului Afacerilor Internaționale din Paris (2006); **Diploma de Merit** a Universității Maritime din Odesa

(2006); **Diploma de Merit** a Institutului de Transport Maritim din Izmail, Ucraina (2006); **Diploma de Merit** a Institutului Nistean de Economie și Drept (2006).

În același timp, rezultatele activității dlui profesor au fost apreciate și prin conferirea următoarelor *titluri onorifice*: **Doctor Honoris Causa** al Institutului Nistean de Economie și Drept (2000); **Membriu titular (academician)** al Academiei de Științe ale Naturii din Federația Rusă (2001); **Doctor Honoris Causa** în științe umanistice al Academiei Internaționale de Științe Politice și Cultură pe lângă UNESCO (Paris, 2004); **Doctor de Onoare** al Academiei de Științe din Balcani „Denis Jersov” (Sofia, Bulgaria, 2005); „**Academician de Onoare**” al Institutului Nistean de Economie și Drept (2005); **Membriu de Onoare** al Academiei Naționale de Științe a Ucrainei (2006); **Doctor Honoris Causa** al Universității Ecologice „Dimitrie Cantemir” (Iași, România) (2006); **Doctor Honoris Causa** al Institutului de Antreprenoriat și Drept (Odesa, Ucraina) (2011); **Doctor Honoris Causa** al Academiei „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova (2011); **Profesor de onoare** al Institutului de Transport Maritim (Izmail, Ucraina) (2011); **Doctor Honoris Causa** al Universității Slavone (2016); **Doctor Honoris Causa** al Universității Perspectiva INT (2016).

Merită subliniat și faptul că profesorul Gheorghe Costachi a fost decorat:

– În plan intern cu: **Medalia „Veteran al Muncii”** (1992); **Medalia „Dimitrie Cantemir”** a Academiei de Științe a Moldovei (2006); **Crucea „Pentru Merit”** de clasa a II-a a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova (2006); **Crucea „Pentru Merit”** de clasa I a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova (2008); **Ordinul „Gloria Muncii”**, conferit prin Decretul nr. 119-VI din 3 mai 2011 semnat de Președintele Republicii Moldova (Brevetul nr. 2395 din 3 mai 2011); **Medalia „Binecredinciosul Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt”**, conferită de Mitropolitul Chișinăului și al Întregii Moldove în semn de recunoștință pentru activitatea sărguincioasă spre binele și întru mărirea Bisericii Ortodoxe din Moldova (Brevetul nr. 313 din 3 mai 2011) (2011); **Medalia „Veteran Emerit al MAI al RM”** (2011); **Ordinul „Binecredinciosul Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt”**, conferită de Mitropolitul Chișinăului și al Întregii Moldove în semn de recunoștință pentru activitatea sărguincioasă spre binele și întru mărirea Bisericii Ortodoxe din Moldova (din 3 mai 2016) (2016); **Medalia comemorativă „30 de ani ai Academiei „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne”** (2021).

– În plan internațional cu: **Ordinul „Cavaler al Științei și Artelor”** și cu **Medalia jubiliară de argint** a Academiei de Științe ale Naturii din Federația Rusă (2001); **Medalia de Aur** pentru Moldova pentru anul 2007 a Institutului Biografic din Statele Unite ale Americii (2007); **Medalia de Onoare „Milenium 2000”** a Institutului Biografic din

Statele Unite ale Americii (2008); **Ordinul „Crucea de Argint”** a Institutului Biografic American (2011); **Medalia Congresului Azerilor din Moldova „Azerbaidjan și Moldova 20 de ani de independență 1991-2011”** (2011); **Medalia de Aur** pentru Moldova pentru anul 2012 a Institutului Biografic American din SUA (2012).

Faptul că profesorul Gheorghe Costachi a fost ales **membru titular (academician)** a două academii prestigioase – Academia Internațională de Cadre de pe lângă UNESCO și Consiliul Europei (1998) și Academia de Științe ale Naturii din Federația Rusă (2001), precum și **membru de onoare** al Academiei de Științe a Ucrainei (2006) – este o dovadă în plus a valorii incontestabile a activității științifice a savantului pe parcursul a peste 45 de ani.

Munca asiduă depusă de dl profesor de-a lungul anilor a fost înalt apreciată de fostul președinte al Parlamentului Eugenia Ostapciuc, care a menționat că investigațiile științifice ale savantului Gheorghe Costachi constituie o bază solidă a cercetărilor ulterioare în acest domeniu și pot servi drept suport metodologic în munca de educare a tinerei generații în spiritul devotamentului față de statalitatea moldovenească.

În aceeași manieră s-a expus și dl Marian Lupu (fiind în postura de președinte al Parlamentului Republicii Moldova) care, cu ocazia jubileului de 65 de ani al profesorului (în 2006), a exprimat sincere mulțumiri „pentru aportul inestimabil în dezvoltarea științei juridice și pregătirea cadrelor în domeniul dreptului”.

Cu aceeași recunoștință, dl Marian Lupu a adresat un mesaj de felicitare și la jubileul de 70 de ani (în anul 2011), de astă dată conferindu-i în semn de înaltă apreciere **Ordinul „Gloria Muncii”**.

Cea mai recentă apreciere din partea statului a activității dlui profesor, desfășurate pe parcursul vieții sale, datează din anul 2020, când a fost decorat de către Președintele Republicii Moldova cu „**Ordinul de Onoare**” (prin Decretul nr. 1735 din 27.08.2020).

La fel, la nivel de stat, a fost apreciată în mod deosebit și activitatea dlui profesor în calitatea sa de conducător de doctorat, tezele elaborate și susținute

de către discipolii săi fiind recunoscute ca teze de excelență (nemijlocit de către Agenția Națională a Calității în Educație și Cercetare).

La fel, destul de înalt a fost apreciată activitatea profesorului și de către conducerea Academiei de Științe a Moldovei, fapt mărturisit de decorarea domniei sale cu cele mai înalte distincții ale acestui for științific (enumerare mai sus).

În acest sens, academicianul Alexandru Roșca a subliniat că lucrările științifice ale profesorului Gheorghe Costachi și eforturile depuse de el întru pregătirea noii generații de savanți contribuie la soluționarea problemelor teoretice și practice ce țin de edificarea statului de drept.

Dăruirea de sine depusă de dl profesor în actul de pregătire a cadrelor de înaltă calificare a fost apreciată la justa valoare și de către academicianul Boris Melnic, care a accentuat destul de just intuiția teoretică neordinară a savantului, gândirea lui analitică, bogata erudiție și statutul academic deosebit.

Desigur, merită toată aprecierea faptul că domnia sa este o personalitate dotată cu un profund simț de tutore științific, grație căruia, prin acțiuni concrete și eficiente, reușește să lase amprenta asupra cultivării și dezvoltării a numeroase promoții de juriști. Cu o deosebită atenție și abnegație știe să-i apropie, să-i asculte, să-i înțeleagă și să-i ajute pe studenți, masteranzi și doctoranzi, precum și pe cadrele didactice și practicieni, dornici de perfecționarea și dezvoltarea potențialului juridic sugerându-le sfaturi în vederea găsirii și aplicării unor soluții adecvate în orice împrejurare.

Incontestabil, direcția de cercetare științifică a problemelor ce vizează edificarea statului de drept în Republica Moldova și Școala Științifică creată în baza acesteia de profesorul Gheorghe Costachi, fiind general recunoscute în cercurile științifice juridice, prezintă o deosebită valoare, deoarece deschid noi căi de investigație a diverselor și multiplele aspecte ale actului de edificare a statului de drept, fapt ce pune în valoare și prestigiul fondatorului acestei direcții și instituții la nivelul comunității științifice mondiale. Numeroșii lui discipoli și aderenți la ideile sale sunt o dovadă a continuității științifice, care își găsește exprimare în urmarea tradițiilor și principiilor înaintate de savantul Gheorghe Costachi. Școala creată și condusă de domnia sa, impunătoare nu numai cantitativ, dar și calitativ, poate servi, cu adevărat, drept exemplu pentru crearea școlilor analogice și în alte ramuri ale științei din Republica Moldova.

UN BUN SOȚ, PĂRINTE, GOSPODAR ȘI CREȘTIN

Înainte de a fi un om al științei, un bun organizator și dascăl, trebuie apreciat în mod deosebit faptul că dl profesor rămâne a fi, mai întâi de toate, un bun soț și părinte.

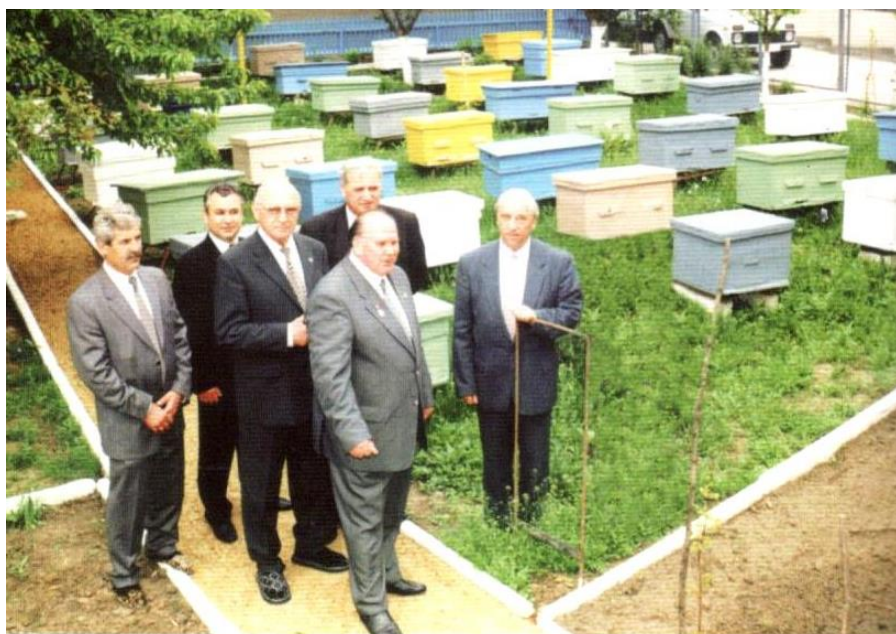
De aproximativ 41 de ani, cu o deosebită afecțiune și grijă se află alături de scumpa sa soție Zinaida Costachi (Calin), față de care nutrește o profundă dragoste, respect și recunoștință. Grație calităților remarcabile ale ambilor soți, împreună au reușit să formeze și să mențină o familie plină de armonie, stimă reciprocă, înțelegere, pace și lumină.

În calitate de părinte, dl profesor a crescut și a educat un fecior – Serghei, căruia i-a oferit o instruire aleasă, inspirându-i dragostea față de muncă, patrie și știință.

Având ca principiu de viață sloganul „*De economisit pe copii nu se poate, deoa-rece, când veți fi bătrân și bolnav, ei vor economisi pe dvs.*”, dl profesor a contribuit substanțial la formarea profesională a feciorului, acesta absolvind cu succes două instituții superioare de învățământ: Institutul Politehnic (în anul 1985) și Facultatea de Drept a Institutului Nistean de Economie și Drept din mun. Bălți (în anul 2000).

Urmând calea tatălui său și sub îndrumarea sa înțeleaptă, fiul Serghei mai mult de 25 de ani cu dăruire de sine, credință și deosebită responsabilitate a activat în cadrul organelor afacerilor interne (obținând înaltul grad de colonel de poliție), aducându-și contribuția la apărarea drepturilor și libertăților omului, la asigurarea ordinii publice în societate.

În același timp, este de remarcat și viul interes față de știință pe care l-a moștenit de la distinsul său părinte, grație căruia în anul 2006 susține cu succes teza de doctor în drept, iar ulterior editează o monografie și publică peste 30 de lucrări științifice.

La vremea sa, însă dl profesor nu a avut parte de o asemenea susținere din partea părinților. Venind pe lume într-o familie de țărani, săracă și numeroasă, a fost crescut și educat doar de mamă, tatăl său decedând la sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial. În pofida acestui fapt,

totuși, domnia sa a reușit să treacă cu curaj prin școala vieții și să devină un adevărat om și personalitate, să atingă cele mai înalte culmi ale virtuții și omeniei.

Acest fapt însă nu l-a împiedicat să păstreze în inima și sufletul său dragostea față de pământ și față de munca de țăran. Cu toate că activitatea științifică și cea de dascăl îi ia o mare parte din timp și energie, domnia sa totuși reușește să îngrijească de o impunătoare gospodărie aflată în jurul casei și în suburbia Chișinăului. Totodată, mai mult de 30 de ani a îngrijit personal cu dăruire de sine peste 100 stupi de albine, manifestând astfel capacități deosebite de apicultor și producător de miere naturală.

Este de remarcant, în același timp, că din tot ceea ce obține în gospodăria sa (brânză, ouă, miere), dl profesor nu caută să obțină profit material, ci face acte de binefacere pentru toți cei din jurul său, prieteni și apropiați, pentru persoane străine care au nevoie de ajutor, fiind susținut enorm de către înțelegătoarea sa soție și fecior.

Această calitate morală și spirituală a personalității sale își are obârșia în faptul că de mic copil a trăit alături de Biserică, fiind destul de frecvent prezent la sfintele liturghii, care i-au marcat în profunzime dragostea și credința în Dumnezeu. Respectiv, domnia sa, urmând îndemnul inimii și a conștiinței de adevărat creștin, adeseori este preocupat de grija față de copiii orfani și cu dizabilități, față de persoanele aflate în dificultate, fiind întotdeauna predispus să le ofere o mână de ajutor.

Totodată, dl profesor este ctitor la două Biserici din municipiul Chișinău (*Biserica Nașterii Maicii Domnului*, sectorul Ciocana, și *Biserica Învierea Domnului*, sectorul Rîșcani), contribuind considerabil și la construcția Bisericii de la Mănăstirea din Răciula.

Toate aceste momente mărturisesc destul de elocvent faptul că domnia sa este un neobosit promotor al adevăratelor valori morale și spirituale, fiind un exemplu demn de urmat pentru toți contemporanii săi.

Credem că, datorită calităților sale morale și spirituale, a faptelor bune făcute din suflet, Dumnezeu îl miluiește cu sănătate și putere, astăzi fiind greu de crezut că împlinește frumoasa vârstă de 80 de ani.

Desigur, din tot ceea ce face dl profesor își are începutul deosebita dragoste de viață, sănătatea sufletului și a trupului, energia pentru noi realizări și longevitatea, pe care și-o dorește nespus de mult domnia sa. După cum susține însuși profesorul, numai munca desfășurată cu fiecare

discipol al său îi prelungește viața cu câte un an, de aceea și în continuare va depune suflet și dragoste în tot ceea ce va face, va căuta să se dedice în totalitate pentru cei dragi, apropiați și cei care au nevoie de ajutor și susținere.

Partea a II-a

CRÂMPEIE DIN OMAGIILE ADUSE ÎN TIMP PROFESORULUI GHEORGHE COSTACHI

LA MULȚI ANI, STIMATE PROFESOR!

Grație calităților sale personale și responsabilității cu care a activat, a reușit să avanseze de la cel mai de jos nivel spre cele mai înalte culmi pentru un om de știință.

Pe parcursul întregii sale vieți dumnealui s-a străduit să facă numai fapte bune. A depus și continuă să depună o muncă enormă pentru dezvoltarea *teoriei statului de drept*, fondând și dirijând în acest scop cu o adevărată Școală Științifică, incomparabilă și irepetabilă. Sunt onorat că am fost primul membru al acestei școli și am stat astfel la temelia fondării ei, fiind și primul discipol al profesorului Gheorghe Costachi. *La mulți ani să ne trăiți!*

Discipolul Domniei Voastre,
Valeriu CUȘNIR, doctor habilitat în drept, profesor universitar,
Director al Institutului de Cercetări Juridice și Politice al AȘM

PROFESORUL GHEORGHE COSTACHI – SAVANT ȘI MENTOR ÎN PERMANENTĂ ASCENSIUNE

Recitind omagiul meu adus cu ocazia consemnării a 70 de ani din ziua nașterii dlui profesor, cu scurgerea timpului mă conving în justetea concluziilor privind contribuția substanțială a domniei sale la dezvoltarea științei juridice din Republica Moldova și la sporirea potențialului științific al juriștilor din țară și nu numai.

Între timp, neobositul savant a reușit să-și completeze opera științifică cu o monografie deosebit de valoroasă și cu zeci de articole științifice în care a rămas fidel problematicii statului de drept.

Nu mai puțin important este că în cei 5 ani scurși pe neobservate, domnia sa a reușit să-și mărească componenta Școlii Științifice, moment ce reliefează și mai mult puternica dumisale personalitate, inepuizabila sa energie creatoare și putere de muncă, vocația aleasă de savant, organizator și dascăl.

Sunt rezultate ce nu stau în puterea oricui, or altfel spus nu oricine se poate remarca cu asemenea realizări. De aceea ne bucură foarte mult să asistăm la încheierea unei etape importante din viața savantului, după care va începe cu siguranță o alta la fel de semnificativă, la fel de prodigioasă și uimitoare. *La mulți ani și multă sănătate, dle profesor!*

Gheorghe DUCA, academician, Președintele Academiei de Științe a Moldovei

PENTRU UN OM TRIMIS DE DUMNEZEU

Profesorul Gheorghe Costache face parte din pleiada dascălilor care au contribuit substanțial la formarea mea intelectuală. Mă simt deosebit de onorat că îl cunosc și colaborez cu domnia sa.

Am apreciat întotdeauna abilitatea sa de a explica și argumenta, puterea sa de convingere, cum rar poate fi întâlnită. Deosebit de prețioase sunt observațiile sale legate de perspectivele de cercetare a dreptului și de interpretare a fenomenelor de democratizare a societății, de consolidare a suveranității de stat, de funcționare eficientă a Constituției și formare a societății civile.

Țin să-mi exprim respectul și admirația pentru profesionalismul și abnegația de care a dat și continuă să dea dovadă domnia sa în cercetarea dreptului. Este un om de o forță intelectuală deosebită. Lucrările domniei sale servesc ca importante surse de informare pentru toți cei interesați de domeniul dreptului, dar și importante surse științifice pentru cercetătorii dreptului. Sunt lucrări de referință practic pentru orice studiu științific în domeniu. Prin aceasta s-a impus ca un savant de mare valoare științifică, pe care am deosebita onoare și plăcere să-l cunosc.

Nu mai puțin relevantă este și contribuția domniei sale la formarea cadrelor de juriști de înaltă calificare. În mai puțin de 20 de ani domnia sa a reușit să formeze o solidă Școală Științifică, una din misiunile căreia este de a descoperi talente și a stimula tinerii cercetători să realizeze performanțe profesionale și științifice. *Sănătate durabilă și mulți ani înainte!*

Ion PĂDURARU, ex-ministru al Justiției,

Secretar general al Aparatului Președintelui Republicii Moldova

HĂRNICIA ȘI CONSACRAREA PROFESORULUI GHEORGHE COSTACHI PE TĂRÂMUL ȘTIINȚEI JURIDICE ÎN MAI BINE DE 50 ANI

Comunitatea academică din țară și de peste hotare îl apreciază pe dl Gheorghe Costachi ca pe un promotor redevabil al obiectivelor de formare a unui potențial uman pe potriva timpurilor ale țării.

Drept mărturie a afirmării plenare a profesorului Gheorghe Costachi pe această dimensiune de activitate vom menționa că este primul în țară care a reușit să pregătească un număr impunător de discipoli și doctoranzi. Rămâne să ne așteptăm la următorul jubileu cu un număr de discipoli demn de cartea recordurilor. Cu toții s-au manifestat deosebit de responsabil și continuă să dea dovadă de capacități de cercetători științifici și de buni practicieni în diferite instituții ale statului.

Astfel se poate constata că omagiatul a fondat și conduce poate că cea mai mare Școală Științifică din domeniul dreptului din țara noastră, ceea ce îl face cunoscut și recunoscut nu doar în comunitatea științifică de la noi, dar și din alte state. Discipolii domniei sale sunt cetățeni ai Moldovei, României, Ucrainei și Republicii Azerbaidjan.

Școala Științifică a profesorului Gheorghe Costachi a adus o contribuție substanțială la dezvoltarea teoriei statului de drept și altor compartimente ale științelor juridice din Republica Moldova, și nu numai, dacă ținem cont și de componenta de peste hotarele țării a discipolilor.

La acest ceas bilanțier, ținând cont de autoritatea publică centrală, pe care o reprezintă - Consiliul Național de Acreditare și Atestare al Republicii Moldova, nu pot trece cu vederea și implicarea profesorului Gheorghe Costachi în sistemul național de atestare a cadrelor. El a fost un sprijin juridic al primului președinte al Comisiei Superioare de Atestare a Republicii Moldova – academicianul Boris Melnic – la punerea fundamentului instituției, care azi este Consiliul Național de Acreditare și Atestare. Pe parcursul a aproape 25 ani de funcționare a CNAA omagiatul a fost implicat permanent ca verigă importantă în rețeaua structurilor de atestare ale CNAA.

La finele anilor 90, a devenit primul Președinte al Consiliului Științific Specializat pentru susținerea tezelor de doctorat în domeniul dreptului, în cadrul unei instituții de învățământ superior private (Universitatea Liberă Internațională din Moldova), în cadrul căruia au susținut tezele de doctor în drept circa 50 de persoane, dintre care cetățeni ai Republicii Moldova, României, Ucrainei, Vietnam, Iemen etc. Urmează apoi punerea pe picioare a primului Consiliu Științific Specializat în domeniul științelor juridice din cadrul Institutului de Filozofie, Sociologie și

Drept al Academiei de Științe a Moldovei, fiind președinte al acestuia până în anul 2011. După reorganizarea modului de formare a Consiliilor Științifice Specializate de către CNAA, din anul 2011 și până în prezent, este președinte al Seminarului Științific de Profil de pe lângă Institutul de Cercetări Juridice și Politice al Academiei de Științe a Moldovei, la specialitatea Drept public.

În toți acești ani, în Consiliile Științifice Specializate, în Seminarul Științific de Profil, dirijate de profesorul Gheorghe Costachi au susținut tezele de doctor și doctor habilitat în drept peste 200 de doctoranzi și competitori. Cu certitudine avem încă un argument ponderabil al hărniciei și consacrării omagiatului. *La mulți ani, cu sănătate!*

Valeriu CANȚER, academician,
președintele Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare al RM

ВИДНЫЙ УЧЕНЫЙ И ПРЕКРАСНЫЙ ЧЕЛОВЕК

75-летие видного ученого правоведа, доктора хабилитат права, профессора Георгия Игнатьевича Костаки является важным событием в научной жизни молдавского общества и не только. Его трудовая и научная деятельность вызывает у всех чувства глубокого уважения, как к человеку, преданного своему делу, посвятившему практически всю жизнь служению праву и науке.

Неоценим его вклад в развитие правовой науки Республики Молдова. Он является автором многочисленных монографий и научных статей и докладов опубликованных на страницах научных журналов и изданных материалов научно-практических конференций, как национальных, так и международных. Актуальность исследований профессора Костаки обусловила интерес к ним у всех, кто изучает право, а также у тех, кто это право применяет на практике.

Заслуги профессора Костаки справедливо были оценены многими научными учреждениями России, США, Румынии, Украины, Франции, а также Молдовы.

Практически невозможно оценить результаты работы, проведенной профессором Георге Костаки по подготовке научных кадров, как для Молдовы, так и для других государств. В связи с этим, от имени Посольства Азербайджанской Республики в Республике Молдова выражаю Вам, уважаемый Георгий Игнатьевич, глубокую благодарность за неоценимый труд и активное участие в подготовке для нашей страны (как в качестве научного руководителя, так и в качестве председателя Специализированного совета) трех докторов

права, из которых один - доктор хабилитат права. Ваши ученики искренне называют Вас «Уважаемый Аксаккал». Я полностью с ними согласен и считаю, что этого вы вполне заслуживаете.

Уверен, что Ваши ученики и те, кто защитили свои диссертации в профильных семинарах и в Специализированных научных советах под Вашим руководством в качестве председателя, никогда не забудут ваш огромный труд, ваше отцовское отношение к ним.

Нам представляется, что уже давно назрела необходимость профессору Костаки совершить визит в Азербайджан, встретится с видными азербайджанскими учеными-правоведами, и обменяться с ними своим богатым опытом в деле подготовки кадров высшей квалификации. Уверен, что такой обмен опытом послужит дальнейшему укреплению отношений между нашими странами, и сотрудничеству в сфере науки и права.

С Юбилеем Вас, уважаемый профессор, желаем здоровья, счастья, новых творческих успехов во благо прекрасного народа – народа Молдовы.

Намиг АЛИЕВ, Чрезвычайный и Полномочный Посол
Азербайджанской Республики в Республике Молдова,
доктор юридических наук, профессор

LA MULȚI ANI, MAESTRE!

Fiind demn de un deosebit respect și înaltă considerațiune, ne mândrim cu Dumneavoastră, întrucât întruchipați un savant ilustru, un conducător iscusit, un pedagog talentat și o persoană înzestrată cu cele mai înalte calități omenești.

Aportul Dumneavoastră la dezvoltarea științei dreptului în Republica Moldova este unul inegalabil și incomensurabil. Chiar dacă recunoașterea calităților Dvs. deosebite și a contribuțiilor științifice se reflectă pe plan național în mai multe distincții, titluri științifice academice, medalii, premii și diplome de onoare, consider că meritați cu mult mai mult.

Stimate Maestre, chiar dacă „anii care trec ne răpesc mereu câte ceva” (Horatius), nu trebuie să uităm că „tot ce avem e pieritor, afară de însușirile sufletului și a minții” (Ovidius). Iată de ce, un om are valoare doar dacă are un suflet mare și har de la Bunul Dumnezeu. Or, pe bună dreptate se spune că „Omul Sfințește Locul”, adevăr probat de Domnia Voastră într-o manieră absolută printr-o muncă și tenacitate impresionantă.

Cu siguranță, tot ce ați făurit o viață întreagă va rămâne să dăinuiască în timp, fie pe polițele marilor biblioteci, în experiența practicienilor, fie în amintirea și sufletul celor care vă cunosc și care s-au bucurat de contribuția adusă la formarea lor profesională.

Prin munca depusă și rezultatele obținute v-ați impus ca o adevărată Valoare în comunitatea academică, v-ați creat un Nume, care răsună în conștiința celor care vă cunosc ca un ecou al faptelor mărețe. Meritați din plin respectul tuturor, și nu doar, meritați recunoștință, care este memoria inimii. *La mulți ani, Maestre!*

Mihai MUNTEANU,

profesor universitar, Artist al poporului

PROFESORUL GHEORGHE COSTACHI –

SAVANT ȘI JURIST, LA 75 DE ANI

Profesorul Gheorghe Costachi face parte din pleiada personalităților ce au făurit și au trăit crearea statalității Republicii Moldova, ca apoi să-și racordeze întreaga sa existență idealurilor naționale, printre care formarea unui corp profesionist de funcționari publici ocupă locul de bază.

Un jurist cu o pregătire profesională de excepție, deosebit de tenace, cu o mare capacitate de muncă, calități prin care a impus respect colaboratorilor săi, domnul profesor Gheorghe Costachi dă mereu dovadă de o competență deosebită în profesie, promovând relații de conlucrare perfecte atât în calitate sa de șef în diferite funcții ocupate de-a lungul timpului, cât și în calitate de coleg.

De sub pana inspirată a dlui profesor Gheorghe Costachi trăiesc aievea în paginile volumurilor publicate, cu intensitatea eforturilor făcute și a pasiunii pentru drept, adevărurile științifice din domeniul jurisprudenței și al administrației publice.

Apreciem că lucrările Domniei sale, prin modul în care sunt gândite, concepute și prezentate, nu trebuie să lipsească de pe masa de lucru a tuturor funcționarilor publici din cadrul administrației publice centrale și locale, antrenați mereu în perfecționarea sa profesională continuă.

Prin bogăția de idei și viziuni, prin abordarea problematicilor ce vizează constituționalismul, teoria și practica administrației publice, lucrările dlui profesor depășesc granițele naționale și ar putea fi valorificate cu brio la nivel internațional, inclusiv la nivelul statelor membre ale Uniunii Europene, sens în care apreciem că s-ar impune traducerea lor sumară, cel puțin, într-o limbă de circulație internațională.

Înaltele sale calități profesionale sunt dublate de însușiri umane ieșite din comun, lăsând mereu o urmă neștersă în sufletele tuturor celor care l-au cunoscut.

OMUL Gheorghe Costachi este acea persoană, alături de care simți căldura casei părintești și o prezență vie sufletească. Îi place să fie sfătos, generos, în sensul că împărtășește mereu din experiența sa și celor cu care vine în contact, fără să aștepte ceva în schimb. Putem să ne mândrim cu faptul că ne-a acordat prietenia sa.

Îl prețuim pentru bunul simț și, totodată, pentru blândețea, cinstea și generozitatea sa. În relațiile cu colegii este conciliant, cinstit, sincer, corect, plăcut în discuții, chiar și în cele contradictorii, debordând de energie și entuziasm, plin de solitudine și înțelegere.

Pregătirea sa juridică profundă este dublată de o cultură generală largă, mult apreciată de toți cei din jurul Dânsului, fiind, totodată, și un desăvârșit familist, având o relație frumoasă și o iubire de o viață alături de soția sa – Doamna Zinaida Costachi.

S-a dovedit a fi un fin cunoscător al oamenilor cu valoare și cu caracter, reușind să selecteze o echipă de discipoli, convingându-i să se lanseze în domeniul căutărilor (adesea anevoioase) științifice, care a constituit pentru fiecare dintre ei o rampă de lansare într-o carieră juridică de succes. Dânsul încearcă mereu să-și conștientizeze discipolii, cu mândrie părintească că, prin cercetare în domeniul jurisprudenței, fiecare dintre ei și toți în echipă făuresc istorie.

Opera și viața profesorului sunt expresia fericită a unei personalități armonioase, în care sunt reunite credința în Dumnezeu, fidelitatea față de valorile culturii, consecvența în afirmarea principiilor, rigoarea și limpezimea raționamentului, obstinația neobosită în cercetarea dreptului și, nu în ultimul rând patriotismul.

Păstrând în suflet dragostea de neam și de meleagurile natale, refugiindu-se, de cele mai multe ori, în el însuși pentru a-și păstra integritatea morală, profesorul Gheorghe Costachi a oferit cele mai bune dovezi de slujire a Republicii Moldova: viața și opera.

Este un deschizător de drumuri, creator de istorie și nu spunem doar vorbe mari, ci este realitatea dovedită de fapte.

Oleg BALAN, doctor habilitat în drept, profesor universitar

Rector al Academiei de Administrare Publică

EVOLUȚIE MARCANTĂ ÎN ISTORIA STATULUI ȘI DREPTULUI MOLDAV

Aportul științific major al doctorului habilitat în drept, profesorului universitar Gheorghe Costachi în dezvoltarea statului și dreptului este incontestabil. Format la răspântia veacurilor, în perioadele de tranziție a sistemelor de orânduire politică și socială, Dumnealui a devenit o personalitate marcantă în domeniul științei juridice, un exemplu viu, demn de urmat pentru generațiile prezentului și ale viitorului. Energia creatoare, munca asiduă, talentul înnăscut l-au plasat pe jubiliar printre cei mai renumiți savanți autohtoni din domeniul dreptului.

Școala științifică a academicianului Gheorghe Costachi a formulat noi concepții privind edificarea statului de drept – Republica Moldova, a favorizat dezvoltarea și promovarea principiilor de democratizare a societății noastre, a educat numeroși discipoli – doctori și doctori habilitați în drept.

Lucrările științifice ale domniei sale au devenit izvoare importante pentru sistemul educațional și procesul didactic în majoritatea instituțiilor naționale superioare de învățământ juridic. Evoluția sa profesională și științifică a fost în permanentă ascensiune, constituind un aport valoros adus pentru binele țării. *Să vă aibă în pază Bunul Dumnezeu!*

Victor CATAN, general maior de poliție

Președintele Asociației Internaționale a Ofițerilor Organelor de Drept

LA MULȚI ANI, PENTRU UN DEOSEBIT OM DE ȘTIINȚĂ!

Vârsta de 75 de ani pentru un om al științei este asemuită pe bună dreptate unei toamne de aur, întrucât este o vârstă a înțelepciunii, adunată în decursul unei vieți.

Pentru comunitatea științifică din Republica Moldova și nu numai dl profesor Gheorghe Costachi este o personalitate deosebită, polivalentă, cu o bogată experiență practică, pedagogică, managerială și științifică. În aceste ipostaze, a adus un aport considerabil atât la dezvoltarea științei dreptului, cât și la perfecționarea învățământului juridic autohton.

S-a remarcat în acest context, printr-o prestație deosebită, nu numai la noi în țară, în calitate de comandant al Școlii de Miliție, lector în cadrul Universității de Stat din Moldova, prorector pe știință la Universitatea Liberă Internațională din

Moldova, profesor la Academia „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne, dar și dincolo de hotarele ei, în calitate de profesor la Institutul de Antreprenariat și Drept din Odessa și Institutul de Transport Maritim din Izmail, Ucraina.

Este unul din cei mai activi savanți de la noi, datorită cărora la începutul anilor 90 au fost puse bazele activității de pregătire a cadrelor de calificare înaltă în țara noastră și a principalei instituții competente în acest sens – Comisia Superioară de Atestare a Republicii Moldova, colaborând deosebit de activ în acest scop cu regretatul academician Boris Melnic – fost rector al Universității de Stat din Moldova. Mai mult, anume domniei sale îi revine meritul deosebit de a fi fondatorul și primul președinte al Consiliului Științific Specializat pentru pregătirea cadrelor de calificare înaltă în domeniul dreptului, în cadrul unei instituții de învățământ superior privată (ULIM). De asemenea, tot domnia sa a devenit și fondator al primului Consiliu Științific Specializat în domeniul științelor juridice din cadrul Academiei de Științe a Moldovei, fiind în același timp și președinte al acestuia până în anul 2011.

Pe parcursul anilor a demonstrat că este un savant muncitor, cinstit, responsabil și devotat. Cu o deosebită dăruire a reușit să se afirme ca un excelent făuritor de cadre de juriști de calificare înaltă.

Contribuția și rezultatele obținute de către dl profesor pe parcursul vieții, până în acest ceas aniversar, sunt un motiv de mândrie nu doar pentru comunitatea științifică, dar și pentru întreaga societate. Vă apreciem mult, domnule profesor, și vă asigurăm de înalta noastră considerațiune. *La mulți ani!*

Gheorghe CIOCANU, doctor habilitat în matematică, profesor universitar,
Rector al Universității de Stat din Moldova

**DOMNULUI PROFESOR GHEORGHE COSTACHI,
CU OCAZIA ANIVERSĂRII!**

Domnul Gheorghe Costachi este o personalitate remarcabilă în pleiada cetățenilor devotați Neamului, Țării, Profesiei, personalitate care și-a consacrat activitatea în consolidarea suveranității de stat, respectarea și realizarea Constituției Republicii Moldova, în garantarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei, în formarea unui regim politic democratic, asigurarea legalității și a ordinii de drept.

Înzestarat cu deosebite capacități științifice, analitice și de activitate practică a atins cele mai înalte și prestigioase rezultate în plan profesional și în plan de statut social.

Savant și pedagog talentat, formator și conducător de școală academică în domeniul Dreptului, funcționar public de înalt rang al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova în decursul întregii activități a manifestat responsabilitate, fermitate, consecvență. Este Om cu înalte principii de conduită: obiectivitate și punctualitate.

În semn de recunoaștere a meritelor în domeniul științei și în domeniul învățământului superior, Senatul Universității Perspectiva-INT a decis acordarea domnului Profesor Gheorghe Costachi a Titlului Onorific - **Doctor Honoris Causa**.

Cu respect și considerațiune, mulți ani înainte în transpunerea în practică a reformei sistemului de drept și consolidarea statului de drept – Republica Moldova.

Rodica ODINEȚ, doctor în drept, conferențiar universitar,
Rector al Universității Perspectiva-INT

JUBILEUL UNUI IREPETABIL OM AL ȘTIINȚEI

Privind în ansamblu, este greu de evaluat la moment valoarea rezultatelor obținute de dl profesor, dar nici nu se poate admite ca doar posteritatea să se expună în acest sens. Consider că este și de datoria contemporanilor de a aprecia la justa valoare tot ce a făcut dl profesor pentru comunitatea științifică și societatea noastră.

Cu certitudine, obținerea unor asemenea performanțe s-a datorat unei munci asidue și fără preget, dar și unui Har Dumnezeiesc, cu care este înzestrat dl profesor. Calitățile sale morale, omenia și bunăvoința pe care o manifestă față de toți, au devenit cunoscute și apreciate nu doar de cei apropiați domniei sale, dar și de colegi, discipoli, doctoranzi, funcționari publici etc. *La mulți ani să ne trăiți! La mai mult și la mai mare!*

Victor MORARU, doctor habilitat în științe politice, profesor universitar, coordonator al Secției Științe Sociale și Economice a Academiei de Științe a Moldovei, consultant științific al Institutului de Cercetări Juridice și Politice al

AȘM

UN ADEVĂRAT APĂRĂTOR AL ORDINII DE DREPT

Domnul Gheorghe Costachi face parte din pleiada oamenilor devotați neamului, adevărului și dreptății, cu deplină dăruire cauzei, cum rar se mai întâlnesc în ziua de astăzi.

Carierea sa profesională a început-o cu mulți ani în urmă în organele procuraturii și ale afacerilor interne, manifestând calități manageriale accentuate, cunoștințe și abilități deosebite, profesionalism și dârzenie remarcabile.

Întotdeauna s-a remarcat prin rigoare și punctualitate, capacitate de adaptare, dublate de o mare dorință de muncă.

Chiar dacă anii consacrați administrării în domeniul asigurării ordinii de drept nu au fost deloc simpli, omenia și calitățile morale au prevalat în toate încercările din calea vieții.

Fiind un om de o vastă cultură, nu numai juridică, dar și socio-politică, Domnia sa a slujit și continuă să slujească Poporului, fiind recunoscut, bine meritat, ca un adevărat *Ostaș al ordinii de drept*.

Ostaș a rămas a fi și după ce a plecat din organele afacerilor interne, deoarece deja cu condeiul său trasează căi și soluții pentru asigurarea ordinii de drept, avertizează asupra amenințărilor ce planează asupra acesteia și inspiră alți „ostași” să se avânte „în lupta pentru dreptate”.

Vă asigurăm că sunteți un exemplu demn de urmat, în calitate de făuritor al unei opere juridice de neprețuit, de cercetător științific talentat, de îndrumător generos și inimos a mai multor generații de savanți în domeniul dreptului și de un adevărat apărător al ordinii de drept.

La mulți ani să ne trăiți!

Valerii BALABAN,
ex-procuror general al Republicii Moldova

O VIAȚĂ ÎMPLINITĂ ÎN RITMUL FERICIT AL INIMII

*„Sănătatea în viața omului este cea mai importantă.
Numai dacă ești sănătos le poți face pe toate”.*

Pentru cei care sunt sănătoși, acestea sunt poate cuvinte banale. Pentru cei însă încercați de viață, sunt o speranță și o credință.

Viața crunt l-a încercat și pe jubiliarul acestei primăveri – profesorul Gheorghe Costachi, însă cu ajutorul Bunului Dumnezeu și a unor buni specialiști în medicină, domnia sa a învins.

Ne bucurăm mult că ne-a reușit acest lucru, întrucât după cum se vede, domnul profesor nu doar „multe a făcut”, dar „și mai multe are de făcut”.

Ne-a reușit complicata intervenție chirurgicală și datorită faptului că dl Gheorghe Costachi este o persoană puternică, încrezută în sine, cu o neclintită credință în faptul că omul singur este făuritorul destinului său.

Dorința de viață și nenumăratele planuri și proiecte pentru viitor ale domniei sale, practic ne-au inspirat și ne-au determinat succesul.

La mulți ani fericiți, stimate profesor! Și fie ca ritmul normal al inimii Dumneavoastră să vă ajute să sărbătoriți și cei 117 ani pe care îi doriți atât de mult. Sperăm mult să ajungem să vă felicităm și cu acest mult așteptat jubileu.

Aurel GROSU,

doctor habilitat în medicină, profesor universitar

CONFIDENȚELE UNUI SOROCEAN DESPRE ALT SOROCEAN – OM DEOSEBIT

Pe parcursul vieții mele suficient de lungi, deja peste 80 de ani, am avut ocazii să întâlnesc mai mulți oameni buni decât răi, care multe mi-au lăsat în memorie diferite fapte bune. Unul dintre aceștia este și Gheorghe Costachi, originar, ca și mine, de pe meleagurile Sorociei, despre câmpiile și oamenii cărora atât de dulce a scris marele Mihail Sadoveanu.

Despre frumosul Om Gheorghe Costachi, pot spune că mă impresionează prin faptele lui bune. Este în primul rând un om cum se cade, bun creștin, prietenos și foarte bun gospodar. Vai! Ce gospodărie unicală a creat în mahalaua Petricanilor, nu chiar departe de centrul capitalei noastre! O gospodărie a unui adevărat sorocean! Vă recomand s-o vizitați.

Dar Gheorghe Costachi este și un adevărat intelectual. Un talentat și drept jurist. Un creator. În primul rând, dânsul și-a creat propria personalitate. Numai prin trudă de zi cu zi. I-a creat și pe alții – numeroși doctori și doctori habilitați în drept. La Universitatea Liberă Internațională din Moldova a creat primul din Republica Moldova – Consiliu Științific pentru susținerea tezelor de doctorat în jurispru-

dență. La Academia de Științe a Moldovei a organizat sistemul de cercetări științifice fundamentale în domeniu. Prin muncă asiduă și cinstită a mai creat și alte lucruri frumoase și utile, de lungă durată. Astăzi să-i dorim să continue în același stil de viață!

Ion DEDIU, academician

**ȘCOALA VA FI ȘCOALĂ
CÂND OMUL VA FI OM ȘI STATUL VA FI STAT (MIHAI EMINESCU)**

Carierea profesională a profesorului Gheorghe Costachi este impresionantă. Sistemul educațional și academic actual al Republicii Moldova poartă amprenta distinsului savant, prin promovarea reformelor și teoriei statului de drept.

Priceperea și corectitudinea de care a dat mereu dovadă, puterea exemplului personal și simțul datoriei au jucat un rol esențial în afirmarea sa pe scena academică științifică, iar încrederea pe care a reușit să o câștige din partea propriilor colegi este confirmarea virtuozității sale.

Remarcabilul profesor Gheorghe Costachi – omul de știință care a contribuit la dezvoltarea științei juridice în țara noastră, are un merit deosebit și în materia pregătirii cadrelor științifice de înaltă calificare în domeniul dreptului.

Cu prilejul aniversării zilei Dumneavoastră de naștere, dle profesor, Vă adresez cele mai sincere felicitări și cordiale urări de bine. Cu această ocazie, primiți dovada înaltei mele aprecieri privind realizările Domniei voastre întru consolidarea tezaurului științific național, prin activitatea rodnică de investigații în domeniul științei dreptului, precum și a contribuției meritorie la formarea cadrelor naționale de profil.

Prin succesele remarcabile în plan național și internațional, reprezentați o veritabilă mândrie pentru patrimoniul intelectual al Republicii Moldova, un etalon al devotamentului și al profesionalismului pentru tânăra generație de savanți. Să ne trăiți, dle Profesor! „VIVAT, CRESCAT, FLOREAT”

Victor RUSU, doctor în drept, șef Direcția informațional-analitică
a Secretariatului Parlamentului Republicii Moldova

MULȚI ANI, MULTĂ SĂNĂTATE ȘI FERICIRE SĂ VĂ DEA DOMNUL!

Frate Gheorghe, privind la ceea ce sunteți și tot ceea ce faceți se poate spune că Dumnezeu va binecuvânta cu un har deosebit. Desigur, acesta nu v-a fost dat în zădar. Dumnezeu v-a dat mai mult – o misiune pe acest pământ.

Va trimis ca pe un înger pentru a aduce bucurie, fericire și împliniri sufletești copiilor bolnavi, orfani, tuturor celor care sunt mai necăjiți ca noi. Iată de ce nu putem să nu remarcăm că sunteți un creștin adevărat, un om mărinimos, milostiv și darnic, calități pe care le-ați confirmat și reconfirmat pe parcursul a mai mult de 15 ani de când vă cunoaștem.

Noi, slujitori ai bisericilor și mănăstirilor de care permanent aveți grijă părintească ne vom ruga Maicii Domnului să vă întărească trupește și sufletește pentru a continua ceea ce faceți cu atâta dragoste, să vă prelungească anii de viață plini de lumină și căldură.

Fie ca Maica Domnului să vă ajute să vă realizați planurile și gândurile bune, să vă dea putere să aveți grijă și în continuare de familie și de mult iubitul nepoțel. Să puteți să-l educați din fragedă copilărie ca pe un adevărat creștin, pentru ca astfel să fie vrednic să continue tot ce face bunelul său.

Sărbătorind astăzi împreună frumosul jubileu de 75 de ani, pot spune că în pofta anilor aveți un chip luminos și deosebit. Dumnezeu să vă miluiască și în continuare cu sănătate, putere și împliniri sufletești. Să aveți o viață plină de daruri dumnezeiești.

La mulți ani, frate Gheorghe, să ne trăiești!

Părintele Gheorghe, Biserica „Nașterea Maicii Domnului”

EXPONENT AL PROCESULUI DE DEZVOLTARE A STATULUI DE DREPT ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Activitatea savantului Gheorghe Costachi, doctor habilitat în drept, profesor universitar, prezintă un interes deosebit, întrucât este un exponent important al procesului complicat și controversat de dezvoltare a statului de drept în Republica Moldova. Este un nume bine cunoscut în cercurile academice și universitare, atât din Republica Moldova, cât și din România, Ucraina, Federația Rusă.

Perseverență și asiduitate, spirit inovator și dinamism, profesionalism și bunăvoință, modestie și înțelepciune – acestea sunt calitățile, pe care Domnia sa caută să le transmită neconținut discipolilor săi.

Pe parcursul anilor 1997-2015, 38 de discipoli ai prof. Gheorghe Costachi au susținut teze de doctor și doctor habilitat în drept. Sub acest aspect, putem afirma că Școala Științifică a dlui profesor evident și-a adus contribuția substanțială la edificarea statului de drept în Republica Moldova.

Societatea în ansamblul său, mediile academice și universitare, autoritățile statului au apreciat înalt activitatea managerială, educațională, științifică și administrativă, desfășurată de către profesorul Gheorghe Costachi în cei 60 de ani de activitate, inclusiv, 40 de ani dedicați științei.

Fiind o fire creativă și complexă, om de știință și cetățean, dl profesor a contribuit substanțial la dezvoltarea științei juridice, în special, a teoriei edificării statului de drept, precum și la pregătirea cadrelor de juriști de înaltă calificare. În acest sens, s-a remarcat doar prin fapte bune, profesionalism și pasiune în munca desfășurată, având un comportament exemplar ca om de știință, dascăl, prieten și coleg.

Cu prilejul aniversării celor 75 de ani, transmitem omagiului cele mai alese sentimente de apreciere și gânduri bune. Totodată, pentru merite deosebite în afirmarea și promovarea imaginii instituției și pregătirea cadrelor de înaltă calificare Senatul Universității Slavone, prin Decizia sa din 01 martie 2016, a decis să-i confere dlui profesor Gheorghe Costachi **Titlul de Doctor Honoris Causa** și a-l distinge cu „**Medalia jubiliară de 15 ani ai Universității Slavone**”.

Oleg BABENCO, doctor în filozofie, profesor universitar,
Președintele Consiliului de fondatori al Universității Slavone,
Petru CATAN, doctor habilitat în economie, profesor universitar,
prorector pe activitatea științifică în cadrul Universității Slavone

SĂ VĂ FIE DE BINE, FRATE GHEORGHE!

Cu ocazia celei de-a 75-a aniversări vă aducem, frate Gheorghe, cele mai sincere și calde urări de bine și sănătate. Fie ca această frumoasă zi să vă fie spre bucurie, deoarece vârsta pe care o împliniți este cu adevărat un inestimabil dar de la Bunul Dumnezeu.

Îi mulțumim Domnului că V-a binecuvântat cu viață lungă și senină, cu împliniri și realizări distinse, de care ne bucurăm astăzi împreună, că V-a înzestrat cu un har deosebit care v-a ajutat să atingeți cele mai înalte și prestigioase culmi în plan profesional, să vă realizați ca savant și dascăl.

În această zi importantă pentru Dumneavoastră am dori mult să vă aducem și sincere mulțumiri pentru tot ceea ce faceți ca un bun creștin. Suntem onorați și profund recunoscători pentru sprijinul acordat Sfintei Biserici „Învierea Domnului”.

Cu siguranță, prin acest ajutor, cât și prin multele fapte de binefacere și milostenie pe care neîncetat le faceți, prin iubirea față de aproapele Vă adunați o bogată și inestimabilă comoară în Ceruri și în viața veșnică.

Prețuindu-vă mult inima și sufletul de bun creștin, îl rugăm pe Bunul Dumnezeu să vă binecuvânteze cu ani de viață frumoasă, cu sănătate, putere și credință, pentru ca să pășiți și în continuare pe calea vieții luminat și păzit de iubirea și marea milă a Lui.

Fie ca Îngerul Păzitor să vă fie mereu aproape și să vă ajute să depășiți toate ispitele acestei lumi trecătoare.

Vă dorim ani mulți și frumoși, să continuați tot ceea ce ați început, să fiți un înger păzitor pentru mulți din cei ce așteaptă milă de la Domnul, căci anume prin Dvs Dumnezeu îi ajută și îi miluiește pe mulți din iubiții săi fii.

Dumnezeu să Vă fie lumină, Hristos – speranță și Duhul Sfânt – căldură.

Preoții Bisericii „Învierea Domnului” mun. Chișinău:

Protoierul Mitrofor Nicolae Tudoreanu, preotul Markel Tudoreanu,

Preotul Ioan Condur, Administrator Ecaterina Jordan,

Economul Bisericii Pavel Jordan

ÎN SEMN DE ÎNALTĂ APECIERE

Ziua de naștere poartă o semnificație și un rost aparte în viața fiecărui om, însă cea din anul acesta este cu totul deosebită, deoarece denotă că în urmă au rămas eforturi susținute în activitatea practică, științifică și didactico-științifică, soldate cu multe realizări importante.

Este de remarcat că pe parcursul mai multor ani, ați activat în organele de drept, contribuind la apărarea și restabilirea drepturilor încălcate, supraveghind și asigurând ordinea de drept. Probabil, de atunci s-a înfiripat gândul și tendința de a așterne totul pe hârtie, de a analiza faptele, fenomenele și de a propune soluții pentru problemele unei societăți aflate pe calea democratizării.

Experiența acumulată ca practician și-a pus astfel amprenta foarte bine pe opera științifică pe care ați creat-o cu atâta grijă și migală, iar greutățile care v-au încercat nemilos, v-au format caracterul și personalitatea. În pofida a tot și a

toate, ați rămas un Om cu înalte calități morale, cu un suflet bogat, deschis tuturor, cu o iubire și grijă nemărginită față de aproapele. Responsabilitatea și dăruirea cu care slujiți științei sunt demne de invidiat.

În acest moment aniversar, țin să exprim recunoștința și respectul meu deosebit, mult stimat dle profesor, pentru nobila activitate pe care o desfășurați și pentru sprijinul acordat nouă, discipolilor Domniei Voastre. *La mulți ani fericiți!*

Doctorandul Domniei Voastre,

Victor MICU, Președinte al Consiliului Superior al Magistraturii

SINCERE FELICITĂRI PENTRU UN DISTINS SAVANT AL COMUNITĂȚII NOASTRE ȘTIINȚIFICE

Anul acesta, în toiul Sfințelor Sărbători de Paști, avem fericita ocazie și deosebita plăcere de a Vă adresa, domnule doctor habilitat în drept, profesor universitar Gheorghe Costachi cele mai sincere și frumoase felicitări cu ocazia celor 75 de ani împliniți.

Pentru un savant, aceasta este o vârstă a înțelepciunii și maturității științifice. Întreaga comunitate științifică Vă tratează cu deosebit respect și înaltă considerație, întrucât întruchipați în sine un savant ilustru, un conducător iscusit, un pedagog talentat și, nu în ultimul rând, o persoană înzestrată cu cele mai înalte calități omenești.

Datorită calităților dumneavoastră intelectuale deosebite, ambiției sanatoase și potențialului nepuizabil de cercetător, care vă caracterizează, ați contribuit esențial la ridicarea nivelului științei autohtone despre Stat și Drept.

Merită apreciat faptul că în contextul unei perioade dificile din punct de vedere economic, politic și social prin care a trecut și continuă să treacă Republica Moldova, Dumneavoastră ați reușit să puneți o bază trainică unei Școli Științifice unanim recunoscute nu doar la noi în țară. Cu siguranță, ați reușit datorită personalității dumneavoastră puternice, a experienței și a forței de convingere.

Ați intuit foarte bine necesitatea concentrării eforturilor științifice a discipolilor dumneavoastră spre dezvoltarea teoriei statului de drept, astfel înregistrând un aport incontestabil la dezvoltarea multor ramuri de drept public.

Înalta calificare și rezultatele deosebite de valoroase obținute în domeniul studierii procesului de edificare a statului de drept, de dezvoltare a societății civile și a culturii juridice, de respectare a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, a problemelor administrației publice centrale și locale au fost înalt apreciate nu numai în țară, dar și peste hotarele ei.

Cu siguranță, personalitatea polivalentă și multilaterală a profesorului Gheorghe Costachi constituie un exemplu demn de urmat pentru savanții tineri, doctoranzi, studenți, pentru tânăra generație de juriști ai țării noastre. *La mulți ani să ne trăiți!*

Ion TIGHINEANU, academician,
Prim-vicepreședinte al Academiei de Științe a Moldovei

LA MULȚI ANI, DISTINSE COLEG!

Despre Gheorghe Costachi putem spune cu siguranță că el este un om de știință, este un savant, erudit, învățat, cărturar, un expert în dreptul constituțional și administrativ al Republicii Moldova.

Gheorghe Costachi este omul prietenos, înțelept, plin de energie și bun sfătuitor, model de dascăl, cercetător și neîntrecut organizator al studiilor de doctorat.

La împlinirea frumoasei vârste de 75 de ani ne oferă și nouă, oamenilor de știință, colegilor, prilejul deosebit de plăcut de a-i transmite urări cordiale de sănătate deplină, fericire, putere de creație, multe satisfacții și realizări științifice, noi și importante contribuții științifice afirmarea la noi cote valorice a spiritului său creator.

Vivat, Crescat, Floreat dle profesor Gheorghe Costachi!

Victor POPA, doctor habilitat în drept, profesor universitar
Judecător al Curții Constituționale a Republicii Moldova

UN OM AL ACȚIUNII LA UN POPAS ANIVERSAR

Ca mulți alții din generația Domniei sale, omagiatul a parcurs o cale a vieții marcată de caracteristicile controversate ale timpului de odinioară, printre cele edificatoare fiind râvna tineretului spre învățătură și afirmare pozitivă în viața obștească. Fiu de țăran, rămas din copilărie fără tată, dornic de cunoștințe și autocultivare, adolescentul și tânărul Gheorghe Costachi a sfidat și a învins cu dârzenie numeroasele dificultăți, îndeosebi de ordin material, absolvind școala primară, apoi cea superioară și aspirantura, ca în cele din urmă să devină candidat în științe (astăzi doctor) și primul moldovean doctor în științe juridice (astăzi doctor habilitat).

Dacă ne-am întreba în ce constau resorturile succeselor obținute de aniversarul nostru, răspunsul cel mai scurt și mai corect ar putea fi următorul: Gheorghe

Costachi este omul acțiunii. Anume sânguința este modul de existență și atributul său definitoriu, cea mai relevantă și cea mai constantă trăsătură caracteristică a sa. Acțiunea în cazul său este premeditată și are scop bine calculat. Dânsul nu face parte dintre cei care „mai întâi taie și pe urmă numără”. Mereu aflat în căutări de soluții eficiente, prea puțin timp îi rămâne pentru dezbateri sterile și preocupări neproductive. Nu suportă cazurile de indisciplină, tărăgănare și dezordine. Deși a crescut și s-a format în perioada sovietică, totuși i-a fost probabil strâmt în tiparele și limitele societății de atunci. Domnia sa este un exponent al zilelor noastre, în care inspirația, cutezanța, spiritul întreprinzător și insistența își aduc rezultatele scontate.

Dincolo de aceasta, prof. Gheorghe Costachi se distinge și printr-un șir de calități moral-spirituale puse la încercare și validate în relațiile sale cu cei din jur, îndeosebi în mijlocul colegilor de serviciu.

Ceea ce îl caracterizează mai mult sub acest aspect este omenia, generozitatea, bunătatea etc., de care dă dovadă chiar și în unele situații mai puțin convenabile pentru sine. Fiind pe măsură dur și intransigent, uneori totuși cedează pentru a salva o relație de prietenie, de colegialitate, sau pentru a scoate din derivă o cauză comună.

Printre aptitudinile care îi prefigurează chipul agreabil remarcăm, de asemenea, firea sa deschisă, sinceritatea prin care își exprimă direct, fără ocoluri părerea despre ceea ce îi intră în vizor și îl privește nemijlocit. Totodată nu ratează ocaziile să se arate destul de critic și față de el însăși. Comunicativ și fără aroganță, înzestrat cu spirit de observație și pătrundere psihologică, posedând o imaginație bogată, un limbaj pitoresc, ornamentat cu expresii plastice, cuvinte de haz – prof. Gheorghe Costachi se impune prin toate acestea ca un interlocutor plăcut care te bucură să întreții cu el o conversație.

Din cele spuse conchidem că Dl profesor Gheorghe Costachi este omul pe care îl stimăm, pe care dorim să-l avem mereu în rândurile noastre și căruia cu prilejul vârstei împlinite îi prezint acest mesaj de prețuire, însoțit de sincere urări de bine, sănătate, noi realizări și viață îndelungată alături de cei dragi. *La mulți ani!*

Alexandru ROȘCA, academician

O FRUMOASĂ VÂRSTĂ, UN IMPRESIONABIL BILANȚ

În această clipă jubiliară, în care se rotungesc 75 de ani de căutări și realizări științifice, se poate susține că dl profesor universitar, doctor habilitat în drept, cercetător științific principal la Institutul de Cercetări Juridice și Politice al Academiei de Științe a Moldovei, poate face un impresionabil bilanț al vieții sale trăită prin și pentru știință.

La moment, opera sa științifică cuprinde un număr impunător de lucrări științifice, fapt ce probează capacitatea sa deosebită de muncă și dăruire.

Toate aceste publicații vizează problematica edificării și consolidării statului de drept în Republica Moldova, căreia i-au fost dedicate și o serie de manifestări științifice, preponderent internaționale, care de asemenea au fost organizate de către neobositul profesor, materialele fiind publicate sub inedita sa redacție științifică.

Fiind unul dintre cei mai prestigioși constituționaliști din Republica Moldova, profesorul universitar Gheorghe Costachi este și un autentic formator și conducător de Școală academică în acest domeniu, sub îndrumarea Domniei sale obținând titlul de doctor și doctor habilitat în drept un număr enorm de doctoranzi și competitori atât din Republica Moldova, cât și din România, Ucraina, Republica Azerbaidjan etc.

Prin efortul depus și dăruirea de sine cu care a fondat și coordonează astăzi Școala sa Științifică, dl profesor și-a câștigat o deosebită reputație în lumea academică și o nemărginită recunoștință din partea celor cărora le-a influențat destinele și formarea profesională.

La mai mult și la mai mare! Fie ca Bunul Dumnezeu să vă ajute să vă completați bilanțul activității științifice și la vârsta de 80 de ani. Vom fi onorați să vă felicităm și în acele clipe.

Gheorghe RUSNAC, academician

К 75-ЛЕТИЮ КОСТАКИ ГЕОРГИЯ ИГНАТЬЕВИЧА

Я не поэт и не писатель.
А инженер, мой друг, читатель.
И если дальше ты прочтешь,
Поверь, шедевра не найдешь.
И ты прости меня за это,
Но я предупредил тебя об этом.

Если ты, в хорошую погоду, пешком выйдешь из г. Сорока, то через 60 минут окажешься в селе Рубленица. В этом селе, в семье отца Игната и мамы Хионии (в

переводе с греческого – Снежная) родился за полтора месяца до начала войны наш юбиляр Георгий Игнатьевич Костаки. Отец погиб в пламени огня войны.

И я пишу о том:

Как пятилетнего мальчишку,
Не прочитавшего еще и книжку,
Не пожалела ненавистная война.
Огнём военным обожгла.
Сожгла не только детские одежды.
Спалила детские надежды.
В душе оставив рваные рубцы.

Хиона осталась с пятью детьми на руках. Раз над страной распласталось большой несчастье, оно и пришло в семью к Хионе.

Хиона, оставшись одна,
Заботу о малых взвалив на себя.
Прикрыла детей материнским крылом.
Не раз приходилось бороться со злом.
Хиона растила детей с уважением,
Их души познали любовь и смирение.
Познали, что всё достается с трудом
Иначе не выстроишь жизненный дом.

Дорогой Георгий Игнатьевич! Поздравляю Вас с 75-летним Юбилеем. И пусть божья благодать всегда пребывает с вами.

Ваш сослуживец,
подполковник **Эдуард Михайлович ЛОБАСТОВ**

МНОГОУВАЖАЕМОМУ УЧИТЕЛЮ И НАСТАВНИКУ

75 лет со дня рождения и 40 лет научно-исследовательской, педагогической и общественной деятельности – это долгий творческий путь, который свидетельствует о природной одаренности юбиляра, трудолюбии, его силе духа и целеустремленности.

Несомненно, это долгий и нелёгкий путь. Чтобы его пройти, необходимы не только сильные человеческие качества, но и твердые жизненные устои. И мы можем с полной определённой сказать, что они присущи нашему юби-

ляру. Почти полвека жизни им отдано служению благородной миссии – подготовке специалистов для молодого молдавского государства, перестройке и реорганизации национальной правовой системы, укреплению авторитета юридической науки Молдовы.

Для каждого из нас, его учеников, и для меня, в частности, Георгий Игнатьевич – не просто научный руководитель. Это прежде всего наставник, учитель, жизненный ориентир. У нас на Востоке есть такое звание – Аксаккал. Народ им наделяет наиболее мудрых, почитаемых, авторитетных людей. Для меня Георгий Костаки – такой молдавский Аксаккал. Я глубоко почитаю его за присущие ему человеческие качества, за твердые моральные устои, за верность идеалам добра, справедливости, честности, порядочности, которым он учит каждого, кому посчастливилось общаться и работать с ним, учит не назиданиями, а своим жизненным примером.

Высокий профессионализм, неисчерпаемый творческий потенциал, порядочность, принципиальность, высокая организованность и самодисциплина, добросовестное отношение к своим обязанностям, чувство ответственности за порученное дело, доброжелательность, скромность, чуткость, щедрость души, разносторонние знания, высокая эрудиция, жизненная и профессиональная мудрость обеспечили профессору Георге Костаки авторитет научного работника и управленца, заслуженное уважение и любовь его коллег, друзей и учеников.

Его авторитет заслужен и благодаря самоотверженной работе в научном обосновании и продвижении социально-нравственных ценностей и интересов своей страны.

Важность проведенных исследований состоит, в первую очередь, в том, что они направлены на поиск более эффективных методов консолидации государственного суверенитета, усовершенствование государственного механизма, гарантирование человеку его прав и свобод, эффективное функционирование Конституции и формирование гражданского общества.

В многочисленных монографиях профессора Георге Костаки подвергся глубокому и многостороннему исследованию основной предмет его научных интересов, составляющий основу созданной им научной школы – пути построения правового государства в Республике Молдова.

Краеугольным камнем школы профессора Георге Костаки является разработка теории демократического государственного строительства и взаимосвязь этой теории с практическими задачами построения и консолидации молдавской правовой системы.

Talant neferoaită truduolubivogo cheloveka, yarkogo nauchnogo rabotnika, opytного педагога и energichного organizatoru, roditel'skaya zabotlivost' pozvolayut yubilyaru uspešno osuŝestvlyat' nauchnoe rukovodstvo aspirantami i soiskatel'ymi, a takzhe nauchnoe konsul'tirovanie uze sostoyavshixsya doktorov prava, o chem svidetel'stvuet vysokaya ocenka yuridicheskoй obŝchestvennoŝtyu podgotovlennoy i zashhichennoy pod rukovodstvom uchenogo dissertatsiy ego uchениkov.

Segodnya, hoteloso by vyrazit' iskrennie slova ogromnoy blagodarnosti Vam, gospodin yubilyar za osoboy vklad v podgotovku kadrov vysokoy kvalifikatsii v oblasti prava i dlya moyey pervoy roidiny – Azerbaydzhanской Respubliki, ukreplenie takim obrazom druzhestvennykh otnosheniy mezhdu nashimi stranami.

La Mulți Ani! Vă multumim pentru tot!

Discipolul Domniei Voastre
Vugar NOVRUZOV, doctor în drept

GHEORGHE COSTACHI – UN SAVANT LA MATURITATEA ÎNȚELEPCIUNII

Însușirile așezate cu grijă în sufletul Omului Gheorghe Costachi vin să confirme o dată în plus noblețea personalității sale, căci necunoscându-l, îi poți citi pe chip că este persoana care emană în jurul său pozitivism, vitalitate și emotivitate, aceasta în pofida faptului ca și-a ales ca destin un domeniu în care nu e loc pentru emoții – jurisprudența.

Un om blajin, o fire caldă, o persoană calculată în tot ceea ce face, aceasta ar fi prima impresie care conturează efigia lui Gheorghe Costachi, ca mai apoi să se sizezi că de fapt Domnia sa întrunește incontestabile valori care înzestrează la maximum o personalitate. A reușit să cucerească prin inteligență, probitate, perspicacitate, seriozitate, tenacitate, consecvență și, nu în ultimul rând, prin respectul profund față de oameni.

Cei care îl cunosc pe omul Gheorghe Costachi spun că este un noian de înțelepciune, energie și spirit, o ființă extraordinară, cu care se poate discuta despre orice, și care mereu este gata să vină în ajutor, găsind soluții optime la toate problemele inerente vieții. Căci oamenii de succes nu sunt acei care nu se confruntă

cu probleme, ci acei care știu cum să le soluționeze, iar distinsului Gheorghe Costachi i-a reușit dintotdeauna acest lucru.

Cunoscându-l mai mult de 45 de ani, pot susține cu fermitate că domnia sa nu se lasă doborât de împrejurări fără a încerca să ia atitudine și îi este impropriu fatalismul brațelor încrucișate, astfel, făcându-ne să înțelegem că în vremuri mai tulburi trebuie să fim mai pregătiți să le înfruntăm.

Prin forța exemplului propriu, prin fapte înălțătoare Gheorghe Costachi ne arată mereu calea înobilării omenești, îndrumând cu gândul curat generații și generații de tineri către viața adevărată de om.

Cercetările sale se fac remarcabile în primul rând prin faptul că vizează identificarea unor metode mai eficiente de consolidare a suveranității de stat, perfecționarea mecanismului de stat, garantarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei, democratizarea regimului politic, funcționarea eficientă a Constituției și formarea societății civile.

Potențialul de creație al profesorului Gheorghe Costachi poate fi considerat pe bună dreptate inestimabil, deoarece multitudinea de monografii, articole științifice elaborate, rapoartele și comunicările susținute la conferințele naționale și internaționale stau la baza cercetărilor științifice și servesc drept temelie și punct de reper pentru cei care s-au hotărât să-l urmeze pe calea cercetării.

Cu siguranță, nimic nu poate fi mai înălțător pentru un suflet de om decât atunci când își vede roadele eforturilor depuse, valoarea succesului pentru domnul Gheorghe Costachi constând anume în satisfacția muncii și mândria pentru rezultatul final, dar și mândria pentru nobila profesie, caruia Divinitatea i-a hărăzit să îi placă dintotdeauna, făcând din el un om al gândirii, al voinței și al spiritualității profunde. *La mulți ani să ne trăiți!*

Gheorghe AVORNIC, doctor habilitat în drept, profesor universitar,
Rector al Universității de Studii Politice și Economice Europene «Constantin Stere»,
Președintele Uniunii Juriștilor din Moldova,
Membru al Consiliului Superior al Magistraturii

UN MESAJ DE FELICITARE PENTRU UN BUN COLEG ȘI PRIETEN

Destinul mi-a hărăzit să fac cunoștință cu profesorul Gheorghe Costachi pe la finele anilor 70, când dumnealui, grație calităților personale, cunoștințelor acumulate și abilităților practice s-a învrednicit de aprecierea Biroului Comitetului Central al Partidului Comunist al Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești, fiind îndreptat la consolidarea organelor afacerilor interne din RSSM, structură în care activam și eu la acea vreme.

Ca urmare, a fost numit șef-adjunct al *Direcției penitenciarelor a Ministerului Afacerilor Interne al RSSM*, moment marcat și de acordarea domniei sale a gradului militar de locotenent-colonel. Tot aici exercită concomitent funcția de șef *Secție politică pentru munca educativă în rândurile deținuților*, până în a doua jumătate a anului 1989. Pentru rezultate înalte și munca cu dăruire de sine în acest sector important, deja peste un an, ministrul Afacerilor Interne al Uniunii Sovietice îi acordă gradul de colonel.

Bineînțeles că a fost o promovare binemeritată, întrucât colonelul Gheorghe Costachi s-a manifestat în funcția deținută destul de activ, pe alocuri curajos (aplanând uneori pe propriul său risc grave situații de criză), cu o deosebită responsabilitate, fiind o personalitate extrem de exigentă nu doar cu cei din jur, dar și cu sine însuși.

Disciplina, experiența și devotamentul de care a dat dovadă au fost apreciate și în perioada restructurării gorbacioviste și a reorganizării activității organelor afacerilor interne. În condițiile comasării unui șir de structuri ale Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești, dumnealui este numit șef al structurii nou formate – *Direcția Generală a Pazei Ordinei Publice a MAI al RSSM*. Este de subliniat că și în această nouă funcție, colonelul Gheorghe Costachi s-a remarcat prin tact, curaj, inițiativă și responsabilitate, momente ce l-au definit ca un adevărat luptător și apărător al ordinii de drept.

Cu certitudine, asemenea luptători și apărători ai ordinii de drept sunt foarte necesari statului nostru, pentru a se dezvolta în liniște și pace și pentru a progresa continuu. Iată de ce exemplul domniei sale trebuie promovat și cultivat în rândul generațiilor tinere, cărora, cu regret, le cam lipsește sentimentul de patriotism și devotament față de țară.

Fie ca exemplul dumneavoastră să servească ca un felinar pentru toți care vor jura credință Patriei și devotament pentru apărarea legii și a ordinii de drept. *La mulți ani!*

Mihai BADEA, Președintele Prezidiului Consiliului Veteranilor

Organelor Afacerilor Interne și Trupelor de Carabinieri a Republicii Moldova

МНОГОУВАЖАЕМЫЙ ГОСПОДИН ГЕОРГЕ КОСТАКИ!

Коллектив кафедры Государственного Строительства и Права Российской Академии Народного Хозяйства и Государственной Службы при Президенте Российской Федерации сердечно поздравляет Вас с юбилеем – 70-летием со дня рождения и 55-летием трудовой и научной деятельности!

Мы гордимся Вами – выпускником нашей кафедры, ставшим одним из выдающихся правоведов Молдавии, России и других европейских стран, автором более 30 монографий, учебников и около 200 других научных работ. Вы вносите достойный вклад в подготовку научных и педагогических кадров, подготовив около 40 кандидатов и докторов юридических наук.

Ваше трудолюбие, настойчивость и упорство в достижении поставленных целей в сочетании с душевностью, добрым и внимательным отношением к людям заслужили авторитет и уважение не только правоведов, но и всей научной и творческой общественности Республики Молдова!

И еще хочу, чтобы Вы знали, что я академик Керимов Джангир Аббасович, ваш учитель, высоко ценю Вас, дорогой Георгий Игнатьевич, ваш исключительно высокий талант, ваши организаторские способности.

Вы сделали то, что не смогли сделать сотни тысяч ученых юристов на постсоветском пространстве. Вы создали и руководите одной из крупнейших научных школ, которая занимается исследованием фундаментальных проблем – строительством правового государства в Республике Молдова, а также подготовкой кадров высшей квалификацией в области права для Молдовы, Украины, Румынии и Азербайджана.

Вы по праву являетесь один из самых талантливых моих учеников и я вами искренне горжусь. Оставайтесь таким же прекрасным человеком и живите долго и счастливо.

В день Вашего 70-летнего Юбилея примите, уважаемый профессор и академик Георгие Костаки, от нас всех самые теплые и сердечные пожелания доброго здоровья, большого счастья и благополучия Вам и Вашей семье, оптимизма, процветания и дальнейших успехов в служении своей Родине – Республике Молдова! С глубоким уважением,

Доктора юридических наук, профессора, академика,
Джангир Аббасович КЕРИМОВ, Геннадий Васильевич МАЛЬЦЕВ,
Иван Семенович ЯЦЕНКО

**GHEORGHE COSTACHI, PROFESOR UNIVERSITAR –
OMUL NEAMULUI ȘI AL ȘTIINȚEI NAȚIONALE**

Astăzi, ca și în cei 18 ani de când Vă cunosc, am fericită ocazie și deosebită plăcere de a Vă adresa cele mai sincere și frumoase felicitări cu ocazia împlinirii celor 75 de ani – vârsta înțelepciunii și maturității științifice a unui savant. Atât pentru mine, cât și pentru ceilalți discipoli, Dumneavoastră sunteți un savant ilustru, un conducător iscusit, un pedagog talentat, o persoană înzestrată cu cele mai frumoase calități.

Astăzi, lucrările Dumneavoastră în domeniul dreptului și procesului constituțional, edificării statului de drept, drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, problemelor administrației publice centrale și locale sunt puse la baza studierii științei despre Stat și Drept.

Sunt ferm convins că datorită calităților intelectuale deosebite, ambiției sănătoase și potențialului inepuizabil de cercetător, care vă caracterizează, Dvs. și în viitor veți contribui esențial la ridicarea nivelului științelor juridice.

Discipolul Domniei Voastre,

Valentin ȚÎMBALIUC, doctor în drept, conferențiar universitar,
consilier prezidențial în domeniul juridic și relațiilor instituționale,
reprezentant al Președintelui în relațiile cu Parlamentul și Guvernul

SINCERE FELICITĂRI PENTRU UN IREPETABIL JURIST

La acest început de mai, în care ne bucurăm de binecuvântarea Sfintei Sărbători a Învierii Domnului, avem o deosebită ocazie de a omagia o personalitate notorie a comunității noastre științifice, care sărbătorește atingerea vârstei de 75 de ani, o vârstă onorabilă pentru un om de știință și nu numai.

Cu acest prilej irepetabil, țin să exprim cele mai sincere urări de sănătate și fericire în adresa jubiliarului, precum și înalte considerațiuni pentru tot ce a realizat domnia sa ca jurist, savant și dascăl.

În contextul general al cunoașterii, explicării și interpretării dreptului, este incontestabil aportul solid al profesorului universitar Gheorghe Costachi ca autor al numeroaselor lucrări fundamentale în domeniul dreptului și ca fondatorul Școlii Științifice care abordează problemele democratizării societății noastre, consolidarea statalității moldovenești și edificarea statului de drept Republica Moldova. Din această perspectivă se poate susține că domnia sa a înscris o importantă filă în istoria statului nostru.

Meritele sale, chiar dacă insuficient apreciate, și-au regăsit reflectare în numeroase titluri și distincții care i-au fost conferite domniei sale, printre care în special se regăsesc: titlurile de Doctor Honoris Causa, Doctor de Onoare, Profesor de Onoare, Membru de Onoare acordate de mai multe instituții din țară și de peste hotare, precum și numeroasele Diplome de merit, de recunoștință, de onoare, de excelență acordate atât de mediile academice, cât și de autoritățile statului.

Cu certitudine dl profesor este vrednic de asemenea onoruri, întrucât pe lângă bogata sa erudiție și experiență, exigență și hărnicie, dispune și de un suflet deosebit, de o bunăvoință ieșită din comun, care face plăcută și interesantă orice discuție cu domnia sa.

Mă bucur mult că după scurgerea a mai mult de jumătate de secol de vastă și intensă activitate științifică dl profesor rămâne a fi plin de energie, deosebit de activ în viața academică, preocupat de numeroase idei și proiecte pentru viitor.

Fie ca inspirația, sănătatea și forțele să vă permită, dle profesor, să ne bucurați cu noi și noi realizări științifice.

Valeriu CERBA, doctor în drept, lector universitar, Catedra „Drept Public”,
Facultatea de Drept, Universitatea de Studii Europene din Moldova

PROFUND RESPECT ȘI CONSIDERAȚIUNI DLUI COSTACHI GHEORGHE – DISTINCT OM AL ȘTIINȚEI ȘI ONORABIL DASCĂL

Născut din viță de gospodari, dl Gheorghe Costachi de mic copil a demonstrat, în egală măsură, dragostea de muncă și carte. Această calitate s-a confirmat și cristalizat pe parcursul vieții, căpătând acum o inepuizabilă energie creatoare și putere de muncă, evidențiindu-se intelectul deosebit și cu o vocație aleasă de savant, organizator și dascăl.

Practic concomitent cu începerea activității practice după absolvirea Institutului Juridic din Harkov dl profesor a început activitatea de cercetător, activitate care s-a materializat în obținerea titlului de doctor în drept, iar mai apoi în cel de doctor habilitat în drept.

Chiar de la bun început savantul s-a axat pe domeniul dreptului constituțional și traseul determinat corespunde întru totul atât în lucrările sale editate, cât și a celor circa 50 de doctori și doctori habilitați în drept, membri ai Școlii sale Științifice. Pe tot parcursul activității sale dl Gheorghe Costachi impune abordări științifice

ample și studii profunde. Toate acestea demonstrează o capacitate de muncă sporită ce dă rezultate dialective în ascensiune.

Cu adevărat dl profesor se află în toiul toamnei științifice în care mai are mult de lucru, soldat cu bogate roade științifice și noi abordări în doctrina juridică în general și în cea a dreptului constituțional în deosebi.

Cu ocazia zilei de naștere care semnifică ascensiunea spre apogeul și culmile științei juridice, dar și de viață, Vă adresăm dle profesor Gheorghe Costachi cele mai sincere urări de sănătate, noroc, prosperare, noi reușite în domeniul cercetării, îmbogățirilor cu noi discipoli în domeniu, iar rezultatele obținute să-și găsească o largă aplicare atât în știință, cât și în practică. Rezultatele muncii D-voastră se încadrează pe deplin și completează patrimoniul științific, cultural și spiritual al societății și neamului nostru.

La mulți ani, dle profesor!

Discipolul Domniei Voastre, **Alexandru ARSENI**,

doctor habilitat în drept, conferențiar universitar, Cavaler al Ordinului Republicii

CUVINTE DE SUFLET PENTRU DASCĂLUL MEU – PROFESORUL GHEORGHE COSTACHI

Mult stimată Domnule Profesor, aportul Domniei Voastre, în cercetarea științifică din Republica Moldova, în promovarea activă a științei juridice moldovenești și, respectiv, impactul contribuției importante și constante aduse de către Dumneavoastră dezvoltării suportului științific al justiției în Republica Moldova a trezit, trezește și va continua să trezească multă admirație și o înaltă apreciere a specialiștilor din domeniul jurisprudenței naționale și internaționale.

Spirit generos și elevat, sunteți cel care a realizat cu mare succes în cercetarea juridică fundamentul teoretic al științei juridice moldovenești, efectuând pe verticală investigarea științifică a constantei dreptului, expunând considerațiuni profunde, necesare și oportune la nivel de stat, de ramură a științei naționale, ajungând un Luceafăr în domeniul dreptului național în Republica Moldova.

Capacitatea de sinteză, precum și cea de a pătrunde în esența Imperiului Juridic, vasta cultură și, mai ales, munca asiduă V-au împlinit ca pe un cercetător profund, exigent, ca pe o personalitate distinctă și marcantă cu o largă deschidere internațională.

Calitățile umane deosebite, inteligența, seriozitatea, puritatea minții și a sufletului, verticalitatea și sobrietatea sunt doar câteva dintre trăsăturile ce Vă conturează destinul, împletindu-i această frumoasă cunună a împlinirii.

Simplu și deschis, cu o abordare complexă a lucrurilor, cu o gândire europeană modernă, cu o punctualitate și claritate lucidă de cunoaștere, prin aplicarea soluțiilor eficiente de cercetare juridică, ați reușit să promovați insistent ideea edificării statului de drept prin știință, operând de fapt perimarea vremii, inclusiv atunci când ați publicat o amplă operă științifică – un adevărat far de identificare a vectorului de dezvoltare a științei dreptului în Republica Moldova.

Am menționat doar câteva repere care denotă despre „Lumea dreptului creată de Profesorul Costachi”. Aceste repere, însă, fiind cumulate, devin un puternic argument pentru inițierea Colecției de nume nemuritoare ale Academiei de Științe a Moldovei „MARI JURISTI MOLDOVENI”.

O astfel de Colecție de nume notorii în domeniul dreptului este extrem de binevenită și propunerea mea ar fi să punem ca piatră de temelie primul nume – cel al Domnului Gheorghe Costachi, Doctor Habilitat în Drept, Profesor universitar, Doctor Honoris Cauza. *O viață lungă și fericită alături de cei dragi!*

La mulți ani, Dragă DASCĂLE!

Discipolul Domniei Voastre,

Valeriu KUCIUK, doctor în drept, lector universitar

OMAGIU PENTRU UN MARE SAVANT AL ȘTIINȚEI JURIDICE DIN REPUBLICA MOLDOVA

Profesorul universitar Gheorghe Costachi face parte din mult încercata generație de după război, care a trăit în condiții extrem de dificile și doar grație muncii fără preget, perseverenței și insistenței s-a reușit formarea unor personalități distinse care au avut și continuă să aibă un rol important în istoria societății noastre.

În pofida tuturor greutăților, dl profesor a reușit să-și făurească un destin irepetabil, o carieră profesională deosebită. Aceasta a fost posibil datorită faptului că domnia sa chiar de la început a conștientizat că în tot ceea ce faci, pe lângă profesionalism, mai este nevoie de suflet.

A pus suflet în toate câte a făcut. Dar în același timp, a manifestat și un adevărat talent de organizator, manager și dascăl la fiecare treaptă din cariera sa.

De-a lungul vieții a parcurs o traiectorie importantă, de la practician la teoretician, de la teoretician la dascăl, pentru ca astfel, întreaga sa experiență să dăinuie în timp, să formeze alți specialiști, la fel de necesari societății, la fel de pregătiți și responsabili.

Rezultatele științifice obținute personal de către profesorul Gheorghe Costachi și de către discipolii săi sunt bine cunoscute nu numai la noi în țară, dar și peste hotare, fapt ce mărturisește că dl profesor a fondat o Școală Științifică originală, care a înscris o contribuție enormă la dezvoltarea științei juridice, în special a teoriei edificării statului de drept.

Este îmbucurător faptul că rezultatele științifice și organizatorice ale profesorului universitar Gheorghe Costachi au fost apreciate cu multiple distincții și mențiuni. Cu certitudine, toate aprecierile sunt bine meritate și, în același timp, inegalabil de puține în raport cu tot ceea ce „ne-a dăruit” dl profesor: un adevărat tezaur științific, o pleiadă de cercetători științifici și un model de viață pentru tînăra generație.

La mulți ani să ne trăiți, dle profesor universitar!

Teodor FURDUI, academician,

Ex-prim-vicepreședinte al Academiei de Științe a Moldovei

ROSTUL VIEȚII SALE ESTE DREPTUL ȘI ȘTIINȚA

Profesorul Gheorghe Costachi face parte din pleiada oamenilor devotați neamului, membru al mării familii de juriști din Republica Moldova.

Domnia sa este apreciat pentru faptele care îi fac un nume de referință în mediul științific și academic. Înălțimile atinse prin muncă, perseverență și devotament în domeniul metodic-științific sunt de invidiat, în sensul frumos al cuvântului.

Specialist cu profunde cunoștințe în domeniul juridico-științific, de un real har pedagogico-științific, profesorul Gheorghe Costachi a pregătit un număr impunător de doctori și doctori habilitați în drept, specialiști în domeniul jurisprudenței.

Cei care au colaborat sau colaborează cu dumnealui îi prețuiesc harul, agerimea minții, îndemânarea de a pătrunde și diseca evenimentele și fenomenele, abilitatea de a fi un bun mentor și conducător științific.

Calitățile sale de savant și pedagog, virtuțile morale îl situează printre juriștii de frunte ai contemporanietății. Acest lucru nu este întâmplător, întrucât domniei sale îi sunt inerente profesionalismul, responsabilitatea, punctualitatea, înaltele calități morale și civile.

Merită subliniat că în colectivul Academiei de Științe a Moldovei, dar și în societate, savantul și profesorul Gheorghe Costachi este prețuit ca un om cu principii, tact și prudență, și în egală măsură cu fermitate, hotărâre și consecvență.

Cu ocazia frumosului eveniment jubiliar, stimate Domnule profesor Gheorghe Costachi, Vă urez sănătate noi realizări în domeniul academic și științific, întru progresul statalității de drept – Republica Moldova.

Sergiu COBÎNEANU, doctor în drept, profesor universitar,
Universitatea de Stat din Moldova, Cavaler al Ordinului Republicii

LA MULȚI ANI, DOMNULE PROFESOR!

Bogăția unui savant este formată din studiile și cercetările realizate, precum și din recunoștința celor din jur, contemporani și nu numai.

Astăzi, la acest popas aniversar, stimate dle profesor, putem afirma că sunteți un om, un savant și un dascăl într-adevăr bogat. Ați reușit să realizați pe parcursul celor 75 de ani de viață o impresionantă operă științifică, ceea ce denotă talentul, capacitățile deosebite de gânditor și analist, cât și tenacitatea și perseverența cu care ați activat.

Opera dumneavoastră este impunătoare nu doar sub aspect cantitativ, dar și calitativ, întrucât ați reușit să sesizați cele mai stringente probleme ale unei societăți aflate în tranziție, explicând, analizând și identificând cele mai reușite soluții pentru depășirea obstacolelor în dezvoltarea ei democratică.

De asemenea, astăzi sunteți și un dascăl bogat, întrucât ați reușit în aproape 20 de ani să formați o adevărată și irepetabilă Școală Științifică, care însumează astăzi în total 50 de membri.

Desigur, nu a fost ușor a obține asemenea performanțe. Ați investit în acest rezultat multă muncă, sănătate, putere și răbdare. Pentru aceasta meritați o profundă recunoștință din partea tuturor.

Și în acest sens am putea spune că sunteți și un om bogat, întrucât în Cartea Vieții Dumneavoastră regăsim un număr impresionant de mesaje de recunoștință și urări de sănătate, care mărturisesc cât de mult sunteți apreciat de toți cei care vă cunosc.

La mulți ani și Dumnezeu și Maica Domnului să vă aibă în paza sa!

Aurel BĂIEȘU, doctor habilitat în drept, profesor universitar,
Judecător la Curtea Constituțională

CU ADÎNCĂ RECUNOȘTINȚĂ ...

*„A vorbi despre recunoștință este un lucru plăcut și amabil,
a acționa cu recunoștință este generos și nobil,
dar a trăi în recunoștință înseamnă a atinge Paradisul.”*

Mulțimea mesajelor adunate în această Carte a Vieții, stimate profesore, este o mărturie vie a bunătății și frumuseții sufletului Dumneavoastră, a luminii pe care o răspândiți celor din jur, a recunoștinței în care trăiți.

Viața dumneavoastră este o lecție pentru noi, din care învățăm cum să ne trăim destinul, cum să depășim greutățile, cum să ne ridicăm când cădem, cum să mulțumim pentru tot și chiar pentru nimic.

Exemplul vieții dumneavoastră ne demonstrează că recunoștința este una dintre forțele speciale din viață care crește pe măsură ce o dăruiești. Recunoștința este o energie asemănătoare cu flacăra unei lumânări. Pe măsură ce „o dăruim”, flacăra lumânării, aprinzând alte lumânări, lumina sa ca și recunoștința crește.

Cu cât suntem mai recunoscători, cu atât dăm mai departe din lumina noastră și cu cât este mai mare această lumină, cu atât mai multe miracole putem vedea în viața noastră.

Prin urmare, lecția de viață pe care am învățat-o de la Domnia Voastră este să dăm mai mult fără a aștepta nimic în schimb, să trăim pentru alții mai mult decât pentru noi înșine. Este o adevărată filozofie a vieții pe care mulți nu sunt dispuși să o accepte, dar care cu siguranță stă la baza unei vieți împlinite.

Timpul trece nemilos și ia cu el nu doar anii, dar și cele mai frumoase momente din viața noastră, lăsându-ne doar amintiri de neuitat. Chiar dacă unele dintre ele sunt incomplete, pe alocuri confuze, important este că păstrează sentimente adevărate și profunde, pe care timpul nu le poate șterge niciodată.

Cu certitudine, în sufletul fiecărui discipol al dumneavoastră au rămas asemenea sentimente, întrucât ne-ați dăruit multă lumină, pentru unii fiind chiar și un făuritor de destine.

Evident, este imposibil a vă întoarce prin echivalent, deoarece efortul dumneavoastră este incomensurabil. În schimb, vă rămânem recunoscători și gata de a răspândi lumina recunoștinței mai departe.

Cu ocazia frumosului jubileu care vă bucură sufletul în această primăvară, primiți cele mai sincere felicitări și urări de bine, sănătate și putere. Fie ca lumina recunoștinței celor din jur să vă lumineze viața, să vă dea putere să mergeți mai departe pentru a vă împlini visele și speranțele.

La mulți ani, stimate Dascăl!

Discipola Domniei Voastre,
Irina IACUB, doctor în drept, conferențiar universitar

БЛАГОДАРНЫЙ И ВЕРНЫЙ СЫН МОЛДАВСКОГО НАРОДА, «СОЛДАТ ПРАВОПОРЯДКА», УЧЁНЫЙ, ТАЛАНТЛИВЫЙ НАСТАВНИК И ПЕДАГОГ, И ВСЕ ЭТО ОН – ГЕОРГИЙ ИГНАТЬЕВИЧ КОСТАКИ

Рожденный незадолго до начала Великой Отечественной Войны, профессор Костаки Г. И. прошел сложную, но хорошую школу жизни. Детство, как и у большинства его сверстников, было не совсем радужным: война, послевоенная разруха, голодовка 1946-1947 годов. В 15 лет, после окончания школы, он приобщается к труду, работая рядом с родителями на колхозных полях. Однако эти трудности не сломили, а, наоборот, закалили нашего именинника, побудили его искать свой путь в жизни, который, в итоге, оказался связанным с юридическими науками и подготовкой молодых ученых в этой сфере.

Главная форма образования, которая сформировала его как личность это – «Академия самопознания и самообразования под названием – **ЖИЗНЬ**».

Огромное трудолюбие и целеустремленность, самопознание и самосовершенствование предопределили его самовыражение и позволили ему занять то почётное место в обществе, которое по праву принадлежит проф. Костаки и которым может гордиться не только его семья, но земляки-жители села Рубленица Сорокского района.

Талант профессора Костаки Г.И. как учёного и как специалиста по подготовке научных кадров, в полной мере, раскрывается с момента назначения на должность проректора по науке Независимого международного университета Молдовы.

Качество «трудоголика», в самом хорошем смысле этого слова, унаследованное у родителей и позаимствованное у пчёл, которых он очень любит и к которым проявляет величайший интерес, постоянная неудовлетворенность достигнутыми результатами, провоцируют проф. Костаки Г. И. серьёзно задуматься над созданием собственной научной школы в сфере права, под девизом «Через науку – к правовому государству!».

Можно с уверенностью сказать, что созданная Г.И. Костаки научная школа это единственная в своем роде, не только в количественном, но и в качественном плане. Эту школу прошли многие юристы, которые занимают в настоящее время значимые и ответственные посты, находясь на государственной службе.

Посредством научной продукции, силой личного примера, трудолюбия и добросовестного отношения к делу, которое он реализует, проф. Г.И. Костаки указывает окружающим его людям и, в первую очередь, молодежи путь к самосовершенствованию, к критической самооценке, к поиску и определению своего места в обществе.

Георгий Игнатьевич, дай Вам Бог здоровья ещё на долгие годы для того чтобы вы смогли реализовать не только данную цель, но все остальные. Оценивая прожитые Вами годы со стороны, могу с уверенностью сказать о том, что Вы красиво прожили 75 лет! Красиво для себя и для близких! С пользой для Народа и Родины! И если, может быть, результаты Вашего труда, Вашего вклада в развитие юридических наук, в воспитание целой плеяды молодых учёных, и не оценены по достоинству на государственном уровне, у Вас есть главное – **общенародная любовь и признание.**

Синтезируя свои рассуждения констатирую тот факт, что профессор Г. И. Костаки в свои красивые 75 лет вполне состоялся как: *Человек, «солдат правопорядка», талантливый руководитель, признанный учёный, надёжный товарищ, чуткий наставник, прекрасный семьянин.* Результатами своего труда он убедительно подтвердил звание достойного выпускника Академии самопознания и самообразования под названием «Жизнь».

На многие лета Коллега! Храни тебя Всевышний!

Виктор ГУЦУЛЯК, доктор права, профессор, Кавалер Ордена Республики

ȘCOALA ȘTIINȚIFICĂ A PROFESORULUI GHEORGHE COSTACHI – FORJERIE DE CADRE DE ÎNALTĂ CALIFICARE

Meritul profesorului Gheorghe Costachi constă în faptul că a înțeles cu două decenii în urmă oportunitatea promovării învățământului continuu și a excelenței științifice prin educarea cadrelor de înaltă calificare. Suntem convinși că în cazul dacă factorii de decizie ar fi ținut cont și implementat cel puțin unele din recomandările științifice pe care le-a făcut doctorul habilitat Gheorghe Costachi împreună cu discipolii săi, multe din problemele cu care se confruntă statul și societatea la multiple capitole, precum funcționalitatea autorităților puterii de stat, consolidarea sectorului asociativ, asigurarea și garantarea drepturilor și libertăților omului, ar fi fost tranșate.

La moment sub conducerea/ consultanța științifică a profesorului Gheorghe Costachi au susținut tezele de doctor/ doctor habilitat în drept un număr impunător de persoane, iar altele se află la diferite etape de perfectare a lor. În acest sens putem afirma că obiectivul de 50 de teze de doctor/ doctor habilitat susținute sub îndrumarea profesorului se dovedește a fi unul real și fezabil. Nu este exclus că această activitate de făurire a cadrelor științifice de înaltă calificare va provoca atenția reprezentanților Cărții recordurilor Guinness Moldova.

În speranța că ne veți bucura cu prezența dvs. în colectivul nostru încă mulți ani înainte, vă adresăm, dle profesor, cu ocazia frumosului jubileu de 75 de ani, cele mai sincere urări de sănătate și numeroase realizări frumoase care să vă dea putere și să vă bucure sufletul.

La mulți ani fericiți!

Victor JUC, doctor habilitat, profesor cercetător, vicedirector al
Institutului de Cercetări Juridice și Politice al Academiei de Științe a Moldo-
vei

UN SAVANT NOTORIU ÎN GALERIA OAMENILOR DE ȘTIINȚĂ

În galeria savanților juriști de talie internațională se regăsește și neobositul cercetător științific Gheorghe Costachi – doctor habilitat în drept, profesor universitar, academician al Academiei Internaționale de cadre de pe lângă UNESCO și Consiliul Europei, academician al Academiei de Științe ale Naturii a Federației Ruse, întemeietorul și mentorul școlii științifice, care se preocupă de studierea problemelor de democratizare a societății, de edificare și consolidare a statului de drept.

Aportul dlui profesor Gheorghe Costachi la dezvoltarea științei juridice contemporane din Republica Moldova și nu numai, este evident și indiscutabil.

Ca argument sunt de menționat acele metode, forme și mecanisme concrete și eficiente cu care vine domnia sa în soluționarea problemelor legate de formarea societății civile, asigurarea drepturilor și libertăților cetățenilor, reforma administrației publice, răspunderea și responsabilitatea puterii publice, răspunderea patrimonială a statului, contenciosul administrativ, răspunderea ministerială, precum și răspunderea constituțională.

Din acest punct de vedere, savantul și profesorul Gheorghe Costachi nu este un om întâmplător în știința juridică, este un destoinic reprezentant al ei, trimis de însuși Dumnezeu. Moment mărturisit cu precădere de faptul că dumnealui pe parcursul mai multor ani și decenii de cercetare științifică a reușit să contureze noi teorii, doctrine, concepții și idei de o actualitate inedită, care dezvoltă în continuare știința juridică de pretutindeni.

Fiind un pasionat om de știință, profesorul Gheorghe Costachi nu a ezitat să-și manifeste din plin și harul pedagogic cu care a fost înzestrat de Creator. Fiind

din fire binevoitor și darnic, cu deosebită dibăcie transmite în continuu din experiența sa de cercetător și tinerei generații.

Frumosul jubileu – de 75 de ani, sărbătorit în această frumoasă primăvară, este un plăcut prilej de a adresa acestui distins om de știință, cele mai sincere urări de sănătate, putere și cutezanță.

Stimate dle profesor, tezaurul inestimabil pe care l-ați creat și transmis acestui popor, cu toată splendoarea lui, nu se poate compara cu bogăția sufletului și dăruirea cu care l-ați creat.

Faptele și rezultatele Domniei voastre sunt asemenea unei oglinzi a sufletului și a talentului cu care ați fost înzestrat. Rămâneți și în continuare o sursă de idei pentru știința noastră și un bun formator de caractere și personalități.

Să ne trăiți mulți ani în plină sănătate, succese și să fiți mereu în paza Domnului.

Boris GĂINĂ, academician

**ВКЛАД ПРОФЕССОРА КОСТАКИ ГЕОРГИЯ ИГНАТЬЕВИЧА
В СТАНОВЛЕНИЕ И РАЗВИТИЕ СОВРЕМЕННОЙ ЮРИДИЧЕСКОЙ НАУКИ
В РЕСПУБЛИКЕ МОЛДОВА (к 75-летию со дня рождения)**

Имя Георгия Игнатъевича Костаки хорошо известно в Республике Молдова и за ее пределами. Он – знаменитый правовед и организатор молдавской юридической науки.

За почти 60 лет своей творческой деятельности Георгий Игнатъевич внёс весомый вклад в развитие молдавской юриспруденции. Награжден различными государственными отличиями.

В сегодняшней Молдове, да и за ее пределами, мало кто из юридической элиты сможет похвастаться столь высокой результативностью своей научной деятельности. Но вклад, внесенный им до сегодняшнего дня в юридическую науку, велик не только количественно. Георгий Игнатъевич прямо и косвенно оказывает огромное влияние как на развитие самой юридической науки, так и на подготовку национальных (и не только) юридических кадров. На процесс правотворчества и на правоприменительный процесс в Республике в целом.

Он неутомимый оптимист, всегда в движении, творческом поиске, очень далекий от забот о себе, о своем здоровье. Даже в редкие моменты отдыха он неуклонно следует девизу – ни одного дня без написанной страницы и ни одного месяца без написанной статьи.

Напряженную и непрерывную научную деятельность он постоянно совмещает, по приглашению вузов, с педагогической работой на юридических факультетах, где студенты, готовясь к семинарским занятиям, научным конференциям, работая над дипломными исследованиями, используют научные труды профессора Г. Костаки.

Отметим, что жизнь ученого не ограничивается сугубо профессиональной научной деятельностью. У него широкий круг друзей. Отличный хозяйственник, увлекается пчеловодством. У Георгия Игнатьевича надежные семейные тылы. И здесь необходимо воздать должное супруге - Зинаиды Петровне - главная опора во всех его начинаниях, а по призванию – его верному другу, любящему, понимающему и поддерживающему, заботливому, с неизменной и завидной стойкостью переносящему с ним все тяготы жизни, зачастую первому редактору и критику его трудов. Сын – Сергей, полковник полиции в резерве, доктор права – также занимается исследовательской деятельностью. Его монография «Конституционные аспекты формирования правовой культуры в Республике Молдова в переходном периоде», изданная в 2006 году, объемом 260 страниц в Типографии Академии Наук, пользуется огромным интересом среди всей юридической общественности и не только.

Вся его семья живет дружно, во взаимном согласии. В декабре 2013 года Сергей и его жена Светлана подарили профессору единственного в его жизни внучка.

Георгий Игнатьевич – человек широкого кругозора, демократических взглядов и убеждений, талантливый и трудолюбивый ученый, умелый организатор юридической науки. Его научное кредо – юридическая наука должна быть объективной и работать на опережение, определяя развитие общественной практики и главные направления государственного и правового сознания. Эта парадигма красной нитью проходит сквозь его научный путь.

Сфера научных интересов Георгия Игнатьевича Костаки весьма широка и многогранна: проблемы совершенствования молдавской государственности, разделение и функционирование ветвей власти, конституционной юстиции, становление и развития правового государства, проблемы соотношения демократии, плюрализма и др.

Действительно, разносторонность интересов Георгия Игнатьевича просто поражает. Что же касается его главной правовой специальности – конституционное и административное право, то уровень его познаний остается непревзойденным. Во истину он заслуживает звания Патриарха конституционного права Молдовы.

Георгий Игнатьевич обладает особым талантом Учителя, требовательного, хорошо организующего свою работу научного руководителя с докторантами и вместе с тем щедро и без остатка делится с ними своими знаниями, опытом и идеями, поистине удивительно заботливого и в высшей степени терпеливого и корректного по отношению к своим ученикам.

Профессор Костаки Г.И. – большой жизнелюб и патриот Республики Молдова. Он возвеличивает ее славу не заверением в патриотизме, которое стало в наше время довольно распространенным явлением, а настойчивой творческой работой и конкретными ее результатами. Ему не безразлично как будущее Молдовы, так и ее знаменитое прошлое.

По случаю юбилея, пожелаем Костаки Георгию Игнатьевичу доброго здоровья, мира, счастья, благополучия его семье, родным и близким, новых творческих успехов в его благородной деятельности, исполнения всего задуманного, новых фундаментальных научных исследований в области правового государства и гражданского общества.

Ю.И. ФРУНЗЭ, доктор права, доцент,
Декан юридического факультета Славянского университета Молдовы

OMAGIU PROFESORULUI GHEORGHE COSTACHI CU OCAZIA ANIVERSĂRII SALE DE 75 DE ANI

Pe parcursul întregii sale activități, profesorul Gheorghe Costachi s-a manifestat ca un savant și pedagog experimentat, manager al învățământului universitar, om cu înalte calități morale. Juriștii și savanții din Republica Moldova și de peste hotarele ei apreciază la justa valoare activitatea domniei sale, precum și capacitatea sa de muncă, talentul de a comunica cu oamenii.

Profesorul Gheorghe Costachi este fondatorul propriei Școli Științifice în domeniul dreptului constituțional și în probleme de teorie a statului și dreptului din Republica Moldova, incluzând cei peste 40 de discipoli ai săi, care au elaborat și susținut teze de doctor și doctor habilitat în drept, școală care își desfășoară activitatea în următoarele direcții: investigațională; instructivă și educativă; aplicativ-practică, ce presupune implementarea elaborărilor teoretice în activitatea juridică, judecătorească și parlamentară din Republica Moldova. În aspect conceptual, Școala acordă o importanță majoră elaborării reperelor teoretico – fundamentale ale teoriei statului și dreptului, considerând că fără acestea nu pot fi realizate cercetări științifice veritabile.

Fire energică, cu spirit de inițiativă și o vastă erudiție, profesorul Gheorghe Costachi este permanent antrenat în viața organizațional-științifică a republicii. Activitatea prodigioasă multilaterală a profesorului Gheorghe Costachi, aportul său considerabil în perfecționarea sistemului de instruire universitară și postuniversitară în domeniul dreptului, la prosperarea științei în genere și a științei juridice în mod special, asigurarea teoretică și metodologică a strategiei de edificare a statului de drept în Republica Moldova și de educare juridică a populației, au fost și sunt înalt apreciate de comunitatea științifică academică, de cea universitară, precum și de întreaga societate din Republica Moldova.

Model de inteligență și de dăruire profesiei alese, profesorul Gheorghe Costachi pentru merite deosebite a fost decorat în anul 1992 cu Medalia „Veteran al Muncii”. Profesorul este un proeminent și excelent lucrător al învățământului public din Republica Moldova, deținător al multor distincții și diplome, rămânând și în continuare un fidel slujitor activ al științei și un pedagog de excepție.

Spiritul său creator și amabilitatea sa înnăscută, inteligența și erudiția sa, îmbinate cu cumsecădenia și verticalitatea, simțul tactului și bunăvoința de a fi alături la nevoie, responsabilitatea și exigența, în primul rând, față de sine, au făcut ca profesorul Gheorghe Costachi să se bucure de stima colegilor și prietenilor, discipolilor și doctoranzilor, a tuturor celor care au avut norocul să-l cunoască.

Sergiu SPRINCEAN, doctor în științe politice, conferențiar universitar,
Secretar științific al Institutul de Cercetări Juridice și Politice
al Academiei de Științe a Moldovei

O PERSONALITATE NOTORIE A COMUNITĂȚII ȘTIINȚIFICE DIN MOLDOVA

Ajuns la onorabila și respectabila vârstă a împlinirilor și reușitelor de excepție, exprimăm toată gratitudinea, considerațiunea și stima colegială atât față de personalitatea notorie, cât și față de opera științifică a omagiatului, bucurându-ne pentru rezultatele și succesele obținute de domnia sa pe parcursul vieții.

Profesorul Gheorghe Costachi este remarcabil prin faptul că este înzestrat cu calități nobile, este harnic și laborios. Ca savant cu renume, domnia sa se manifestă printr-un număr impunător de lucrări științifice (ca autor și în coautor), cotate și apreciate de publicul interesat.

Publicațiile științifice de specialitate, care au văzut lumina tiparului sub semnătura Domniei sale, prin conținutul său bogat supun discuției academice și analizei juridice probleme importante și actuale de Drept public, prin prisma asigurării, garantării și respectării drepturilor omului, ca condiție principală și obligatorie la edificarea statului de drept în Republica Moldova.

Trebuie să recunoaștem că dl profesor este o personalitate cu deschidere permanentă și sinceră spre susținere și ajutor. Fiind dotat cu un profund simț de tutelă științific, Domnia sa, prin acțiuni concrete și eficiente, lasă amprenta asupra cultivării și dezvoltării a numeroase promoții de juriști de calificare înaltă.

Disponând de competențe profesionale originale, bazate pe o atitudine grijulie și responsabilă, dl profesor contribuie activ la promovarea și susținerea tinerei generații de cercetători în domeniul dreptului.

Experiența sa managerială, pentru care are un vădit talent și o mare vocație, se manifestă printr-o colaborare rodnică cu judecători, procurori, ofițeri de urmărire penală, avocați, mobilizându-i și călăuzindu-i la elaborarea și publicarea monografiilor și studiilor științifice, precum și la participarea cu rapoarte și comunicări la diverse conferințe științifice naționale și internaționale. *La mulți ani să ne trăiți, stimate profesor!*

Sergiu FURDUI, doctor în drept, conferențiar universitar,
judecător la Curtea de Apel Chișinău

MULT STIMATE DOMNULE PROFESOR, GHEORGHE COSTACHI!

Aniversarea Dumneavoastră de 75 de ani reprezintă un moment extraordinar pentru a sărbători și aprecia anii dumneavoastră consistenți și roditori. Ați demonstrat și generat un spirit de bunătate, energie, dăruire și entuziasm.

Dumnezeu v-a înzestrat cu vocație de a fi profesor, motivând discipolii cu cele mai valoroase calități și convingeri pline de înțelepciune, onestitate și demnitate.

Printre cei care s-au bucurat de bunăvoința și susținerea Dumneavoastră am fost și eu pe tot parcursul elaborării și apărării tezei de doctor habilitat de drept în Consiliul Științific Specializat, al cărui Președinte ați fost dumneavoastră.

Apreciez deosebit activitatea Dumneavoastră de investigație cu rezultate bogate și de valoare pentru știința dreptului național, prin care nu doar ați făcut istorie, dar ați și motivat mulți cercetători în vederea elaborării multor lucrări științifice de calitate.

Astfel, Dumneavoastră nu ați mers pe unde v-a dus drumul, dar ați mers pe unde nu era un drum și ați lăsat o urmă. Creativitatea științifică de care dați dovadă în continuu sporește prestigiul doctrinei Republicii Moldova.

Dincolo de titlurile, distincțiile și gradele pe care le-ați obținut bine meritat pe tot parcursul vieții, doresc neapărat să subliniez faptul că realmente ați demonstrat o grandioasă calitate de a fi OM.

Cu siguranță, pentru tot ce ați făcut și realizat pe parcursul a 60 de ani de activitate, dintre care 40 de ani în domeniul științei, stimate dle profesor, cu toată sinceritatea consider că meritați cu mult mai mult. *La mulți ani!*

Teodor CÂRNAȚ, doctor habilitat în drept, profesor universitar,
Membru al Consiliului Superior al Magistraturii

PROFESORUL UNIVERSITAR GHEORGHE COSTACHI LA 75 DE ANI

Profesorul universitar Gheorghe Costachi, autor al multor lucrări fundamentale, prioritar preocupat de studierea problemelor ce țin de democratizarea societății noastre și de consolidarea statalității moldovenești, aduce o mare contribuție în cercetarea aspectelor istorice și juridice ale constituirii statului de drept în Republica Moldova.

Activitatea profesională a dlui profesor Costachi încadrează și participarea la avizarea proiectelor de legi, parvenite la Institutul de Cercetări Juridice și Politice al Academiei de Științe a Moldovei.

Juristul nostru s-a manifestat și în calitate de coordonator, redactor științific sau responsabil de diverse ediții științifice și didactice publicate în țara noastră și nu numai. În același timp, a publicat un număr enorm de articole științifice în reviste de specialitate, în culegeri de studii și materiale ale conferințelor științifice naționale și internaționale, a semnat studii introductive la numeroase monografii ale colegilor, a editat recenzii și rezumate ale comunicărilor la conferințe și simpozioane.

Numeroasele sale cercetări în domeniu fac cinste nu numai istoriei statului nostru, ci și științei dreptului în ansamblu, cu bogăție de argumente.

Întreaga activitate a juristului Gheorghe Costachi se caracterizează tocmai prin străduința de a fasona caractere și lumina minți care să-și aducă contribuție la valorificarea patrimoniului culturii. A inoculat doctoranzilor săi patima studiului și

cercetării științifice prin biblioteci și arhive, respectul față de orice om indiferent de vârstă, dragostea față de frumusețea dreptului. Printre discipolii savantului Gheorghe Costachi sunt profesori universitari, conferențieri, demnitari și funcționari publici. Cele expuse reflectă doar parțial vasta contribuție științifică a juristului și a omului de știință – Gheorghe Costachi.

După scurgerea a multor ani de vastă activitate științifică profesorul Gheorghe Costachi este plin de energie, deosebit de activ în viața academică, plin de idei și proiecte pentru viitor.

Acestea luate împreună ne permit să conchidem că vasta experiență acumulată de către profesorul universitar Gheorghe Costachi ne face să întrevădem în anii care vin activitate rodnică și realizări importante, afirmarea deplină a omului de știință și personalitate academică, urări de sănătate, prosperitate, bunăvoință și curaj.

Irepetabila aniversare, care îi aduce lumină în casă și în familie, este și o plăcută ocazie de a-l felicita și de a-i adresa cele mai sincere urări de sănătate, prosperare, noi împliniri și realizări de valoare în activitatea științifică, precum și bucurii în viața personală alături de cei dragi.

Andrei SMOCHINĂ, doctor habilitat în drept, profesor universitar

НАУЧНАЯ ШКОЛА ПРОФЕССОРА КОСТАКИ ГЕОРГИЯ

Опыт научной работы свидетельствует о том, насколько крупный ученый, создатель и руководитель своей научной школы, которая формировала и продолжает формировать многих ученых последователей, способны исследовать актуальные проблемы современности во благо общественного и государственного развития Республики Молдова и других стран является наш юбилей Георгий Игнатьевич Костаки.

Такие научные школы в системе общественных отраслевых науках общеизвестны как в теоретических, так и в практических аспектах. Не будь таких научных школ человечество не прошло бы за такой короткий период путь, до космической техники, и современного общественно-экономического и государственного строя.

В современных условиях эвристическая функция теории государства и права все в большей мере ориентирует научные школы на поиск и нахождение фундаментальных решений тех вопросов, которые ставятся перед юридической наукой, развитием общества. Эта функция реализуется на высший

ступени юридического познания, где происходит синтез научной правовой информации в области природы государства и права и различных государственно-правовых преобразований в новых социальных условиях.

Именно этому и служит общеизвестная в Республике Молдова и в ряде других стран ближнего и дальнего зарубежья научная школа профессора, представляющая собой крупный научный потенциал Академии Наук Молдовы.

Развитие и научно-творческая ценность этой научной школы весьма неординарна. Начало ее формирования относится к девяностым годам прошлого столетия, когда ученые, в.т. и юристы закладывали конституционную основу государственного суверенитета и независимости Республики Молдова. С появлением и действием одного из талантливых, обладающих особыми качествами знаний в области государственных преобразований стал защитивший в то время диссертацию доктора хабилитата юридических наук Георгий Игнатьевич Костаки. Следует отметить, что это был первый доктор хабилитат права в Республике Молдова.

Его целеустремленности во многом способствовал опыт его работы в аппаратах органов Прокуратуры и МВД Молдовы, а еще более конкретный – юридический опыт как руководителя Школы Милиции МВД СССР дислоцированной в Кишиневе.

Проблемы государственности, демократии и конституционные гарантии прав и свобод человека и гражданина – постоянно углубляющаяся тема формирующейся тогда научной школы под руководством Костаки Георгия.

В нем логично сочетаются организационные, научные и методические данные подбора и пополнения списка своих соискателей ученых степеней, определение актуальных тем диссертаций позволяющие дальнейшее раскрытие проблем его научной школы и порядок работы над конкретными исследованиями.

Сам руководитель научной школы подает пример творческой работы с соискателями. Под его руководством защитили диссертации три десятка соискателей ученых степеней.

Повышению авторитета научной школы профессора Костаки Георгия способствует его научно-творческая связь с учеными Молдовы, Украины, Румынии, России и ряда стран дальнего зарубежья. Важно для науки, что он является аватором и организатором множества национальных и международных научных конференций, симпозиумов, семинаров, круглых столов и др. Под его непосредственным научном руководством проведено 12 международных

конференций с участием более 100 иностранных ученых. С искренней признательностью он относится к своим учителям – ведущим ученым Молдовы, России и Украины.

Его творческий потенциал и научно-практическая значимость в области конституционализма, углубления принципов демократии, построения гражданского общества высоко оценены научной общественностью, государственными органами. Он удостоен многих наград, поощрений, почетных званий, является академиком Российской Академии Естественных Наук, академиком Международной Академии при ЮНЕСКО и Совете Европы, почетным академиком Академии Наук Украины.

Неоценима теоретическая и практическая значимость научных трудов как самого руководителя научной школы, так и его учеников для учебных заведений и государственных органов как Молдовы, так и других стран.

Пожелаем профессору Георгию Костаки, всем ученым прошедшим творческий путь его научной школы самых добрых пожеланий в развитии демократии, на пути все большего единения населения страны, укрепления суверенитета и независимости Республики Молдова.

В. М. Иванов, доктор хабилитат права,
профессор, академик Украинской Академии Наук

**URARE DE SARBATOARE NEOBOSITULUI CREATOR ȘI PROMOTOR
AL ADEVĂRATELOR VALORI SPIRITUALE – GHEORGHE COSTACHI LA 70 DE ANI**

De la șaptezeci în sus

Viața încă n-a apus

Mai aveți multe de spus

Nu prin vorbe, dar prin fapte

Să le-nveșniciți în carte

Nu vă întristați, maestre,

Anii sunt o mare zestre

Ca un car de-nțelepciune

Pentru fapte mari și bune

Viața deși-i trecătoare

Și când trece-amarnic doare

Căci nu este doar o floare

E un zbcium ce ne ține

Cu luminile-i puține

În această zi cu soare

Pentru noi e-o sărbătoare

Și Vă zicem o urare:

“La mai mult și la mai mare”!

Academician **Vasile Micu**

OMAGIU PROFESORULUI GHEORGHE COSTACHI

Cu adâncă bucurie dorim să-i transmitem felicitări, cele mai alese sentimente și gânduri bune, domnului profesor Gheorghe Costachi, cu ocazia aniversării zilei de naștere.

Șaptezeci de ani înseamnă vârsta ideală când omul poate arăta esența personalității sale, consemnată simplu și exact: ceea ce este bun sau rău în conduita sa civică. În ceea ce-l privește pe domnul profesor Gheorghe Costachi, trebuie să precizăm că am remarcat numai fapte bune, profesionalism de clasă în munca pe care o face cu pasiune și care i-a adus prosperitate de-a lungul anilor, comportament exemplar ca cetățean și om de știință, prieten drag, pe care cei apropiați pun bază și temei.

Merită remarcat că profesorul Gh. Costachi în cei numeroși ani de activitate prodigioasă a parcurs toate treptele de ascensiune, manifestând calități de lider, prin care și-a adus contribuția la funcționarea și dezvoltarea întregii societăți.

Cunoștințele fundamentale în domeniile profesate, enorma capacitate de muncă – toate acestea l-au ajutat să elaboreze și să editeze studii, monografiile, manuale, articole științifice de referință în diverse probleme de jurisprudență.

Lucrările editate pe parcursul întregii vieți au o importanță indiscutabilă, fiind valorizate de specialiștii din diverse domenii. Lucrările publicate, inclusiv tezele de doctor și de doctor habilitat în drept coordonate de profesorul Gheorghe Costachi, însumează crezul său de o viață și aspirațiile axate pe veritabile valori autentice și durabile, cum ar fi: adevărul și argumentul științific, analiza imparțială etc.

Astăzi, domnul Gheorghe Costachi ne arată nouă, discipolilor săi, că oamenii pe parcursul vieții sunt călăuziți de bine și de rău, dar numai aceia trăiesc cu adevărat, care se străduie să facă mai mult bine și mai puțin rău. Din păcate, asemenea oameni se găsesc mai rar printre noi și se încadrează în filosofia cugetării: „Nu e destul să nu faci niciun rău, ci trebuie să faci tot binele ce-l poți face”. În acest sens trebuie să apreciem atitudinea dlui Gheorghe Costachi de a face bine, manifestată prin numeroase și substanțiale lucrări științifice zămislite și scoase de sub tipar, iar mai apoi prin nenumăratele fapte binevoitoare săvârșite în raport cu cei care i-au fost doctoranzi ori competitori, mai ales când aceștia se aflau în impas.

Ca discipol devotat al profesorului Gheorghe Costachi, sunt mândru că pot să-l felicit călduros și sincer cu ocazia acestei aniversări binecuvântate și să-i urez un sincer *La mulți ani!*

Ion GUCEAC, doctor habilitat, profesor universitar,
Secretar științific general al Academiei de Științe a Moldovei

ABNEGAȚIA, PERSEVERENȚA ȘI RÎVNA, MOȘTENITĂ DE LA STRĂMOȘI

Domnul prof. Gheorghe Costachi aparține generației, care și-a petrecut copilăria în anii războiului, iar apoi a supraviețuit calvarului foametei din anii 1946-1947. Cu certitudine omagiatul este unul dintre reprezentanții de vază ai acestei generații. Astfel că la frumoasa vârstă de 70 ani, când a început toamna aurie a activității, îl vedem pe prof. Gheorghe Costachi printre personalitățile marcante ale științei moldovenești, investigator al celor mai importante probleme ale științei dreptului și societății. La întrebarea dacă este aceasta un rezultat al hazardului sau o legitate, care demonstrează imprevizibilitatea, amplituda realizărilor potențialului unei personalități dotate cu calități intelectuale distinse, pe care circumstanțele nefavorabile sau chiar ostile consolidează dorința de a se afirma, cu certitudine, rolul decisiv îl are familia, educația și principiile morale.

Astăzi, datorită contribuției considerabile pe plan național, regional și internațional, profesorul universitar Gheorghe Costachi este o personalitate multivalentă, afirmată cu prestanță pe tărâmurile didactic, științific și social-uman în Republica Moldova și peste hotare. Sub conducerea științifică a Domniei sale au fost desfășurate investigații ample în domeniul dreptului public, axate pe cea mai actuală problematică a statului nostru – edificarea statului de drept.

Activitatea științifică desfășurată pe parcursul vieții a fost consacrată cercetărilor complexe și multilaterale, în special, în domeniile dreptului constituțional, dreptului administrativ, dreptului polițienesc, dreptului fiscal, dreptului ecologic, dreptului agrar etc. Ca rezultat opera științifică a savantului Gheorghe Costachi este impresionantă și inegalabilă.

Profesorul universitar Gheorghe Costachi a anticipat cu perspicacitate de invidiat în anul 2001 direcția de cercetare atât a secției Stat și Drept a Institutului de Filosofie, Sociologie și Drept al Academiei de Științe a Moldovei, cât și a școlii sale științifice. Această direcție de cercetare, vorbim despre „Edificarea statului de drept” a fost identificată de comunitatea științifică ca direcție științifică strategică și adoptată de Parlamentul Republicii Moldova pentru anii 2006-2010. Mai mult, Programul de guvernare al Guvernului Republicii Moldova a considerat această direcție ca element primordial al politicii de stat promovate de Alianța pentru Integrare Europeană pentru anii 2011-2014.

Sunt impresionante realizările profesorului universitar Gheorghe Costachi în organizarea pregătirii cadrelor științifice – de mai mulți ani fiind președinte al Consiliului Științific Specializat pentru susținerea tezelor de doctor și doctor habilitat în drept la specialitatea 12.00.02 – Drept public (cu specificarea: constituțional, administrativ, polițienesc, militar, financiar, vamal, informațional, ecologic); organizarea și funcționarea instituțiilor de drept.

O atenție considerabilă profesorul universitar Gheorghe Costachi, ca fondator al unei Școli Științifice, acordă pregătirii cadrelor științifice, sub îndrumarea lui fiind susținute numeroase teze de doctor și doctor habilitat în drept.

Grație inițiativei prodigioase, eforturilor extraordinare și conducerii nemijlocite a profesorului universitar Gheorghe Costachi și-au desfășurat lucrările peste 30 de conferințe științifice internaționale, materialele cărora au văzut lumina tiparului.

Rezultatele cercetărilor științifice ale profesorului universitar Gheorghe Costachi sunt recunoscute și apreciate departe de hotarele țării, datorită contribuțiilor sale valoroase și s-au soldat cu conferirea unor titluri științifice și distincții inedite.

Abnegația, perseverența și râvna, moștenită de la strămoși, i-au permis Domniei sale să parcurgă un drum spinos, uneori plin de lipsuri, urcând treptele cele mai înalte ale ierarhiei științifice și didactice.

În pofida recunoașterii largi a meritelor deosebite și tuturor posturilor pe care le-a deținut, profesorul universitar Gheorghe Costachi a rămas același om inteligent, energic, curajos, cu înaltă cultură spirituală. Generozitatea Domniei sale îl face să fie receptiv la nevoile altora, să acorde ajutor tuturor celor care îl solicită în rezolvarea diverselor probleme.

Domnule profesor, continuăm să admirăm energia și inițiativa inepuizabilă, verticalitatea, onestitatea, modestia, curajul, erudiția și multe alte calități cu care v-a înzestrat Dumnezeu întru binele țării și al poporului. Vă felicităm cordial cu ocazia frumoasei aniversări de 70 de ani din ziua nașterii, Vă dorim cu sinceritate multă sănătate, pace în viață și în suflet.

Victor BALMUȘ, doctor în drept, conferențiar cercetător,
șef Direcție Juridică a Academiei de Științe a Moldovei

MESAJ DE FELICITARE PENTRU PROFESORUL GHEORGHE COSTACHI, CU OCAZIA CELEBRĂRII A 70 DE ANI DIN ZIUA NAȘTERII

Mult stimat dle profesor Gheorghe Costachi, am deosebita onoare și satisfacție ca la acest remarcabil eveniment aniversar, în toiuil unei primăveri deosebit de blânde, să vă aduc, alături de colegii, prietenii și discipolii Dvs., printre care sunt și eu, cele mai calde și sincere felicitări cu ocazia minunatului jubileu pe care-l sărbătoriți astăzi cu sufletul luminos și cordialitatea care vă caracterizează.

Ziua de naștere poartă o semnificație și un rost aparte în viața fiecărui om, însă cea din anul acesta este cu totul deosebită, deoarece denotă că în urmă au rămas extrem de multe realizări importante, în activitatea didactico-științifică, contribuții semnificative la evoluția dreptului național, științei autohtone. Pe parcursul mai multor ani ați lucrat în organele de drept, contribuind la apărarea și restabilirea drepturilor încălcate. Activând în una din cele mai prestigioase instituții ale Republicii Moldova - Institutul de Istorie, Stat și Drept al Academiei de Științe a Moldovei - ați dirijat cu deosebită abilitate cercetări științifice, ați îndrumat și ați susținut un număr impunător de discipoli. Demonstrând o aleasă vocație de pedagog, ați activat în mai multe instituții didactico-științifice din țară și de peste hotare, educând și formând noi generații de specialiști.

Fiind apreciat ca un bun specialist în ramura dreptului, este remarcabilă activitatea Dvs. și în alte domenii, cum ar fi sociologia și economia. Pe bună dreptate sunteți un model de cunoscător notoriu al acestor domenii. Dintotdeauna știința a jucat un rol decisiv în

perfecționarea instituțională și legislativă, însă actualmente importanța ei a crescut în mod considerabil. Responsabilitatea și dăruirea cu care sluiți științei sunt demne de invidiat.

Exprim recunoștința și respectul meu deosebit, mult stimat dle profesor, pentru nobila Dvs. activitate, pentru sprijinul acordat nouă, discipolilor Dvs. Să rămâneți în continuare pentru noile generații de juriști, cercetători, savanți un exemplu demn de urmat, o personalitate care și-a consacrat întreaga viață dreptului, științei juridice. *La mulți ani, domnule profesor! Multe primăveri frumoase și să vă bucurați de tot ceea ce faceți.*

Discipolul domniei voastre,

Valeria Șterbeț, doctor în drept, judecător al Curții Constituționale

STIMATE DOMNULE PROFESOR,

Dumnezeu mi-a călăuzit pașii și am întâlnit un om deosebit la ULIM, pe profesorul universitar doctor habilitat Gheorghe Costachi. Prima întâlnire a fost o întâlnire plină de căldură sufletească lucru care m-a făcut să simt că mă aflu pe mâni bune, alături de om adevărat. Aici, am întâlnit oameni minunați cu o deosebită pregătire în domeniul științelor juridice, amabili, dar și exigenți, unul dintre aceștia, care ulterior mi-a devenit și conducător științific pentru teza mea de doctorat, „Premisele centralizării și descentralizării în administrația publică”, era chiar profesorul, doctor habilitat în drept Gheorghe Costachi.

Perioada din școala doctorală la Chișinău nu a fost deloc ușoară, însă, am înțeles că, în persoana domnului profesor am găsit un adevărat om, mentor, prieten, alături de care, toate problemele aveau o rezolvare. Având în vedere că standardele din România erau diferite de cele din Moldova, apelam cu mare încredere la sfaturile domnului profesor, astfel încât, toate greutățile și dificultățile inerente realizării unei lucrări de doctor să nu reprezinte o dificultate.

Seriozitatea și profesionalismul domnului profesor au reprezentat pentru mine un reper pentru viitor. Cunoștințele multiple pe care le-am dobândit împreună și alături de distinsul profesor doctor habilitat Gheorghe Costachi, au fost pentru mine o bază solidă, care au contribuit în desăvârșirea mea ca specialist în domeniul științelor juridice, fapt confirmat în calitatea de conferențiar la Universitatea „Constantin Brâncoveanu” din Pitești, Facultatea de Științe Juridice, Administrative și ale Comunicării, unde sunt șeful catedrei de Drept, Administrație Publică și Asistență Socială. Sfaturile și îndrumările dumnealui în ceea ce privește elaborarea unei lucrări le-am aplicat, de-a lungul timpului în cele peste 40 de lucrări științifice și cursuri.

Ca oameni, suntem conștienți că, în fiecare etapă a vieții noastre, întâlnim persoane care își lasă amprenta asupra personalității noastre, însă unele o fac într-un mod marcant. *Dumneavoastră, Domnule Profesor*, pentru mine sunteți persoana care mi-a insuflat dorința de perfecțiune și profesionalism, lucru pentru care *vă mulțumesc și vă doresc multă sănătate și puterea de a forma, în continuare, adevărați profesioniști, așa cum sunteți dumneavoastră.*

Discipolul Domniei voastre, conf. univ., dr. **Grădinaru Nicolae**,
Universitatea „Constantin Brâncoveanu”, Pitești, România

ДОРОГОЙ МОЙ МУЖ!

Сижу и думаю, что написать? Как выразить на бумаге мои чувства к тебе за нашу долгую совместную жизнь? Как правило, нужно отразить что-то негативное, но мне на ум ничего такого не приходит.

Все то хорошее, доброе что ты для нас делаешь в сотни раз перекрывают те немногие и незначительные обиды на протяжении всей нашей совместной жизни. Ты, думаю, знаешь, что я ценила и ценю ту заботу, ту дружбу, ту любовь, которой ты меня окружал и окружаешь.

Если бы, так случилось, что я сейчас должна бы выбрать спутника жизни, то я, конечно, не задумываясь, выбрала бы тебя. Более надежного, преданного человека, друга, спутника жизни чем ты, думаю нет.

Для меня эти 30 лет совместной жизни пролетели как несколько недель. Я каждый день чувствовала и чувствую заботу о себе и наших детях, сына Сергее и невестке Светлане. Они также, как и я тебя любят, уважают и ценят. И думаю есть за что. Ты вложил в воспитании Сергея очень много сил, мудрость и огромное терпение. Потом ты и Светлану принял как родную и уже обоих любишь и окружаешь заботой и лаской.

Родной мой супруг, у меня эта запись получается, как письмо. Ты конечно оставишь что-то главное, но я хочу, чтобы ты знал, я очень горжусь тобой за то, что ты любишь не только нас, свою семью, а и своих родных, друзей, своих сослуживцев и вообще всех людей. Ты не проходишь мимо горя, у тебя не бывает чужого горя, ты все пропускаешь через свое сердце. За что бы ты не взялся – все доводишь до конца. В твоей душе кроется хороший человек, добрый, честный, любящий и готовый к любой посильной помощи.

Теперь, когда мы дожили до таких красивых лет, мне конечно хочется, чтобы ты успокоился, больше уделял внимания себе, своему здоровью, но покой как я вижу тебе только снится. Мне кажется, что в тебя открылось второе дыхание, и ты стараешься все больше и больше творить, руководить большим количеством людей, желающих стать учеными. Я понимаю, что это серьезная болезнь, от которой никто тебя уже не излечит. Но знай, что я всегда буду рядом и помогу всем чем смогу.

Я так прошу Бога, что бы ты жил долго, чтобы тебя миновало скитание по больницам, что бы ты довел до конца все то хорошее что ты планируешь сделать для нас и для всей нашей страны. Живи долго, а заботой мы тебя окружим. Ты этого заслуживаешь.

С любовью, твоя преданная жена Зинаида!

SCUMPULUI NOSTRU SOȚ, TATĂ ȘI BUNEL

Parcă mai ieri eu și copii te-am felicitat cu împlinirea vârstei de 70 de ani. Nimic din ceea ce am spus atunci nu s-a schimbat. Ai rămas la fel de bun, grijuliu, atent și binevoitor cu familia ta, ceea ce nu poate să nu ne facă fericiți. Suntem cu toții înconjurați de atâta dragoste din partea ta, încât ar fi păcat să nu recunoaștem că de fapt trăim cu toții, cum se spune în popor „ca în sânul lui Dumnezeu”, doar datorită ție. De aceea, îi mulțumim Domnului că ne-a dat un astfel de înger păzitor pe acest pământ.

Între timp la grijile, dar și bucuriile tale s-a mai adăugat una – mult așteptatul nepoțel Vladimir, care ne-a luminat la toți sufletul, devenind centrul vieții noastre. Probabil, la moment este ființa care te bucură cel mai mult, dar oare poate fi altfel pentru un bunel!?

Ne bucurăm mult că în cei 5 ani care au trecut de la jubileul de 70 ani, Dumnezeu a avut grijă de sănătatea ta, ți-a dat putere să-ți realizezi proiectele și visele. Văzându-te împlinit, suntem și noi liniștiți și fericiți.

Fie ca Domnul și mai departe să te păzească și să te miluiască, să-ți dea ani lungi de viață pentru ca împreună să ajungem să sărbătorim vârsta pe care mult ți-o dorești – 117 ani. Important e ca toți anii pe care îi vei trăi să fie fericiți, plini de lumină, căldură, iubire și recunoștință din partea celor care te înconjoară. Noi întotdeauna vom fi alături și te vom susține în tot ceea ce faci.

Cu deosebită dragoste și recunoștință,

Soția ta Zinaida!

МНОГО ТЕБЕ ЛЕТ И КРЕПКОГО ЗДОРОВЬЯ

Я, Светлана и твой единственный внучек Владимир от всей души поздравляем тебя с праздником и желаем тебе долгую и светлую жизнь, крепкого здоровья, и чтобы ты долго оставался вместе с нами.

Ты с мамой, прекрасно знаете и хорошо помните, как проходила моя юность, моя молодость. Не забуду те времена, когда я доставлял

вам немало хлопот, переживаний, тревогу, когда мои поступки нередко приносили вам тревожные минуты в жизни.

Но вы с мамой и особенно, ты справлялись с этими пороками в моей жизни, и только благодаря твоему терпению, человечности и большой любви ко мне я стал доктором права, полковником полиции, хорошим мужем и отцом твоему единственному и любимому внуку.

Я тебе очень благодарен за то, что ты настоял, а вернее потребовал, чтобы я учился, учился и еще раз учился. С твоей помощью я закончил два вуза, Политехнический и Юридический и получил очень нужные для человека специальности, инженер электрик и юрист правовед.

После окончания этих вузов ты помог поступить в докторантуру на заочное обучение и через три с половиной года успешно защитить свою диссертацию на тему *Конституционные аспекты формирования правовой культуры в Республике Молдова в переходном периоде*, под научным руководством известного ученого, доктора права, профессора Анатолия Бантуша.

Ты также оказал мне моральную и материальную поддержку для подготовки к изданию в 2006 году монографии, в которой были использованы и материалы диссертации. Но это далеко не все твои заслуги в моем становлении как личность. Ты рекомендовал меня на работу в МВД, где я, откровенно сказать, трудился честно и добросовестно, и это помогло мне занимать руководящие посты в аппарате Министерства Внутренних Дел и получить высокое звание полковника полиции.

Еще раз благодарю за все что ты для меня сделал и обещаю на всю жизнь быть похожим на тебя. Живи долго, ведь ты очень добрый человек, а хорошие люди имеют права на долгую, счастливую и спокойную жизнь.

Твои Сергей, Светлана и внук – Владимир!

Finalizând scurta prezentare a vieții Omului, Savantului, Juristului și Dascălului Gheorghe Costachi, a rezultatelor științifice și didactice obținute pe parcursul a 80 de ani de viață (dintre care 65 de ani de activitate profesională și 45 de ani de activitate științifică), precum și omagiilor aduse în timp personalității sale, ținem să subliniem că Cartea Vieții sale este impresionantă, iar realizările sale sunt inestimabile pentru societatea noastră și pentru noi toți, momente ce justifică pe deplin toate aprecierile și omagiile ce i-au fost aduse în decursul timpului și imortalizarea acestora (inclusiv în paginile prezentei publicații) pentru a fi cunoscute, valorificate și promovate și peste vremuri, de generațiile viitoare.

Frumosul eveniment pentru întreaga societate juridică din Republica Moldova, marcat de celebrarea a **80 de ani** din ziua nașterii profesorului Gheorghe Costachi, este un plăcut prilej de a-i adresa sincere urări de sănătate, prosperare, noi obiective și realizări în activitatea prodigioasă, o viață lungă și fericită, plină de afecțiune și dragoste din partea celor care îl înconjoară.

Ajuns la onorabila și respectabila vârstă a împlinirii și reușitelor de excepție, exprimăm toată gratitudinea, considerațiunea și stima colegială față de personalitatea notorie și opera științifică a omagiatului, bucurându-ne pentru rezultatele și succesele obținute pe parcursul vieții.

LA MULȚI ANI, MULT STIMATE PROFESOR!

Cu profund respect și deosebită considerațiune:

Din partea colegilor savanți și practicieni

1. Tighineanu Ion
2. Moraru Victor Ștefan
3. Juc Victor
4. Șarov Igor
5. Belostecinic Grigore
6. Avornic Gheorghe
7. Sedlețchi Iurie
8. Bujor Valeriu
9. Armeanic Alexandru
10. Hanganu Aurelia
11. Dandara Otilia
12. Vlah Irina
13. Duca Gheorghe
14. Furdui Teodor
15. Găină Boris
16. Sprincean Serghei
17. Frunză Iurie
18. Roșca Alexandru
19. Condraticova Liliana
20. Balmuș Victor
21. Badea Mihai
22. Baeșu Aurel
23. Balaban Valeriu
24. Smochină Andrei
25. Sosna Boris
26. Guștiuc Andrei
27. Burian Alexandru
28. Bobână Gheorghe
29. Beniuc Valentin
30. Buga Larisa
31. Brînză Sergiu
32. Chibac Gheorghe
33. Negru Andrei
34. Bobenco Oleg
35. Osmochescu Nicolae
36. Pulbere Dumitru
37. Guțuleac Victor
38. Guțuleac Svetlana
39. Comarnițaia Elena
40. Munteanu Mihail
41. Lupașcu Zinaida
42. Furdui Sergiu
43. Cojocari Eugenia
44. Cîrnaț Teodor
45. Zaporozjan Veaceslav
46. Diaconu Mihail
47. Bîrgău Mihail
48. Negru Boris
49. Pușcaș Victor
50. Aramă Elena
51. Catană Petru
52. Ciocanu Gheorghe
53. Arnăuț Serghei
54. Cobîneanu Serghei
55. Goriuc Silvia
56. Balan Oleg
57. Cojocaru Rodion
58. Belecciu Ștefan
59. Oltu Claudia
60. Cuciureanu Gheorghe
61. Țurcan Lidia
62. Donciu Vasilisa
63. Cerba Valeriu
64. Cușnir Grigore
65. Marian Octavian
66. Lobastov Eduard
67. Malițev Ghenadie
68. Cojocaru Violeta
69. Pogoneț Galina
70. Dabija Tatiana
71. Neagu Natalia
72. Erhan Vladimir
73. Mocanu Victor
74. Rusandu Ion
75. Muruianu Ion
76. Namic Aliev
77. Erhan Alexandru
78. Chirtoacă Leonid
79. Chirtoacă Natalia
80. Varzari Pantelimon
81. Lazarenco Tatiana
82. Zaharia Maria
83. Staver Angela
84. Vieru Maria
85. Călcâi Gheorghe
86. Moraru Victor Ion
87. Romandaș Nicolae
88. Papuc Gheorghe
89. Slusarenco Svetlana
90. Anichin Vladimir
91. Borșevschi Andrei
92. Ignatiev Vasile
93. Grama Dumitru
94. Țurcan Serghei
95. Slipenschi Boris
96. Butucea Grigore
97. Zubco Valerii
98. Rusu Grigore
99. Vîrțanu Ion
100. Spătaru Tatiana
101. Orlov Maria
102. Mariț Alexandru
103. Bodorin Igori
104. Scripnic Veaceslav
105. Papuc Veaceslav
106. Guzun Ion
107. Guzun Maria
108. Baltag Dumitru
109. Berliba Viorel
110. Păduraru Ion
111. Tofan Eugenia
112. Postovan Dumitru
113. Scobioală Diana
114. Odineț Rodica
115. Mînzat Nicolae
116. Rusnac Gheorghe
117. Trofimov Igor
118. Ianac Igor
119. Iațenco Ivan
120. Rusu Victor
121. Tudorianu Nicolae

Din partea rudelor și a prietenilor

1. Costachi Zinaida
2. Rohac Vera
3. Costachi Alexandru
4. Costachi Valerii
5. Zlobin Vladimir
6. Zlobin Svetlana
7. Zlobin Serghei
8. Cozma Adrian
9. Curmei Elena
10. Domenco Rodion
11. Medvițchi Ecaterina
12. Miron Liudmila
13. Păduraru Galina
14. Arseni Leontii
15. Haruța Elifer
16. Celan Gabriela
17. Grosu Aurel
18. Cașceeva Tamara
19. Rotaru Alina
20. Slepțov Artiom
21. Slepțov Lucheria
22. Sadovnic Andrei
23. Răcilă Valentin
24. Berezovschi Nicolae
25. Lazăr Angela
26. Crețu Adrian
27. Lungu Magdalena

Din partea discipolilor din Republica Moldova

1. Guceac Ion
2. Arseni Alexandru
3. Railean Petru
4. Cușnir Valeriu
5. Șterbeț Valeria
6. Iacub Irina
7. Corcenco Aliona
8. Cobîșneanu Vasile
9. Arnăuț Veronica
10. Cușmir Marcel
11. Ursu Nicolae
12. Bațalai Igor
13. Kuciuk Valeriu
14. Mișin Vadim
15. Mișin Serghei
16. Cușmir Vitalie
17. Țîmbaliuc Valentin
18. Sirețeanu Ion
19. Gurițanu Valentin
20. Muntean Iulian
21. Kazmaî Ion
22. Pînzaru Tudor
23. Bantuș Anatolie
24. Bantuș Larisa
25. Bantuș Igor
26. Zaharia Procopie
27. Baurciulu Afanasie
28. Micu Victor
29. Potîngă Alexei
30. Chetruș Ulian

Din partea discipolilor din România, Ucraina și Azerbaidjan:

1. Diaconescu Marius-Bogdan (România)
2. Ungureanu Ciprian (România)
3. Toma Toader (România)
4. Hlipcă Petru (România)
5. Drilea Marian (România)
6. Costache Gheorghe (România)
7. Grădinaru Nicolae (România)
8. Cozma Daniela (România)
9. Denciuk Eugenia (Ucraina)
10. Novruzov Vugar (Azerbaidjan)
11. Sultanov Rahim (Azerbaidjan)

Din partea doctoranzilor și postdoctoranzilor:

1. Corj Mihail
2. Sandu Victor
3. Tataru Gheorghii
4. Butucea Eugen
5. Donos Victor
6. Cernean Iurie
7. Gherghelegiu Tatiana
8. Lazăr Matei (România)
9. Enicov Vadim

МОЕ ПРИЗНАНИЕ ТЕБЕ ИЛИ, О ЧЕМ ГОВОРИТ МОЕ СЕРДЦЕ!

Мой родной, сейчас, когда я пишу эти строки, в голове звучит вопрос, почему в суете дней мы забываем, а порой, просто не умеем сказать простые, но столь важные слова любимым нам людям. Я пишу и с каждой новой строчкой, мое сердце наполняется нежностью, теплотой, заботой, любовью и благодарностью к тебе, мой прекрасный мужчина, мой лучший друг, мой союзник и верный партнер, мой путеводитель и защитник, мой источник вдохновения, моя крепость, мой любимый муж.

Я благодарю тебя за нашу красивую, крепкую, замечательную семью! За наших с тобой любимых детей и внука.

Не всегда у нас были солнечные дни, порой мне казалось, что ты влюблен в свою работу больше, чем в кого-либо еще. Ты всегда был предан своему делу и людям, без остатка отдавая себя служению общему благу коллектива. Мне было не просто видеть твою усталость и тревожность. Но в этом твоя и сила, и умение, и талант, ты всегда идешь к цели победителем. Ты прости, что не говорю тебе слов, просто сердце говорит молча.

Пожалуйста, знай, мои глаза по-прежнему горят только для тебя как тогда, и словно не было всех этих лет, мы все те же Георгий и Зинаида.

И даже сейчас, спустя 41 года супружества ты остаешься таким же заботливым, внимательным, любящим мужем, отцом, а теперь уже и дедушкой.

Я благодарна судьбе и Всевышнему за тебя – моя самая большая любовь моей жизни. И эти строки из песни нашей молодости в исполнении В. Толкуновой, я посвящаю тебе:

*Я не боюсь обид и ссор,
В реку обида канет,
В небе любви такой простор,
Сердце мое не камень.*

*Я растоплю кусочки льда,
Сердцем своим горячим,
Буду любить тебя всегда,
Я не могу иначе!*

**С огромным уважением и бесконечной благодарностью,
Твоя жена Зинаида!**

ДОРОГОЙ И ЛЮБИМЫЙ ДЕДУШКА!

Сегодня, в нашей семье замечательный праздник – твое ВОСЬМИДЕСЯТИЛЕТИЕ. Впервые в своей жизни у меня есть возможность от всей души тебя поздравить с юбилеем и по этому случаю я посвящаю тебе следующий стишочек:

*С юбилеем поздравляю,
Я тебя, любимый дед,
Для меня надежней друга,
В целом мире точно нет.*

*Я желаю, чтоб свой опыт
Ты, мне, внуку передал,
Тайны и секреты жизни
Предо мною открывал.*

*Рад тебе сказать сегодня,
Только лучшие слова,
Пожеланий шлю я сотню,
Радость, мира, счастья и добра!*

*Будь ты счастлив и здоров,
И все время в настроении,
А я всегда помочь готов
Тебе во всех свершениях!*

**С огромной любовью,
Твой единственный и любимый внук Владимир!**

CUVÂNT DE ÎNCHEIERE ȘI RECUNOȘȚINȚĂ

Astăzi nici nu-mi vine a crede că am atins frumoasa vârstă de 80 de ani, deoarece mă simt tânăr, plin de putere și energie. Toate aceste calități se datorează în totalitate grijii Domnului față de mine, atitudinii celor din jur și a celor care-mi sunt alături la această aniversare, persoanelor cu care am activat și colaborat și, nu în ultimul rând, scumpei soții Zinaida, unicului nepoțel, familiei în general și discipolilor mei care îmi inspiră încredere și o dorință enormă de viață lungă, activă și sănătoasă.

Reflectând asupra mesajului pe care aș vrea să-l adresez tuturor celor care astăzi se bucură alături de mine de frumoasa aniversare, țin mai întâi de toate să vă mulțumesc tuturor pentru urările de bine și sănătate, pentru aprecierile date activității și rezultatelor obținute de mine, pentru susținerea, critica constructivă și sprijinul acordat de-a lungul vieții. Vă sunt tuturor foarte recunoscător și vreau să vă asigur că voi trăi numai puțin decât am promis – 117 ani, că voi munci și cu mai mare sârguință și dăruire de sine și voi realiza toate sarcinile care vor fi puse în fața mea.

Reflectând asupra propriei vieți și a drumului lung parcurs până astăzi, constat că am făcut mai mult bine în viața mea. Desigur, nu este om fără păcat și dacă pe cineva am nedreptățit, Dumnezeu să mă judece și să mă ierte. Dar în suflet, conștient am ținut întotdeauna să muncesc mult și cinstit. Cred că așa a fost soarta tuturor celor care s-au născut înaintea sau în timpul războiului – să muncească mult din greu pentru a-și câștiga bucata de pâine.

Nu mi-a fost ușor nici mie, deoarece m-am născut și am crescut într-o familie numeroasă, săracă lipită pământului și cu mulți copii, am crescut fără tată (pe care l-am pierdut la finele războiului, în anul 1945), dar cu grija neobosită a mamei. Probabil, greutatea cu care ne-a crescut s-a întipărit în conștiința mea destul de adânc, întrucât astăzi nu pot să trec indiferent pe lângă nici un suflet necăjit, care are nevoie de ajutor.

Acum pot spune cu toată responsabilitatea că doar datorită mamei am supraviețuit toată groaza războiului. Cu ajutorul ei, a învățătorilor mei și a unor oameni de bună credință, a preotului de la Biserica din satul meu natal Rublenița și cu mila

lui Dumnezeu, am depășit toate greutățile destinului și ale acelei perioade din viața mea și am reușit să cresc, să mă educ și să mă afirm prin muncă, să devin omul care sunt și astăzi.

Mă întreb uneori, dacă mama mea *Hionia Vasilievna Costachi* ar putea să creadă că fiul ei cel mai mic, Gheorghiuță, a izbutit să devină un colonel, un savant și un dascăl pentru o adevărată Școală Științifică, care numără la moment 50 de membri?

Ori, ar putea ea să creadă că fiul ei s-a învrednicit de posturi înalte în stat cum ar fi funcția de ajutor al Procurorului Republicii, comandant al Școlii de Miliție, conducător de numeroase colective?

Oare ar putea ea să-și imagineze că fiul ei, care de la vârsta fragedă de 15 ani, devenind colhoznic în Colhozul „Luceafărul Roșu” din satul Rublenița, Raionul Soroca, va putea cândva deveni doctor habilitat în drept, profesor universitar, academician al mai multor academii din lume?

Oare ar putea ea să-și imagineze că fiul ei va elabora și publica numeroase cărți și alte materiale științifice prin care să aducă un aport considerabil la dezvoltarea științei juridice și la consolidarea statului de drept în Republica Moldova?

Oare ar putea ea să-și imagineze că fiul ei va ajunge o persoană cunoscută, stimată și apreciată la cele mai înalte nivele ale statului, dar și dincolo de hotarele acestuia?

Oare ar putea ea să-și imagineze că meritele fiului ei vor fi apreciate și confirmate prin numeroase diplome de merit, ordine și medalii din partea diferitor autorități publice, precum și titluri onorifice din partea numeroaselor instituții de învățământ și științifice din țară și de peste hotare?

Cu siguranță, în condițiile ororilor create de război, mama nu ar fi putut să-și imagineze nimic din toate astea, întrucât toate gândurile ei erau îndreptate doar spre a găsi ceva de mâncare, hăinuțe și încălțăminte pentru copilașii ei.

Iată de ce amintirea ei va rămâne veșnic vie pentru mine, sfaturile ei nu le voi uita niciodată. Astăzi, mă rog la Dumnezeu pentru sănătate și putere pentru a reuși cât mai multe lucruri, spre bucuria tuturor și a mamei, care cu siguranță mă privește de undeva de sus.

Sincer să fiu, privind înapoi, îmi pare și mie incredibil că un biet copil dintr-o familie săracă și numeroasă, îndrumat numai de mamă să ocupe posturi importante în cadrul Procuraturii Generale, Ministerului Afacerilor Interne, Comitetului Central de Partid, Academiei de Științe a Moldovei, în domeniul *Alma Mater* etc.

Îmi este greu și eu să cred că am izbutit să devin:

- **colonel de poliție,**
- **primul doctor habilitat în drept din țară,**
- **profesor universitar,**
- **avocat licențiat,**
- **academician** a două Academii prestigioase din lume,
- una din principalele figuri ale Academiei de Științe din Moldova, după cum este **cercetătorul științific principal,**
- să fondez și să dirijez cu cea mai mare **Școală Științifică** din domeniul dreptului din țară.

Desigur, nu a fost ușor de parcurs această cale, ba chiar destul de dificil și anevoios. Le-am izbutit pe toate datorită ajutorului Domnului, a oamenilor din jurul meu și nu, în ultimul rând, grație râvnei și perseverenței cu care am muncit mereu.

Am avut și am noroc de îndrumători buni de care am fost întotdeauna susținut cu cuvinte și fapte, de prieteni de viață devotați, de colegi înțelegători cu care împreună am fost la bine și la greu.

Sunt nespus de mulțumit de cele realizate, de calea vieții aleasă, de destinul dat de Dumnezeu pe acest pământ. Sunt fericit că am avut și am putere să fac bine pentru toți cei care mă înconjoară, pentru țara mea și neamul meu.

Astăzi, mă bucur mult de tot ceea ce am reușit să fac în această viață dedicată în cea mai mare parte dreptului și științei.

Dincolo de aceasta, privind în urmă observ un lucru destul de interesant. Aș spune că este o minune, deoarece unele din cele mai importante evenimente din viața mea sunt legate de cifrele **4** și **41**.

În primul rând, m-am născut în îndepărtatul an **1941**.

În al doilea rând, mi-a rămas ca amintire a copilăriei mele o fotografie veche din **4** septembrie anul **1941**, în care mama mă ține în brațe (eu având doar **4 luni**).

În al treilea rând, mi-a rămas ca amintire și o fotografie de când aveam **4 ani**, la fel, alături de mama mea.

În al patrulea rând, în curând se împlinesc **41 de ani** fericiți de căsătorie cu scumpa mea soție Zinaida.

În al cincilea rând, la vârsta de **41 de ani** am susținut public teza de candidat în științe juridice la Moscova și am obținut titlul științific respectiv.

În al șaselea rând, în curând se împlinesc **41 de ani** de când am fondat Colegiul de Poliție „Dimitrie Cantemir”, destinat pregătirii specialiștilor cu studii superioare

de scurtă durată pentru Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, comandant al căruia am și fost numit.

În al șaptelea rând, la vârsta de **41 de ani**, feciorul Serghei m-a făcut cel mai fericit bunic, dăruindu-mi-l pe unicul nepoțel Vladimir.

În al optulea rând, cu ocazia jubileului de astăzi, am elaborat și în curând va vedea lumina tiparului cea de-a **41 monografie**, o lucrare voluminoasă (1000 pagini) și importantă pentru societatea noastră, consacrată problemei *Rolului justiției în edificarea statului de drept*.

În al nouălea rând, cu o deosebită mândrie constat că Școala Științifică, fondată și dirijată de mine, la ziua de astăzi, enumeră deja în componența sa **41 de discipoli** (care au susținut deja tezele de doctor și doctor habilitat de drept).

Pentru mine acest moment este o sărbătoare a sufletului, deoarece începând cu anul 1997, fiind preocupat totalmente cu discipolii mei, am simțit un deosebit stimul pentru viață și activitate. Asemenea unui elixir, problemele discipolilor au devenit și ale mele, dându-mi astfel impuls și energie pentru căutarea de soluții. Este greu de explicat impactul fiecărui discipol asupra mea, dar ceea ce m-a marcat mai mult este deosebita plăcere de a-i vedea cum le sunt înmânate diplomele de doctor și de doctor habilitat în drept. Nu știu cum alții, dar pe mine asemenea momente mă fac să mă gândesc doar la mulți și sănătoși ani de viață și putere pentru a le trăi din nou. Îmi doresc mult să ajung să mă bucur de momentul în care cel de-al 50-lea discipol al meu va primi diploma de doctor și doctor habilitat în drept.

Și desigur, aș vrea să am putere pentru a continua ceea ce am inițiat în această viață:

- de a fi dascăl pentru încă numeroși discipoli;
- un bun părinte, bunel și soț – pentru că de aici izvorăște întreaga mea putere fizică și spirituală;
- un adevărat creștin – pentru ca prin mila Domnului să mă bucur de viață lungă și putere;
- să fiu alături încă mulți ani de toți cei care astăzi, cu ocazia jubileului, îmi adresează urări de bine și sănătate;
- să-mi iubesc neamul, învățătorii, colegii, prietenii, școala și satul natal care m-au binecuvântat la modul de viață pe care îl trăiesc.

Nu în ultimul rând, mi-aș dori mult ca cel puțin o mică parte din ideile și propunerile mele și ale discipolilor mei să fie transpuse în viață, implementate în practica

vieții de zi cu zi a dezvoltării societății moldovenești. Iată de ce cu fiecare ocazie, am ținut să expun actualitatea tezelor elaborate de discipolii mei și, în special, propunerile și recomandările cu care au ieșit ei la susținere, deoarece le consider deosebit de valoroase pentru îmbunătățirea legislației și succesul reformelor democratice desfășurate în țara noastră, pășită pe calea edificării și consolidării statului de drept.

Sper ca toate rezultatele științifice înregistrate de membrii Școlii Științifice pe care o dirijez să fie folosite în activitatea practică de către legiuitori, judecători, funcționarii din administrația publică centrală și locală, precum și de cadrele didactice în procesul de instruire și formare profesională a tinerei generații.

În cele din urmă, țin să mă adresez în special discipolilor mei, pentru a le mulțumi din suflet pentru anul de viață pe care mi l-au dat fiecare dintre ei și pentru continuarea și dezvoltarea ideilor Școlii mele științifice. Sunt mândru de faptul că astăzi toți sunt personalități realizate, aflate în primele rânduri ale societății, contribuind la promovarea și implementarea practică a valorilor democratice.

Eu vă doresc, dragii mei, să mergeți mai departe decât a ajuns dascălul vostru. Să ajungeți conducători ai țării, academicieni, dar, totodată, să rămâneți pentru totdeauna oameni buni și cinstiți, oameni de omenie și făcători de bine.

**Dumnezeu să ne păzească și să ne ajute pe toți
a ne urma cu demnitate destinele noastre pe acest pământ!**

HRISTOS A ÎNVIAT!

LEGEA ȘI VIAȚA

EDIȚIE SPECIALĂ

**CONSACRATĂ JUBILEULUI DE 80 DE ANI
AL PROFESORULUI GHEORGHE COSTACHI**

3 MAI, 2021